

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

**Πρόταση Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης
Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών**

ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Φιλοσοφική Σχολή

Ημερομηνία υποβολής: 18 Απριλίου 2019

Πίνακας περιεχομένων

1. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	5
1.1 ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	5
1.1.1 Δήλωση Πολιτικής Διασφάλισης Ποιότητας.....	5
1.1.2 Σύνδεση της Πολιτικής Διασφάλισης Ποιότητας του Τμήματος με τη Στρατηγική του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών	5
1.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	7
1.3 ΤΡΟΠΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	8
2. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	10
2.1 ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΠΣ.....	10
2.2 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	13
2.3 ΓΝΩΜΕΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΦΟΡΕΩΝ.....	14
2.4 ΠΗΓΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΝΕΑΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΠΣ	15
2.5 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΠΣ.....	15
2.6 Η ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΠΣ.....	16
2.7. ΥΛΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	17
2.8 ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ – ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	18
2.8.1 Απόκτηση Εργασιακής Εμπειρίας μέσω της Πρακτικής Άσκησης	18
2.8.2 Απόκτηση Εργασιακής Εμπειρίας μέσω συμμετοχής σε Δράσεις του Τμήματος	20
2.9 ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ.....	21
3. ΦΟΙΤΗΤΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ, ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	23
3.1 ΤΡΟΠΟΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	23
3.2 ΧΡΗΣΗ ΤΠΕ ΚΑΙ Η-ΤΑΞΗ	24
3.3 ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΩΝ	27
3.4 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	29
3.5 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	30
3.6 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	32
4. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ, ΣΤΑΔΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ	35
4.1 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	35
4.2 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	35
4.3 ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΕΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ.....	36
4.4 ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ.....	36
4.4.1 Εξερχόμενοι φοιτητές	37
4.4.2 Εισερχόμενοι φοιτητές	37
4.5. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ	38
4.6. ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ – ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	38
4.7 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ	39

4.8	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ.....	40
4.9	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΆΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ.....	41
4.9.1	Ιστορικό ΠΠΑ.....	41
4.9.2	Προσφορά του ΠΠΑ.....	42
4.9.3	Ανταπόκριση των φορέων	42
4.9.4	Αποτελέσματα.....	43
4.9.5	Πλαίσιο λειτουργίας ΠΠΑ.....	43
5.	ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	45
5.1	ΣΥΝΕΔΡΙΑ	48
5.2	ΈΡΕΥΝΑ	49
5.2.1	Ερευνητικά Προγράμματα.....	49
5.2.2	Συμμετοχή μελών του διδακτικού προσωπικού σε ερευνητικά προγράμματα άλλων φορέων.....	50
5.2.3	Ερευνητικά Δίκτυα	51
5.3	ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ.....	52
6.	ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ.....	54
6.1	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	54
6.1.1	Διδακτικό προσωπικό.....	54
6.1.2	Ειδικοί συνεργάτες και καλεσμένοι.....	55
6.1.3	Δράσεις εκτός Τμήματος.....	55
6.1.4	Διοικητικό προσωπικό.....	55
6.2.	ΥΠΟΔΟΜΕΣ.....	55
6.2.1	Αίθουσες διδασκαλίας.....	56
6.2.2	Εργαστήριο Πληροφορικής.....	56
6.2.3	Σπουδαστήριο	57
6.2.4	Γενικές υποδομές.....	57
6.3	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.....	58
6.3.1	Υποστηρικτικές υπηρεσίες	58
6.3.2	Άλλες υποστηρικτικές υπηρεσίες.....	59
6.3.3	Υπηρεσίες πληροφορικής και επικοινωνιών.....	60
6.3.4	Συμβουλευτικές υπηρεσίες	62
6.3.5.	Υποστήριξη Φοιτητών με Αναπηρία (ΦμεΑ)	63
6.4.	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ.....	64
6.4.1	Χρηματοδότηση Τμήματος Θεατρικών Σπουδών.....	64
7.	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	66
8.	ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	69

9. ΣΥΝΕΧΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	72
10. ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΠΣ.....	78
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΗΜΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ	84

1. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

1.1 ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

1.1.1 Δήλωση Πολιτικής Διασφάλισης Ποιότητας

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών είναι προσηλωμένο στην παροχή υψηλής ποιότητας ανώτατης εκπαίδευσης στους φοιτητές και τις φοιτήτριές του στον ακαδημαϊκό κλάδο της Επιστήμης του Θεάτρου / Θεατρολογία, τηρώντας πιστά το τρίπτυχο της αποστολής του όπως διατυπώθηκε στον ιδρυτικό νόμο του (Π.Δ. Φ527/ΦΕΚ 223/6-10-1989): **1. Διδασκαλία, 2. Έρευνα, 3. Κοινωνική Προσφορά:** α' Να προάγει την επιστήμη του θεάτρου, β' να καλλιεργεί την τέχνη στον τόπο μας με την ταυτόχρονη διατήρηση, εκμετάλλευση, προώθηση και προβολή της πλούσιας κληρονομιάς μας, γ' να μεταδίδει τη γνώση με τη συστηματική μελέτη και έρευνα στο πεδίο του θεάτρου, δ' να παρέχει στους πτυχιούχους του τα απαραίτητα εφόδια που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία, ε' να καταρτίζει κατάλληλα εκπαιδευμένο διδακτικό προσωπικό για την κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών της εκπαίδευσης και άλλων τομέων της πολιτιστικής ζωής.

Επιδίωξη όλου του προσωπικού του, των μελών ΔΕΠ, των μελών ΕΔΙΠ και του διοικητικού προσωπικού είναι η συνεχής βελτίωση του διδακτικού και ερευνητικού έργου, καθώς και των προσφερόμενων υπηρεσιών προς εξυπηρέτηση της φοιτητικής κοινότητας και στα τέσσερα προσφερόμενα επίπεδα εκπαίδευσης:

α) προπτυχιακές σπουδές, β) μεταπτυχιακές σπουδές, γ) διδακτορικές σπουδές και ε) μεταδιδακτορική έρευνα, με βασικούς πυλώνες την αριστεία στην εκπαίδευση και την έρευνα, την προαγωγή της γνώσης και την καινοτομία στην έρευνα, καθώς και την συνεχή προσφορά στον πολιτισμό και την κοινωνία.

Το Τμήμα εφαρμόζει την πολιτική ποιότητας, η οποία είναι απόλυτα συνδεδεμένη με το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και με τη νομοθεσία της ελληνικής πολιτείας περί ζητημάτων εκπαίδευσης.

Μέσα από την υιοθέτηση, ανασκόπηση, επανασχεδιασμό και επαναπροσδιορισμό της Πολιτικής Ποιότητας, το Τμήμα, όντας το πρώτο χρονολογικά ιδρυθέν Τμήμα Θεατρικών Σπουδών της χώρας μας, δεσμεύεται να επιτύχει υψηλότερες επιδόσεις, εκπαιδεύοντας άρτια τους νέους θεατρολόγους για την εκπλήρωση της αποστολής τους σε όλους τους κλάδους δραστηριοποίησής τους (στην εκπαίδευση, στο θέατρο, στις τέχνες, στον πολιτισμό κ.ά.), συμβάλλοντας έτσι στην πορεία ανάπτυξης της χώρας μας στο ευρύτερο πολιτιστικό, πνευματικό, κοινωνικό και εκπαιδευτικό γίγνεσθαι.

1.1.2 Σύνδεση της Πολιτικής Διασφάλισης Ποιότητας του Τμήματος με τη Στρατηγική του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών εφαρμόζει Πολιτική Διασφάλιση της Ποιότητας, η οποία εναρμονίζεται με την αντίστοιχη στρατηγική του Ιδρύματος.

Στην ανάπτυξη και εφαρμογή της πολιτικής αυτής συμμετέχουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι εσωτερικοί παράγοντες (όργανα και διοίκησης, μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ διοικητικό προσωπικό και οι φοιτητές του Τμήματος).

Η πολιτική του Τμήματος για τη Διασφάλιση Ποιότητας και η στρατηγική της εφαρμογής της υλοποιούνται μέσω της ΟΜΕΑ του Τμήματος, σε συνεργασία με τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ) του ΕΚΠΑ.

Για τη διασφάλιση και συνεχή βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου, καθώς και για την αποτελεσματική λειτουργία και απόδοση των υπηρεσιών του, το Τμήμα συμμορφώνεται με τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 72.2 του Νόμου 4009/2011.

Η πολιτική αυτή υποστηρίζει κυρίως:

- την οργάνωση του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης ποιότητας του Τμήματος
- την ανάληψη των ευθυνών της ηγεσίας του Τμήματος και των επιμέρους μονάδων αυτού, όπως και των μελών του διδακτικού ερευνητικού, διοικητικού και άλλου προσωπικού και των φοιτητών, καθώς και τον ρόλο που τους αναλογεί σχετικά με τη διασφάλιση ποιότητας
- τη διαφύλαξη των ακαδημαϊκών αρχών και της δεοντολογίας, την αποτροπή διακρίσεων, την ενθάρρυνση της συμμετοχής εξωτερικών φορέων στη διασφάλιση ποιότητας
- τη συνεχή βελτίωση της μάθησης και της διδασκαλίας, της έρευνας και της καινοτομίας
- τη διασφάλιση ποιότητας του προγράμματος σπουδών και τη συμμόρφωσή του με το ειδικό πρότυπο της ΑΔΙΠ
- την αποτελεσματική οργάνωση των υπηρεσιών και την ανάπτυξη και διατήρηση των υποδομών
- τη διάθεση και αποτελεσματική διαχείριση των αναγκαίων πόρων για τη λειτουργία του Τμήματος
- την ανάπτυξη και ορθολογική κατανομή του ανθρώπινου δυναμικού.

Οι βασικοί άξονες πάνω στους οποίους δομείται η Πολιτική Διασφάλισης και Βελτίωσης της Ποιότητας του Τμήματος και οι οποίοι συνδέονται και αποτελούν μέρος της στρατηγικής του ΕΚΠΑ είναι οι εξής (αναλυτικότερα και επεξηγηματικά στοιχεία βλ. στα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ: 1. Πολιτική ποιότητας ΠΠΣ):

1. Η συνεχής αναμόρφωση και βελτίωση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ) του Τμήματος.
2. Η ενίσχυση της φοιτητοκεντρικής μάθησης στον σχεδιασμό του ΠΠΣ.
3. Η βελτίωση της απόδοσης και της επίδοσης των φοιτητών του Τμήματος.
4. Η μείωση του ποσοστού των φοιτητών που εγκαταλείπουν ή αργούν να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους.
5. Η ενίσχυση του πολυεπίπεδου ερευνητικού έργου στο Τμήμα.
6. Η παραγωγή σημαντικής επίδρασης άρθρων σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά καθώς και σε συλλογικούς τόμους και Πρακτικά Συνεδρίων με κριτές.
7. Η συνεχής βελτίωση των συνθηκών εργασίας του διδακτικού ,ερευνητικού,

καθώς και διοικητικού και άλλου προσωπικού του Τμήματος.

8. Η συμβολή στην επίλυση προβλημάτων υποδομής (π.χ. κτηριακών προβλημάτων).
9. Η ανάπτυξη συνεργιών μεταξύ των Τμημάτων / των Σχολών του ΕΚΠΑ σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών.
10. Η ενίσχυση των προγραμμάτων διακρατικής συνεργασίας που προβλέπουν την κινητικότητα φοιτητών και διδακτικού προσωπικού.
11. Η ενίσχυση συνεργασιών με άλλα ιδρύματα του εξωτερικού και του εσωτερικού, η διάχυση και η ενίσχυση ερευνητικών έργων και ευρύτερων συνεργιών, καθώς επίσης και η βελτίωση της παραγωγής ερευνητικού έργου.
12. Η ανάπτυξη της εξωστρέφειας του Τμήματος.
13. Η προσέλκυση μελών ΔΕΠ υψηλού επιπέδου από την Ελλάδα και το εξωτερικό.
14. Η συμβολή του Τμήματος στην επιδιωκόμενη συνεργασία του ΕΚΠΑ με τους συντάκτες των πινάκων παγκόσμιας κατάταξης Πανεπιστημίων για την καλύτερη προβολή της ποιότητας του Τμήματος και γενικότερα του Ιδρύματος διεθνώς.
15. Η επίλυση προβλημάτων που αφορούν την υλοποίηση του διοικητικού έργου.
16. Η συμβολή του Τμήματος στην επιδιωκόμενη εφαρμογή μέτρων μείωσης των ρύπων και της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης που προκαλεί το Πανεπιστήμιο λόγω της λειτουργίας του.
17. Η δημιουργία νέων, ιδίως διακλαδικών ή και δι-ιδρυματικών Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών
18. Η αξιοποίηση εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης (συμμετοχή σε διεθνή προγράμματα, αυτοχρηματοδοτούμενα προγράμματα σπουδών, χορηγίες/δωρεές).
19. Η βελτίωση της οργάνωσης και παροχής προγραμμάτων Διά Βίου Μάθησης.
20. Η συμβολή του Τμήματος στην πολιτική του ΕΚΠΑ για συνεχή οργάνωση και υλοποίηση δραστηριοτήτων άμεσης και έμμεσης υποστήριξης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.
21. Η αξιοποίηση του δικτύου αποφοίτων του Τμήματος, στο πλαίσιο του δικτύου αποφοίτων του ΕΚΠΑ, στην υπηρεσία των ακαδημαϊκών και κοινωνικών στόχων του.

1.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΩΝ

Για τη διασφάλιση και συνεχή βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του Τμήματος, καθώς και για την αποτελεσματική λειτουργία και απόδοση των παρεχόμενων υπηρεσιών του, το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών συμμορφώνεται με τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 72.2 του Νόμου 4009/2011.

Συγκεκριμένα για την υλοποίηση της πολιτικής ποιότητας, το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών δεσμεύεται ειδικότερα να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για τη συνεχή βελτίωση και αναβάθμιση του ακαδημαϊκού του έργου, σύμφωνα με τα πρότυπα του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ECTS), καθώς και τις αρχές και τις κατευθύνσεις της Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ) ώστε να πετύχει τη/την:

- α) βελτίωση της δομής και οργάνωσης του ΠΠΣ και του ΠΜΣ του Τμήματος
- β) ενίσχυση του ανθρωπίνου δυναμικού των διδασκόντων

- γ) βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του παρεχόμενου διδακτικού έργου
- δ) ενίσχυση του ερευνητικού έργου των διδασκόντων του Τμήματος και τη διάχυσή του στην Ελλάδα και το εξωτερικό
- ε) σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα, ιδιαίτερα με τα τρία νεοϊδρυθέντα ερευνητικά εργαστήρια
- στ) ανάπτυξη προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης
- ζ) σύνδεση του Τμήματος με άλλα ομοειδή Πανεπιστημιακά Τμήματα της ημεδαπής και της αλλοδαπής
- η) αύξηση του βαθμού απορρόφησης των αποφοίτων του Τμήματος στην αγορά εργασίας
- θ) βελτίωση των κτηριακών υποδομών (αίθουσες – εργαστήρια)
- ι) συμβολή του Τμήματος στην ανάπτυξη του πολιτιστικού, καλλιτεχνικού, πνευματικού, κοινωνικού και εκπαιδευτικού πλαισίου της χώρας
- ια) βελτίωση των υποστηρικτικών υπηρεσιών, όπως οι διοικητικές υπηρεσίες (η Γραμματεία του Τμήματος και οι λειτουργούσες Ειδικές Επιτροπές, η Βιβλιοθήκη του Τμήματος μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2018, οπότε ενσωματώθηκε στην Κεντρική Βιβλιοθήκη της Φιλοσοφικής Σχολής), καθώς και οι υπηρεσίες στήριξης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (ΑΜΕΑ κ.ά.).

1.3 ΤΡΟΠΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η Εφαρμογή Πολιτικής Ποιότητας εκκινεί στο Πανεπιστήμιο Αθηνών από το έτος 2008, όταν με απόφαση της Συγκλήτου δημιουργήθηκε η Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΠ) και εν συνεχεία οι Ομάδες Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) των Τμημάτων.

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, εφαρμόζοντας τον Ν. 3374/2005 προχώρησε στις διαδικασίες αξιολόγησης ως ακολούθως:

- Το καλοκαίρι του 2009 κατατέθηκε η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης για τη χρονική περίοδο 2003-2007
(http://www.theatre.uoa.gr/fileadmin/theatre.uoa.gr/uploads/PDF_Files/Axiologisi/Ekt_hesi_Esoterikis_Axiologisis_2003-2007.pdf)
- Ακολούθησε η Ενδιάμεση Εσωτερική Αξιολόγηση της ΜΟΔΠ ΕΚΠΑ για τη χρονική περίοδο 2009-2010
(http://www.theatre.uoa.gr/fileadmin/theatre.uoa.gr/uploads/PDF_Files/Axiologisi/En_diamesi_Esoteriki_Axiologisi_tis_MODIP_EKPA_2009-2010.pdf)
- Στις 5 Νοεμβρίου 2010 κατατέθηκε η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης (επικαιροποιημένη μορφή) για τη χρονική περίοδο 2003-2010
(http://www.theatre.uoa.gr/fileadmin/theatre.uoa.gr/uploads/PDF_Files/Axiologisi/Ekt_hesi_Esoterikis_Axiologisis_epikairopoiimeni_morfi_2003-2010.pdf)
- Τον Ιανουάριο του 2012 κατατέθηκε Συμπληρωματικό Υπόμνημα για τη χρονική περίοδο 2010-2011, το οποίο περιελάμβανε την Ετήσια Εσωτερική Έκθεση 2010-2011 του Τμήματος, καθώς και τους Πίνακες 11-1 έως 11-15 ενημερωμένους με στοιχεία για το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011.

http://www.theatre.uoa.gr/fileadmin/theatre.uoa.gr/uploads/PDF_Files/Axiologisi/Sympiromatiko_Ypomnima_Esoterikis_Axiologisis_2010-2011.pdf)

- Κατατέθηκε Επιτομή Αξιολόγησης του Τμήματος για την περίοδο 2011-2012.
- Στις 13-14 Φεβρουαρίου 2014 έλαβε χώρα η Εξωτερική Αξιολόγηση του Τμήματος, οπότε η Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης συνέταξε και υπέβαλε στην ΑΔΙΠ την Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης (External Evaluation Report). (http://www.theatre.uoa.gr/fileadmin/theatre.uoa.gr/uploads/PDF_Files/Axiologisi/Ekthesi_Exoterikis_Axiologisis_External_Evaluation_Report_2014.pdf)
- Στις 4 Νοεμβρίου 2015 έλαβε χώρα η Εξωτερική Αξιολόγηση του ΕΚΠΑ που πραγματοποιήθηκε από Διεθνή Επιστημονική Επιτροπή, η οποία συνέταξε σχετική Έκθεση.
- Στις 15 Δεκεμβρίου 2017 κατατέθηκε Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης για τα έτη 2014-2015 και 2015-2016, καθώς και πίνακες με στοιχεία που αφορούν το φοιτητικό (ΠΠΣ και ΠΜΣ α΄ και β΄ κύκλου), και το διδακτικό δυναμικό του Τμήματος για τα έτη 2014-2015 και 2015-2016 (http://www.theatre.uoa.gr/fileadmin/theatre.uoa.gr/uploads/PDF_Files/Axiologisi/Ekthesi_Esoterikis_Axiologisis_2014-2015_kai_2015-2016.pdf)

Επιπροσθέτως αξίζει να σημειωθεί ότι το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών στο τέλος της συμπλήρωσης κάθε δεκαετίας από την ίδρυσή του προβαίνει στην έκδοση των πεπραγμένων του σε ογκώδεις τόμους. Μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί οι τόμοι:

- α) *Δέκα χρόνια Τμήμα Θεατρικών Σπουδών 1990-2000*, επιμέλεια Χρυσόθεμις Σταματοπούλου-Βασιλάκου, Ergo, Αθήνα 2001, 436 σελ., και
- β) *Είκοσι χρόνια Τμήμα Θεατρικών Σπουδών 1990-2010*, επιμέλεια Κωνσταντίζα Γεωργακάκη, Ergo, Αθήνα 2010, 389 σελ., όπου παρουσιάζεται με πιστότητα το διδακτικό, επιστημονικό, ερευνητικό, καλλιτεχνικό και λοιπό έργο του Τμήματος.

Οι τόμοι αυτοί αντικατοπτρίζουν τη συνολική δραστηριότητα του Τμήματος και συνιστούν δημόσιο απολογισμό και λογοδοσία του προς την ακαδημαϊκή κοινότητα και την ελληνική κοινωνία. Ανάλογη έκδοση προγραμματίζεται το 2020, για τα τριάντα χρόνια από την ίδρυσή του.

Επίσης σημειώνεται ότι κάθε είδους πληροφορία που αφορά σε εκπαιδευτικές, ερευνητικές, καλλιτεχνικές και λοιπές δραστηριότητες, καθώς και σε επικαιροποιημένες ακαδημαϊκές τροποποιήσεις της λειτουργίας του Τμήματος, δημοσιοποιείται με άμεσο και προσβάσιμο τρόπο στην ιστοσελίδα του Τμήματος και λαμβάνεται μέριμνα για την αντικειμενική και σαφή διατύπωσή της, ώστε να γίνεται εύκολα αντιληπτή από τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας και κάθε ενδιαφερόμενο.

2. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

2.1 ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΠΣ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ιδρύθηκε το 1989 (βλ. Π.Δ. αρ.27, ΦΕΚ τεύχος Α΄ αρ. 223, 6/10/1989) και από το ακαδημαϊκό έτος 1990 με την εισαγωγή των πρώτων φοιτητών του, άρχισε να λειτουργεί ως ανεξάρτητο τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών, όπως και το Τμήμα Μουσικών Σπουδών και το Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης που ιδρύθηκαν μαζί.

Σύμφωνα με το ανωτέρω Προεδρικό Διάταγμα, σκοπός και στόχος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών είναι:

- α) να προάγει την επιστήμη του θεάτρου,
- β) να καλλιεργεί την τέχνη στον τόπο μας με την ταυτόχρονη διατήρηση, εκμετάλλευση, προώθηση και προβολή της πλούσιας κληρονομιάς μας,
- γ) να μεταδίδει τη γνώση με τη συστηματική μελέτη και έρευνα στο πεδίο του θεάτρου,
- δ) να παρέχει στους πτυχιούχους του τα απαραίτητα εφόδια που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία,
- ε) να καταρτίζει κατάλληλα εκπαιδευμένο διδακτικό προσωπικό για την κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών της εκπαίδευσης και άλλων τομέων της πολιτιστικής ζωής.

Σύμφωνα με τους παραπάνω στόχους, η σκοπιμότητα και η δραστηριότητα του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών κινήθηκε εξ αρχής και εξακολουθεί να κινείται σε τρία επίπεδα: 1) τη διδασκαλία, 2) την έρευνα και 3) την κοινωνική προσφορά.

Μέχρι την ίδρυσή του, το Θέατρο ως επιστημονικό αντικείμενο διδασκόταν στο Τμήμα Φιλολογίας, το «Αρχαίο Θέατρο» στον Τομέα της Κλασικής Φιλολογίας και το «Νεοελληνικό Θέατρο» στον Τομέα της Βυζαντινής και Νεοελληνικής Φιλολογίας. Επίσης το «Ευρωπαϊκό Θέατρο» και το «Αμερικάνικο Θέατρο» διδάσκονταν στα αντίστοιχα Τμήματα Ξένων Φιλολογιών.

Ο προσανατολισμός του ΠΠΣ του Τμήματος είναι εκπαιδευτικός, επιστημονικός και επαγγελματικός και η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία του έχει συγκροτηθεί με τη σταδιακή στελέχωσή του σε διδακτικό προσωπικό, που ανταποκρίνεται πλήρως στους σκοπούς και στους στόχους της ίδρυσής του.

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών έχει διεθνή προσανατολισμό, κατ' εξοχήν ευρωπαϊκό, με επίκεντρο τα ελληνικά φαινόμενα. Τα κύρια επιστημονικά αντικείμενα στα οποία εστιάζει τη διδασκαλία και την έρευνά του είναι: α) η ιστορία του θεάτρου από την αρχαιότητα έως σήμερα (κείμενα και παραστάσεις), β) η θεωρία του θεάτρου και γ) η ανάλυση της παραγωγής της θεατρικής παράστασης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ιστορία του ευρωπαϊκού θεάτρου από την αρχαιότητα έως σήμερα, ιδίως του ελληνικού – αρχαίου, νεότερου και σύγχρονου θεάτρου.

Παράλληλα το πρόγραμμά του εμπλουτίζεται με σειρά μαθημάτων που αφορούν στη σκηνική πράξη, μάθημα σκηνοθεσίας, υποκριτικής-αυτοσχεδιασμού, σκηνογραφίας, ενδυματολογίας (θεωρία και πράξη) κ.ά.· επίσης μαθήματα

κινηματογράφου και μουσικού θεάτρου, τα οποία ενισχύουν την επαφή των φοιτητών του με το σύγχρονο θεατρικό γίγνεσθαι.

Επίσης για την εξασφάλιση της επαγγελματικής απορρόφησης των αποφοίτων του Τμήματος στο χώρο της εκπαίδευσης (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, μεταλυκειακή κ.ά.), το ΠΠΣ εμπλουτίζεται με μαθήματα θεατρικής αγωγής και διδακτικής του θεάτρου, καθώς και με αριθμό γενικών παιδαγωγικών μαθημάτων που προσφέρονται στους φοιτητές του Τμήματος από το Τμήμα ΦΠΨ της Φιλοσοφικής Σχολής. Τέλος το ΠΠΣ συμπληρώνεται με μαθήματα γενικών γνώσεων (ιστορίας και θεωρίας της Λογοτεχνίας, Ιστορίας Τέχνης, Ιστορίας του Πολιτισμού) που διδάσκουν μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, αλλά και με μεγάλο αριθμό μαθημάτων ελεύθερης επιλογής που καλύπτουν ευρύ φάσμα γνωστικών αντικειμένων τόσο όσον αφορά το αντικείμενο του θεάτρου που προσφέρονται από διδάσκοντες του Τμήματος, καθώς και εξωτερικούς συνεργάτες, όσο και μαθημάτων άλλων επιστημονικών πεδίων που παρέχουν διδάσκοντες από άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής (Τμήμα Φιλολογίας, Ψυχολογίας, Ξένων Φιλολογιών κ.ά.).

Το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος συγκροτείται από είκοσι (20) μέλη ΔΕΠ και τρία (3) μέλη ΕΔΙΠ (όλοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος) και είναι άριστα καταρτισμένο για τη διεξαγωγή υψηλού επιπέδου διδασκαλίας και έρευνας.

Το ΠΠΣ στην παρούσα φάση δεν παρέχει ειδικότητες. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διορθώνεται σε δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, χειμερινό και εαρινό και οι συνολικές σπουδές διαρκούν οκτώ εξάμηνα. Για τη λήψη του πτυχίου απαιτούνται 58 μαθήματα (46 μαθήματα υποχρεωτικά και 12 μαθήματα επιλογής). Στα υποχρεωτικά μαθήματα εντάσσονται επίσης η πρακτική άσκηση και το σεμινάριο για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας.

Στη διάρκεια των ετών, με την εκλογή νέων μελών ΔΕΠ, το Τμήμα προέβαινε σε αναμόρφωση μικρής κλίμακας του Προγράμματος του ΠΠΣ, εμπλουτίζοντάς το με νέα κάθε φορά μαθήματα.

Ευρεία αναμόρφωση του ΠΠΣ με τίτλο «Ελληνικό και Ευρωπαϊκό Θέατρο: Θεωρία και Πράξη» πραγματοποιήθηκε το διάστημα 2003-2007, δράση που συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και άρχισε να εφαρμόζεται από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2003-2004. Κατά τη διάρκεια επέκτασης του ΠΑΠΣ (χρονική διάρκεια: 1 Ιανουαρίου 2007-31 Αυγούστου 2008), δόθηκε η ευκαιρία να επαναληφθούν και να βελτιστοποιηθούν αρκετές από τις προδιαγεγραμμένες δράσεις.

Το Πρόγραμμα Αναμόρφωσης Προπτυχιακών Σπουδών του ΤΘΣ (2003-2008) έθεσε ως στόχους, οι οποίοι διατυπώθηκαν μετά από μακρά επεξεργασία και ανταλλαγή απόψεων με τα μέλη ΔΕΠ και τους φοιτητές:

«1. Την αναπροσαρμογή-αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό του προγράμματος σπουδών με απώτερο στόχο την πιλοτική διάρθρωση δύο βασικών κατευθύνσεων:

α. της θεωρητικής – θεατρολογικής και της εισαγωγής – με την ενίσχυση του σεμιναριακού χαρακτήρα των μαθημάτων– στην επιστήμη του θεάτρου, προβάλλοντας τη χρησιμότητα της διεπιστημονικής προσέγγισης,

- β. της εφαρμοσμένης δραματολογίας και της μύησης στην τέχνη του θεάματος, καθώς και την ανάλυση και οργάνωση μιας θεατρικής παράστασης, μέσα από έναν κύκλο εξειδικευμένων εργαστηρίων (σκηνοθεσίας, σκηνογραφίας, υποκριτικής, κ.λπ.),
2. τη βαθμιαία οργάνωση των μαθημάτων, σεμιναρίων και εργαστηρίων σε συνεκτικούς και ολοκληρωμένους κύκλους μαθημάτων, με τρόπο ώστε να αναπτυχθούν, μέσα από τη συλλογικότητα, οι δεξιότητες των φοιτητών,
 3. τη σταδιακή εξοικείωση των φοιτητών με τις νέες τεχνολογίες. Ο στόχος αυτός επετεύχθη με την εισαγωγή και διδασκαλία από εξειδικευμένο προσωπικό ειδικών μαθημάτων πληροφορικής, τη δημιουργία και λειτουργία εξοπλισμένων χώρων (δημιουργία εργαστηρίου πληροφορικής), την επέκταση των θέσεων χρηστών Η/Υ, και την έναρξη χρήσης και βαθμιαίας επέκτασης ηλεκτρονικών εποπτικών μέσων στη διδασκαλία,
 4. την ανάπτυξη της ιστοσελίδας του ΤΘΣ, τον εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών της Γραμματείας του Τμήματος, την ανάπτυξη πυλών ανά θεματική κατηγορία, την πιλοτική προσαρμογή ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού και την ενίσχυση του θεσμού της πολλαπλής βιβλιογραφίας για τη μαθησιακή πράξη με την εκμετάλλευση των δυνατοτήτων που προσφέρει το διαδίκτυο,
 5. την πρόσκληση ειδικών επιστημόνων και καλλιτεχνών εγνωσμένου κύρους και τη διοργάνωση ειδικών κύκλων διαλέξεων, ημερίδων, ειδικών θεματικών συμποσίων και συνεδρίων».

Οι θετικές επιπτώσεις που προέκυψαν από την αναμόρφωση είναι πολλαπλές και αναγνωρίσιμες: διδακτικές (αρτιότερη παροχή γνώσεων, γνωριμία με το επιστημονικό, ερευνητικό και καλλιτεχνικό γίγνεσθαι), ερευνητικές (μέσα από τα προτεινόμενα εργαστήρια και σεμινάρια, μύηση σε ποικίλες μορφές έρευνας, επισκέψεις σε αρχεία, βιβλιοθήκες, συλλογές, κ.λπ.), και εκπαιδευτικές – οικονομικές – κοινωνικές (προσανατολισμός των φοιτητών σε ποικίλους τομείς δράσης και διευκόλυνση της κοινωνικής ένταξης των νέων πτυχιούχων).

Με βάση τον Νόμο 1486/2013 (άρθρο 36, παρ. 22, εδάφιο ε'), από το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015, πραγματοποιήθηκε νέα αναμόρφωση του ΠΠΣ με την καθιέρωση του «Προγράμματος Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας» που εγκρίθηκε με την υπ' αρ. 1536/Δ2 διαπιστωτική απόφαση του Υπουργείου Παιδείας (βλ. ΦΕΚ 82/19 τεύχος Α', αρ. 82/19 Ιανουαρίου 2015).

Το ΠΠΔΕ απευθύνεται στους φοιτητές, μελλοντικούς θεατρολόγους, οι οποίοι επιθυμούν να εργαστούν στην Εκπαίδευση. Η επιτυχής ολοκλήρωση του ειδικού αυτού προγράμματος οδηγεί στην απόκτηση του Πιστοποιητικού Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, το οποίο, μαζί με το Πτυχίο του Τμήματος, επιτρέπει τη συμμετοχή σε διαγωνισμό επιλογής εκπαιδευτικών ή σε άλλη θέση που απαιτεί πιστοποιημένα προσόντα εκπαιδευτικού. Βλ. σχετικά: <http://www.theatre.uoa.gr/spoydes/proptyxiakes-spydes/paidagwgiki-kai-didaktiki-eparkeia.html> .

Λαμβάνοντας υπόψη το νέο νόμο για την Παιδαγωγική Επάρκεια των αποφοίτων ΑΕΙ που επιθυμούν να εργαστούν στην Εκπαίδευση (Νόμος 4547/12 Ιουνίου 2018, τεύχος Α', αρ. 102, άρθρο 111, καθώς και το άρθρο 54, παρά. 4 του

Νόμου 4589, ΦΕΚ τεύχος Α', αρ.13,29/01/2019), το Τμήμα προτίθεται να προσαρμόσει το ΠΠΔΕ από το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, σύμφωνα με τη νέα νομοθετική ρύθμιση καθώς και με την αναμενόμενη σχετική εγκύκλιο εφαρμογής του.

Από το 2012 εισήχθη επίσης μάθημα δύο εξαμήνων (χειμερινό και εαρινό) στην αγγλική γλώσσα, από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, σε συνεργασία με μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής, το οποίο παρέχεται σε όλους τους φοιτητές Erasmus της Φιλοσοφικής Σχολής.

Το ΠΠΣ του Τμήματος προσφέρει στους αποφοίτους του τα εφόδια για την απασχόλησή τους:

- στην εκπαίδευση, δημόσια και ιδιωτική, πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, μεταλυκειακή κ.ά., για τη διδασκαλία της θεατρικής αγωγής και μαθημάτων θεάτρου
- σε Σχολές Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης (Καλλιτεχνικά και Μουσικά σχολεία, δραματικές σχολές, ΙΕΚ κ.ά.), για τη διδασκαλία της θεατρικής αγωγής και μαθημάτων θεάτρου
- σε θεατρικούς οργανισμούς (κρατικά θέατρα, ΔΗΠΕΘΕ, θιάσους κ.ά.) για την κατάρτιση του δραματολογίου, τη σύνταξη θεατρικών προγραμμάτων, καθώς και την οργάνωση και προβολή όλων των σχετικών καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων τους.
- στους ανωτέρω φορείς επίσης ως καλλιτεχνικοί διευθυντές, υπεύθυνοι παραγωγής, βοηθοί σκηνοθέτη κ.ά.
- σε ελληνικά και ξένα Φεστιβάλ και πολιτιστικούς φορείς (δημόσιους ή ιδιωτικούς) για την προβολή της πολιτιστικής δραστηριότητας
- σε εκδοτικούς οίκους για την επιμέλεια έκδοσης θεατρικών και πολιτιστικών εκδόσεων, έντυπων και ηλεκτρονικών
- σε έντυπα και ηλεκτρονικά ΜΜΕ για θέματα θεατρικής κριτικής και γενικά δημοσιογραφικής εργασίας καλλιτεχνικού περιεχομένου
- σε αρχεία, μουσεία κ.α. ως ερευνητές της ιστορίας και θεωρίας του θεάτρου και άλλων θεμάτων θεατρολογικού ενδιαφέροντος
- σε τουριστικά συγκροτήματα και εταιρείες ψυχαγωγίας ως εμψυχωτές θεατρικού παιχνιδιού.

Το Τμήμα στοχεύει στη διατήρηση και ενίσχυση της ποιότητας του ΠΠΣ αλλά και τον εμπλουτισμό του με νέα γνωστικά πεδία που θα προσφέρουν στους φοιτητές του επιπλέον επιστημονικές και επαγγελματικές προοπτικές. Ο στόχος για την διατήρηση της ποιότητας των σπουδών πρέπει να υπηρετηθεί πλήρως, παρά το γεγονός ότι στα επόμενα χρόνια με την αφυπηρέτησή πέντε (5) μελών ΔΕΠ, θα μειωθεί αισθητά το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος.

2.2 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Η στρατηγική του ΠΠΣ είναι προσανατολισμένη στη συνέχιση της παράδοσής του να διακρίνεται, στην Ελλάδα και διεθνώς, στα πεδία της εκπαίδευσης, της έρευνας, του πολιτισμού. Ακολουθεί γενικές αρχές που διέπουν τη στρατηγική του ΕΚΠΑ και την εμπλουτίζουν με στοιχεία, που απορρέουν από τη διακριτή ακαδημαϊκή φυσιογνωμία του Τμήματος. Ειδικότερα στους στρατηγικούς στόχους περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

1. Ενίσχυση του ρόλου του Τμήματος στην ελληνική και διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα, μέσω της αξιοποίησης συλλογικών και ατομικών ακαδημαϊκών επιτευγμάτων.
2. Διατήρηση του υψηλού διδακτικού επιπέδου και συνεχής προσαρμογή του ΠΠΣ στις σύγχρονες απαιτήσεις της επιστήμης, σε σύνδεση και με τις ανάγκες της κοινωνίας.
3. Διατήρηση του υψηλού ακαδημαϊκού επιπέδου των νυν υπηρετούντων καθηγητών αλλά και προσέλκυση νέων, αναγνωρισμένου επιστημονικού κύρους καθηγητών από την Ελλάδα και το εξωτερικό.
4. Περαιτέρω ανάπτυξη των διδακτικών συνεργασιών με εκπαιδευτικά ιδρύματα στην Ελλάδα και διεθνώς στο πλαίσιο προγραμμάτων κινητικότητας διδασκόντων και φοιτητών.
5. Προώθηση της έρευνας στα επιστημονικά πεδία που καλλιεργεί το Τμήμα.
6. Περαιτέρω ανάπτυξη των ερευνητικών συνεργασιών στην Ελλάδα και διεθνώς με αναγνωρισμένα Ιδρύματα και Οργανισμούς.
7. Προσέλκυση φοιτητών υψηλού επιπέδου.
8. Μέριμνα για την κατοχύρωση επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων του.
9. Επιδίωξη οι απόφοιτοι του Τμήματος να χαίρουν ακαδημαϊκής και επαγγελματικής αναγνώρισης τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.
10. Υποστήριξη της κοινωνικής και πολιτιστικής συνύπαρξης και συνοχής.
11. Συμβολή στη διατήρηση και βελτίωση της διεθνούς αναγνώρισης του Τμήματος στους παγκόσμιους καταλόγους κατάταξης συναφών πανεπιστημιακών Τμημάτων.
12. Ενίσχυση των σχέσεων του Τμήματος με την κοινωνία.
13. Δημοσιότητα και προβολή των επιτευγμάτων και του έργου (ακαδημαϊκού, ερευνητικού, κοινωνικού, πολιτιστικού), που συντελείται στο Τμήμα, προς τη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα, αλλά και την κοινωνία και την Πολιτεία, με στόχο την ανάδειξη της σημαντικής, πολυδιάστατης προσφοράς του Τμήματος, στο πλαίσιο της προσφοράς του ΕΚΠΑ.

2.3 ΓΝΩΜΕΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΦΟΡΕΩΝ.

Η γνώμη των αποφοίτων σχετικά με το βαθμό επίτευξης των μαθησιακών αποτελεσμάτων του ΠΠΣ έχει ζητηθεί μέσα από το Δίκτυο Επικοινωνίας Αποφοίτων του Τμήματος που έχει δημιουργήσει το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών (Alumni) στους οποίους έχει αποστείλει ερωτηματολόγιο προκειμένου να μελετήσει την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Το ερωτηματολόγιο αυτό βρίσκεται αναρτημένο και στο Facebook του Τμήματος για να είναι ευκόλως προσβάσιμο σε κάθε ενδιαφερόμενο. Βλ. Παράρτημα 9.2.α

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών έχει επίσης άμεση επικοινωνία με τον Πανελλήνιο Επιστημονικό Σύλλογο Θεατρολόγων (ΠΕΣΥΘ) (<http://www.pesyth.gr/>) για την στήριξη των συνδικαλιστικών διεκδικήσεών τους, καθώς και για την πραγματοποίηση κοινών δράσεων. Η συνεργασία του Τμήματος με τον ΠΕΣΥΘ υπήρξε πολύ εποικοδομητική στο σχεδιασμό του προγράμματος της Παιδαγωγικής

και Διδακτικής Επάρκειας για την καθιέρωση μαθημάτων απαραίτητων για την επαγγελματική απορρόφηση των αποφοίτων μας στην εκπαίδευση.

Επίσης έχει ζητηθεί η γνώμη των εργοδοτών στους χώρους εργασίας όπου απασχολούνται οι φοιτητές μας για την πραγματοποίηση της δίμηνης υποχρεωτικής πρακτικής άσκησης που πραγματοποιούν για τη λήψη του πτυχίου τους. Βλ. Παράρτημα 9.2.β.

2.4 ΠΗΓΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΝΕΑΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΠΣ

Ως προς τις πηγές που χρησιμοποιούνται, ώστε να πραγματοποιείται η ενσωμάτωση των νέων γνώσεων στο ΠΠΣ, κύρια πηγή είναι η επιστημονική έρευνα επί των γνωστικών αντικειμένων, που το τμήμα καλλιεργεί. Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος αξιοποιούν την προσωπική τους έρευνα αλλά και τις διεθνείς ερευνητικές εξελίξεις, στις οποίες συχνά συμμετέχουν είτε ως μέλη διεθνών ερευνητικών ομάδων, είτε διά της συστηματικής παρακολούθησης μέσα από τη βιβλιογραφία και την επικοινωνία με ομοτέχνους συναδέλφους.

Παράλληλα το τμήμα ενημερώνεται για τα τεκταινόμενα στον ευρύτερο επιστημονικό και καλλιτεχνικό χώρο αλλά και τις νέες κοινωνικές πραγματικότητες και τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα και διεθνώς. Ως πηγές και πάλι χρησιμοποιούνται η σχετική βιβλιογραφία, τα πορίσματα επιστημονικών εκδηλώσεων, αλλά και η γνώμη επιστημονικών, επαγγελματικών και κοινωνικών φορέων, όπως και των αποφοίτων του Τμήματος.

Απόρροια αυτών είναι, μεταξύ άλλων, η διεύρυνση των γνωστικών αντικειμένων, η ενσωμάτωση νέων επιστημονικών και καλλιτεχνικών απόψεων, και η χρήση νέων τεχνολογιών καθώς επίσης η υποχρεωτική πρακτική άσκηση σε διάφορους φορείς για τη λήψη του πτυχίου.

2.5 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΠΣ

Στην Ελλάδα, εκτός από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ το πρώτο χρονολογικά ιδρυθέν, λειτουργούν τρία ακόμα αντίστοιχα Τμήματα σε Πανεπιστήμια της ημεδαπής, το πρόγραμμα σπουδών των οποίων ποικίλει ανάλογα με τη Σχολή στην οποία είναι ενταγμένα:

A) το Τμήμα Θεάτρου ενταγμένο στη Σχολή Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης που ιδρύθηκε με το ΠΔ 165/1984, άρχισε να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1992-1993 με την εισαγωγή των πρώτων φοιτητών του. Οι σπουδές στο ανωτέρων Τμήμα διαρκούν 10 εξάμηνα (5 έτη) και για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται 63 μαθήματα (300 ECTS). Οι φοιτητές του μπορούν να ειδικευτούν στις εξής κατευθύνσεις: α) Δραματολογία – Παραστασιολογία, β) Σκηνογραφία – Ενδυματολογία, γ) Υποκριτική και δ) Σκηνοθεσία.

B) το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ενταγμένο στη Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών. Ιδρύθηκε με το Π.Δ. 378/1989 και άρχισε να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1992-1993 με την εισαγωγή των πρώτων φοιτητών του. Οι σπουδές του είναι τετραετής – 8 εξάμηνα θεωρητικής κατεύθυνσης, με ιδιαίτερη έμφαση στη σπουδή του αρχαίου ελληνικού θεάτρου. Για τη λήψη του πτυχίου απαιτούνται 48 μαθήματα (240 ECTS).

Γ) το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ενταγμένο στη σχολή Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου ιδρύθηκε με το Π.Δ. 118/2003 και άρχισε να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004. Το πρόγραμμα είναι τετραετές (8 εξάμηνα). Κατά τα δύο πρώτα έτη σπουδών οι φοιτητές αποκτούν βασική θεατρική παιδεία, ενώ κατά τα δύο τελευταία παρακολουθούν μαθήματα ειδίκευσης σε δύο κατευθύνσεις Α) κατεύθυνση θεατρολογίας και Β) κατεύθυνση θεατρικής πρακτικής. Για τη λήψη του πτυχίου απαιτούνται 52 μαθήματα (240 ECTS).

Οι Θεατρικές Σπουδές στο εξωτερικό είτε ως Theatre Studies είτε με τη διττή ονομασία Theatre and Performance Studies ή Performance Studies μοιράζονται θεωρίες ιστορίας και πράξης δίνοντας μεγαλύτερη ή μικρότερη έμφαση στη θεωρία ή στην πράξη. Οι θεατρικές σπουδές στον γαλλικό και γερμανικό ακαδημαϊκό χώρο, αν και αποτέλεσαν μοντέλο του Τμήματος θεατρικών σπουδών του ΕΚΠΑ από την ίδρυσή του, εστιάζουν με δημιουργικό τρόπο στη θεωρία και στην ιστορία του θεάτρου και του δράματος, δίχως ωστόσο να αποκλείεται η ανάδειξη και μελέτη της θεατρικής πράξης.

Στον αγγλοσαξονικό χώρο κυριαρχεί η δομή των Theatre and Performance Studies, ενώ παράλληλα έχει αναπτυχθεί οι έννοιες Drama και Applied Theatre σε τμήματα που εστιάζουν σε εφαρμοσμένες μορφές του θεάτρου στην εκπαίδευση και στην κοινωνία. Στην Αμερική ιδιαίτερα, παρότι κυριαρχεί η έννοια της performance στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, υπάρχει ακόμα έντονος ο διαχωρισμός Theatre and Performance Studies ανάλογα με τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα.

2.6 Η ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΠΣ

Το ΠΠΣ στη παρούσα φάση δεν παρέχει εξειδίκευση. Τα μαθήματα του χωρίζονται σε δύο βασικές κατηγορίες: μαθήματα κορμού και μαθήματα ελεύθερης επιλογής. Από άποψη περιεχομένου χωρίζονται σε μαθήματα υποβάθρου, σε μαθήματα γενικών γνώσεων, μαθήματα επιστημονικής περιοχής και ανάπτυξης δεξιοτήτων, μαθήματα επιστημονικής περιοχής, ανάπτυξης δεξιοτήτων/εργαστηριακά, επίσης σε μαθήματα δεξιοτήτων/εργαστηριακά. Προσφέρονται δε ελεύθερα στους φοιτητές καταναμεημένα ανά εξάμηνο, χωρίς προαπαιτούμενα. Ξεχωριστή ομάδα αποτελούν τα μαθήματα για την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια των φοιτητών που επιθυμούν να εργαστούν στην εκπαίδευση.

Τα μαθήματα αυτά είναι: δεξιοτήτων/εργαστηριακά. Προσφέρονται δε ελεύθερα στους φοιτητές καταναμεημένα ανά εξάμηνο, αλλά χωρίς προαπαιτούμενα.

Στα μαθήματα ελεύθερης επιλογής, εντάσσεται επίσης ξεχωριστή ομάδα μαθημάτων ελεύθερης επιλογής για την Παιδαγωγική και Διδακτική επάρκεια των φοιτητών που επιθυμούν να εργαστούν στην εκπαίδευση. Τα μαθήματα αυτά προσφέρονται τόσο από διδάσκοντες του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, όσο και από διδάσκοντες άλλων Τμημάτων, κυρίως το Τμήμα ΦΠΨ.

Το πλήθος των υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων με το πλούσιο εύρος των επιμέρους αντικειμένων της Θεατρολογικής Επιστήμης (θεωρητικά μαθήματα, καθώς και μαθήματα σκηνικής πράξης) μαζί με μαθήματα από πεδία άλλων ανθρωπιστικών επιστημών που διδάσκονται είτε από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, είτε από μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής

συγκροτούν τη γνωστική και επιστημονική εμβέλεια του ΠΠΣ και παρέχουν τη δυνατότητα στους φοιτητές να διαμορφώσουν το δικό τους πρόγραμμα σύμφωνα με τα προσωπικά ενδιαφέροντα και τις κλίσεις τους.

Οι φοιτητές μπορούν επίσης να παρακολουθήσουν περισσότερα επιλεγόμενα μαθήματα από όσα απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου τους. Για την έκδοση του πτυχίου τους, οι φοιτητές είναι εκείνοι που αποφασίζουν με δήλωσή τους στη Γραμματεία του Τμήματος ποια επιλεγόμενα μαθήματα επιθυμούν να μετρήσουν για τη γενική βαθμολογία του πτυχίου τους. Όσα από τα μαθήματα αυτά δεν περιληφθούν στο πτυχίο τους, καταγράφονται στο Diploma Supplement το οποίο συνοδεύει το πτυχίο τους και αποτελεί χρήσιμο αποδεικτικό έγγραφο για την περαιτέρω επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

Τα μαθήματα του ΠΠΣ του Τμήματος είναι δυνατόν να παρακολουθήσουν και φοιτητές άλλων Τμημάτων, φοιτητές Erasmus, καθώς και ελεύθεροι ακροατές, που δεν διαθέτουν την ιδιότητα του φοιτητή. Όσον αφορά τους τελευταίους, εγγράφονται στη Γραμματεία, λαμβάνουν ταυτότητα ακροατή και βεβαίωση εγγραφής αλλά δεν συμμετέχουν στις εξετάσεις.

2.7. ΥΛΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Η ύλη των μαθημάτων είναι ορθολογικά κατανομημένη με διαβάθμιση γνώσεων από τις γενικές στις εξειδικευμένες και προοδευτική εμβάθυνση από εξάμηνο σε εξάμηνο, στα δε μαθήματα ιστορικού περιεχομένου, τόσο αυτά των γενικών γνώσεων όσο και του ειδικού επιστημονικού πεδίου, η αντίστοιχη ύλη έχει χωριστεί κατά χρονολογική περίοδο.

Για την κατανομή των μαθημάτων ανά εξάμηνο έχει ληφθεί υπόψη ο φοιτητικός φόρτος εργασίας (ένα έτος πλήρους φοίτησης αντιστοιχεί σε 60 πιστωτικές μονάδες), με στόχο τη σταθερή παρουσία και ενεργό συμμετοχή των φοιτητών τόσο στα θεωρητικά μαθήματα αλλά ιδιαίτερα στα μαθήματα ανάπτυξης δεξιοτήτων που έχουν εργαστηριακό χαρακτήρα, είτε πρόκειται για επιλεγόμενα μαθήματα για την επίτευξη των προβλεπόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων. Ας σημειωθεί ότι για την επίτευξη των προβλεπόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, επιλεγόμενα μαθήματα, εάν το επιτρέπει ο αριθμός των φοιτητών, μπορούν να μετατραπούν εν μέρει ή στο σύνολο από παράδοση σε σεμινάριο.

Όλα τα μαθήματα είναι τρίωρα και αντιστοιχούν σε 4 ECTS.

Για τη λήψη του πτυχίου απαιτούνται 58 μαθήματα (174 ώρες) που αντιστοιχούν συνολικά σε 240 ακαδημαϊκές μονάδες ECTS, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων. Από αυτά το σύνολο των υποχρεωτικών μαθημάτων είναι 46 (75%) και το σύνολο των επιλεγόμενων μαθημάτων είναι 12 (25%).

Με βάση την εμπειρία των τελευταίων ετών και λαμβάνοντας υπόψη τη γενικότερη τάση μείωσης του αριθμού των μαθημάτων για τη λήψη του πτυχίου που παρατηρείται στα περισσότερα Τμήματα των ΑΕΙ της ημεδαπής, ο αριθμός των 58 μαθημάτων για τη λήψη του πτυχίου κρίνεται υψηλός σε σχέση μάλιστα και με τη συνεχή μείωση του αριθμού των μελών ΔΕΠ.

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, κατόπιν τούτου, προγραμματίζει, στο άμεσο μέλλον, μερική αναμόρφωση του ΠΠΣ με στόχο τη μείωση σε 50 των απαιτούμενων μαθημάτων για τη λήψη του πτυχίου, χωρίς όμως να θιγεί κατ' ελάχιστον η παρεχόμενη ποιότητα σπουδών που παρέχει το ΠΠΣ του Τμήματος.

2.8 ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ – ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Το Τμήμα προσφέρει στους φοιτητές του τη δυνατότητα εργασιακής εμπειρίας, μέσω της Πρακτικής Άσκησης, που έχει πλέον θεσπιστεί ως **υποχρεωτικό μάθημα**, αλλά και μέσω διαφόρων δράσεων που διοργανώνονται από το Τμήμα και στις οποίες μπορούν να απασχοληθούν εθελοντικά ενδιαφερόμενοι φοιτητές.

2.8.1 Απόκτηση Εργασιακής Εμπειρίας μέσω της Πρακτικής Άσκησης

Οι φοιτητές του Τμήματος έχουν τη δυνατότητα στη διάρκεια των προπτυχιακών τους σπουδών να πραγματοποιήσουν πρακτική άσκηση πάνω στο αντικείμενο των σπουδών τους σε επαγγελματικούς χώρους εργασίας με τους εξής τρόπους:

1. συμμετέχοντας στο επιδοτούμενο για τους φοιτητές Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης (ΠΠΑ), στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ) – ΕΣΠΑ,
2. πραγματοποιώντας την πρακτική τους άσκηση σε συνεργαζόμενους φορείς στο πλαίσιο του υποχρεωτικού για τη λήψη πτυχίου μαθήματος Πρακτικής Άσκησης,
3. πραγματοποιώντας πρακτική άσκηση σε εκπαιδευτικούς φορείς, στο πλαίσιο του Προγράμματος Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας και ειδικότερα στο πλαίσιο του μαθήματος επιλογής (υποχρεωτικό για τη λήψη του Πιστοποιητικού Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας) «Ο θεατρολόγος εμπυχωτής: Διδακτική άσκηση στο σχολείο».

Ως απόρροια της φύσης των σπουδών και του προσανατολισμού του Τμήματος, η Πρακτική Άσκηση υλοποιείται σε συνεργασία με επιστημονικούς και πολιτιστικούς φορείς/εργοδότες που ανήκουν στο δημόσιο, στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, στον ιδιωτικό τομέα καθώς και στην τοπική αυτοδιοίκηση. Οι συμμετέχοντες φοιτητές απασχολούνται σε φορείς και σε τομείς του γνωστικού τους αντικείμενου, αποκτώντας επαγγελματική εμπειρία και εξοικείωση με τον παραγωγικό χώρο γενικότερα προκειμένου να ανταποκριθούν ευκολότερα, μετά τη λήψη του πτυχίου τους, στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

Η Πρακτική Άσκηση έχει ως απώτερο στόχο την ερευνητική και επαγγελματική εξοικείωση των φοιτητών με το γνωστικό τους αντικείμενο σε χώρους της επαγγελματικής δραστηριότητας των θεατρολόγων (Θέατρα, Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ερευνητικά Ιδρύματα, Πολιτιστικούς Φορείς κ.ά.).

Άμεσοι στόχοι της Πρακτικής Άσκησης είναι:

1. Η ανάδειξη των δεξιοτήτων των ασκούμενων σε ποικίλους τομείς, αναλόγως με τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα και την κλίση τους.
2. Η σύνδεσή τους με τον εργασιακό χώρο και η δυνητική παραμονή τους σε αυτόν, μετά το πέρας της άσκησης.
3. Η συνεργασία με ένα ευρύ φάσμα φορέων και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Ενδεικτικά, δίνεται η δυνατότητα στους ασκούμενους φοιτητές να απασχοληθούν:

Α. στον χώρο του θεάτρου στα εξής αντικείμενα: βοηθός σκηνοθέτη, βοηθός φροντιστή σκηνής, βοηθός τεχνικού (ήχου, οπτικοακουστικών μέσων, φώτων), συμμετοχή σε δραματουργική επεξεργασία κειμένου, παρακολούθηση προβών, παρακολούθηση audition, συμμετοχή στην επιμέλεια του προγράμματος,

Β. σε αρχεία ή βιβλιοθήκες στα εξής αντικείμενα: οργάνωση αρχείου θεατρικών τεκμηρίων (προγράμματα, φωτογραφίες, κριτικές, αποκόμματα), αποδελτίωση, στοιχειοθέτηση παραστασιολογικών στοιχείων,

Γ. σε εκπαιδευτικούς οργανισμούς στα εξής αντικείμενα: συνδιδασκαλία βασικών στοιχείων θεατρολογίας, συνδιδασκαλία άλλων μαθημάτων με τη βοήθεια του θεατρικού παιχνιδιού, οργάνωση σχολικής θεατρικής παράστασης, δραματοποίηση κειμένου/ποιήματος/τραγουδιού, συντονισμός θεατρικού παιχνιδιού με απλές ασκήσεις, συντονισμός θεατρικού παιχνιδιού με αφορμή ένα έργο τέχνης/ένα παραμύθι κ.ά., συντονισμός θεατρικού παιχνιδιού με αφορμή ένα κείμενο δημιουργημένο από τους συμμετέχοντες, συμμετοχή σε οργάνωση εργαστηρίων (μάσκα, κούκλα, σκηνικών), κουκλοθέατρο / Θέατρο Σκιών,

Δ. στην οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και Φεστιβάλ,

Ε. σε μουσεία ή μουσειακούς χώρους, 6. στον χώρο των Μ.Μ.Ε. και του Διαδικτύου στα εξής αντικείμενα: πολιτιστικό ρεπορτάζ, σύνταξη μικρών άρθρων, σύνταξη δελτίων τύπου, και

ΣΤ. στον χώρο των εκδόσεων, κυρίως στην επιμέλεια θεατρικών εντύπων.

Επιπλέον στο πλαίσιο του μαθήματος επιλογής «Ο θεατρολόγος εμψυχωτής: Διδακτική άσκηση στο σχολείο», κάθε φοιτητής/τρια υποχρεωτικά πραγματοποιεί πρακτική άσκηση στη διδακτική εντός του σχολικού περιβάλλοντος διάρκειας τουλάχιστον 40 ωρών. Σε αυτό το διάστημα παρακολουθεί ενεργά διδασκαλίες του μαθήματος της Θεατρικής Αγωγής σε σχολεία της Πρωτοβάθμιας ή της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, κρατώντας ημερολόγιο μέσω του οποίου παρατηρεί τη διδασκαλία του εκάστοτε θεατρολόγου-εκπαιδευτικού και πραγματοποιεί δύο διδασκαλίες, μία συνδιδασκαλία μαζί με ένα συμφοιτητή ή συμφοιτήτριά του κατά την Α' φάση των πρώτων 20 ωρών και μία δεύτερη, αυτοδύναμη διδασκαλία, κατά την Β' φάση, με την οποία ολοκληρώνεται το υποχρεωτικό πρόγραμμα παρακολουθήσεων στο σχολείο.

Το μάθημα εντάσσεται στο Πρόγραμμα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, είναι υποχρεωτικό για τη λήψη του Πιστοποιητικού παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας και προσφέρεται στους φοιτητές, μελλοντικούς θεατρολόγους, οι οποίοι επιθυμούν να εργαστούν στην εκπαίδευση. Η επιτυχής ολοκλήρωση του Προγράμματος οδηγεί στην απόκτηση του Πιστοποιητικού το οποίο μαζί με το Πτυχίο του Τμήματος επιτρέπει τη συμμετοχή σε διαγωνισμό επιλογής εκπαιδευτικών ή σε άλλη θέση που απαιτούνται πιστοποιημένα προσόντα εκπαιδευτικού. Βλ. σχετικά: <http://www.theatre.uoa.gr/spoydes/proptyxiakes-spoydes/paidagwgiki-kai-didaktiki-eparkeia.html>

Συνολικά από την έναρξη λειτουργίας του Προγράμματος στο Τμήμα (ακαδ. έτος 2015-2016), πρακτική άσκηση στη διδακτική έχουν πραγματοποιήσει: 27

φοιτητές το ακαδ. έτος 2015-2016, 30 φοιτητές το ακαδ. έτος 2016-2017, 51 φοιτητές το ακαδ. έτος 2017-201 και 64 φοιτητές στο εαρινό εξάμηνο του ακαδ. έτους 2018-2019. Στο πλαίσιο του μαθήματος φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος δραστηριοποιήθηκαν σε σχολικές μονάδες της Αττικής, βλ. ενδεικτικά για το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018: Ράλλεια Πειραματικά Δημοτικά Σχολεία Πειραιά, 56ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών, 4ο Γενικό Λύκειο Ν. Ηρακλείου, καθώς και στο 2ο Γυμνάσιο Κερατσινίου στο πλαίσιο της Θεματικής Εβδομάδας.

Συνεπώς η Πρακτική Άσκηση συμβάλλει αποτελεσματικά στη σύνδεση των ασκούμενων φοιτητών με την αγορά εργασίας, χάρη στην εργασιακή εμπειρία που τους δίνεται η δυνατότητα να αποκτήσουν στη διάρκεια των σπουδών τους, και επιπλέον παρέχει τη δυνατότητα στους φοιτητές χρηματικής αμοιβής σε περίπτωση ένταξής τους στο ΠΠΑ.

2.8.2 Απόκτηση Εργασιακής Εμπειρίας μέσω συμμετοχής σε Δράσεις του Τμήματος

Ανάλογα οφέλη προσφέρουν στους φοιτητές του Τμήματος οι δράσεις που διοργανώνει το Τμήμα και στις οποίες συμμετέχουν εθελοντικά υπό την εποπτεία και καθοδήγηση μελών ΔΕΠ ή συνεργαζόμενων διδασκόντων. Ενδεικτικά στη διάρκεια της περιόδου 2013-2018 πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω δράσεις με τη συμμετοχή προπτυχιακών φοιτητών:

1. Συμμετοχή φοιτητών στη συντακτική ομάδα της έκδοσης του ηλεκτρονικού περιοδικού: *Ανω Κάτω Τελεία (ΑΚΤ): Σημεία για το βιβλίο και την ανάγνωση*, που προέκυψε μέσα από το μάθημα της Ιστορίας του Βιβλίου της Αναπληρώτριας Καθηγήτριας Άνας Καρακατσούλη. Το περιοδικό εκδίδεται σε ετήσια βάση και τα τεύχη [τχ. 1 (2015), τχ. 2 (2016), τχ. 3 (2017), τχ. 4 (2018)] είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Τμήματος

(http://www.theatre.uoa.gr/fileadmin/theatre.uoa.gr/uploads/PDF_Files/Axiologisi/Ekt_hesi_Esoterikis_Axiologisis_2014-2015_kai_2015-2016.pdf)

2. Συμμετοχή φοιτητών στην παράσταση του έργου *Ο πολύκροτος γάμος του κωμικού Καραγκιόζη* (βασισμένη σε ένα παλιό τετράδιο Καραγκιοζοπαίχτη), στο πλαίσιο του μαθήματος Καραγκιόζης και λαϊκός πολιτισμός του Καθηγητή Ιωσήφ Βιβιλάκη. Η παράσταση δόθηκε από τους φοιτητές στο 150ό Δημοτικό Σχολείο Αθηνών (3 Ιουνίου 2016), στον πεζόδρομο Ερμού και Πλατείας Αγίων Ασωμάτων (30 Ιουνίου 2016), στο Νοσοκομείο Κρατουμένων Κορυδαλλού «Άγιος Παύλος» (6 Σεπτεμβρίου 2016).

3. Συμμετοχή φοιτητών στην παράσταση του έργου *Ο γάμος του Καραχμέτη*, βασισμένου στο διήγημα του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη. Η παράσταση ανέβηκε το καλοκαίρι του 2017 στο πλαίσιο του εορτασμού των 180 χρόνων λειτουργίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών σε σκηνοθεσία της Όλιας Λαζαρίδου, με τη συνεργασία του καραγκιοζοπαίχτη Άθω Δανέλλη και τη συμμετοχή νέων ηθοποιών και φοιτητών. Την επιμέλεια και τον συντονισμό είχε ο Καθηγητής Ιωσήφ Βιβιλάκης. Παραστάσεις δόθηκαν στο Παλαιό Πανεπιστήμιο στην Πλάκα, στο Αρχοντικό Μπενιζέλων (σπίτι της Αγίας Φιλοθέης) στην Πλάκα, στο Νοσοκομείο κρατουμένων φυλακών Κορυδαλλού «Άγιος Παύλος».

4. Συμμετοχή φοιτητών σε δράσεις υπό τον τίτλο *Bridging Diversities/ Γεφυρώνοντας τις Διαφορετικότητες*, στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου 2017, σε συνεργασία με το Δημοτικό Θέατρο Πειραιά και τον σκηνοθέτη Νίκο Διαμαντή, διδάσκοντα ως εξωτερικό συνεργάτη στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών. Οι δράσεις που πραγματοποιήθηκαν ήταν: α. *Με άλλα μάτια* με τη συνεργασία του Ειδικού Δημοτικού Σχολείου Πειραιά για παιδιά με Αυτισμό, β. *Rethink Recycling* σε συνεργασία με εθελοντές από το Σωματείο Ρακοςυλλεκτών Αθηνών - Πειραιά «Ο ΕΡΜΗΣ», γ. *TRUBAptism* που επικεντρώθηκε στην ιστορία της της περιοχής της Τρούμπας.

Τόσο μέσω της Πρακτικής Άσκησης όσο και μέσω των άλλων δράσεων του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, όπως περιγράφονται παραπάνω, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή και να ενταχθούν σε ένα δυναμικό εργασιακό περιβάλλον, να απασχοληθούν σε πραγματικές συνθήκες εργασίας, να αποκτήσουν προϋπηρεσία σε τομείς απασχόλησης που τους ενδιαφέρουν και που πιθανά θα επιλέξουν να ακολουθήσουν στη συνέχεια, να γνωρίσουν έμπειρους ανθρώπους του χώρου αποκομίζοντας σημαντικά οφέλη από τη συνεργασία μαζί τους.

2.9 ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

Η διασύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα επιτυγχάνεται μέσω των διδασκόντων οι οποίοι φροντίζουν να εμπλουτίζουν την ύλη των μαθημάτων τους με νέες γνώσεις και νέες μεθοδολογικές προσεγγίσεις, μεταλαμπαδεύοντας στους φοιτητές τη γνώση που οι ίδιοι έχουν αποκομίσει από τις προσωπικές τους έρευνες ή τη συμμετοχή τους σε ερευνητικά προγράμματα του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων και από τη συστηματική ενημέρωσή τους από τη σύγχρονη ελληνική και ξένη βιβλιογραφία της ειδικότητάς του.

Για τη μύηση των φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία έχει ληφθεί πρόνοια ώστε στο ΠΠΣ του τμήματος να είναι υποχρεωτική για τους φοιτητές η εκπόνηση τουλάχιστον δυο υποχρεωτικών εργασιών ερευνητικού χαρακτήρα στο πλαίσιο α) του μαθήματος «Εισαγωγή στη μεθοδολογία της θεατρικής Έρευνας» και β) του Σεμιναρίου για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας, όπου υπό την καθοδήγηση των διδασκόντων, οι φοιτητές εισάγονται στη μέθοδο της επιστημονικής εργασίας, στον εντοπισμό και τον χειρισμό ερευνητικών θεμάτων, στη διεξαγωγή μικρότερης ή μεγαλύτερης κλίμακας ερευνών και στην αποτύπωση των αποτελεσμάτων τους υπό μορφή επιστημονικής εργασίας. Εκτός από τις δύο εργασίες αυτές, πολλοί διδάσκοντες για την τελική εξέταση των μαθημάτων τους, απαιτούν ως προϋπόθεση την εκπόνηση εργασιών σε θέματα της διδακτέας ύλης των μαθημάτων τους. Επίσης, σε μαθήματα επιλεγόμενα που πραγματοποιούνται ως σεμιναριακά ζητούνται συχνά εργασίες υποστηρικτικές ή και απαλλακτικές, με αποτέλεσμα στη διάρκεια των σπουδών τους, οι φοιτητές να έχουν ένα σημαντικό αριθμό επιστημονικών εργασιών. Επιπροσθέτως, μαθήματα που απαιτούν την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια συμβάλλουν στην εξοικείωση των φοιτητών με την έρευνα.

Επισημαίνεται επίσης, ότι σε όλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους πραγματοποιούνται επισκέψεις σε αρχεία, βιβλιοθήκες, μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, εκθέσεις, θέατρα, ειδικές συλλογές παραστατικών τευχών κ.ά. όπου, εκτός

από τους συνοδευόντες καθηγητές και διδακτικό προσωπικό, οι φοιτητές ενημερώνονται και από ειδικούς επιστήμονες και καλλιτέχνες για ζητήματα ειδικού ερευνητικού ενδιαφέροντος, σύμφωνα με τα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος.

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών έχει στην κατοχή του ερευνητικό υλικό το οποίο έχει συγκεντρωθεί κατά τη διάρκεια των τριάντα ετών της λειτουργίας του: αρχείο μεγάλου αριθμού θεατρικών προγραμμάτων – πέραν των 5000, αρχείο θεατρικών κριτικών και φωτογραφικών παραστάσεων, προσωπικά αρχεία και αρχείο συλλογικών οργάνων, τα οποία έχουν θεατρολογικό ερευνητικό ενδιαφέρον κ.λπ. Τα ανωτέρω ενταγμένα στο προσφάτως ιδρυθέν «Εργαστήριο Έρευνας και Τεκμηρίωσης του Νεοελληνικού Θεάτρου» προσφέρονται για υλοποίηση ερευνητικών ασκήσεων εκ μέρους των φοιτητών του Τμήματος.

Τέλος, η διασύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα επιτυγχάνεται μέσω της συμμετοχής των προπτυχιακών φοιτητών σε ερευνητικά προγράμματα του Τμήματος και αντίστοιχες επιστημονικές δράσεις του διδακτικού προσωπικού. Όμως πρέπει να επσημανθεί ότι, η έμφαση που δίνεται τα τελευταία χρόνια στις θετικές και εφαρμοσμένες επιστήμες έχει επηρεάσει αρνητικά τα ποσοστά χρηματοδότησης ερευνητικών προγραμμάτων στον τομέα των ανθρωπιστικών επιστημών, στις οποίες εντάσσονται οι επιστήμες του θεάτρου.

3. ΦΟΙΤΗΤΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ, ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, εφαρμόζοντας τις **αρχές της φοιτητοκεντρικής μάθησης**, προς όφελος των φοιτητών/τριών του στοχεύει στα εξής:

- δημιουργία και εφαρμογή διεπιστημονικών μεθόδων έρευνας και διδασκαλίας,
- διερεύνηση, εφαρμογή και αξιολόγηση καινοτόμων μεθόδων και τεχνικών έρευνας, διδακτικής και καλλιτεχνικής πράξης,
- αξιοποίηση της θεατρικής πράξης και των θεατρικών πρακτικών στην έρευνα για το δράμα και το θέατρο,
- σεβασμό στη διαφορετικότητα των φοιτητών (φύλο, φυλή, γλώσσα, εθνικότητα, θρησκεία) και την καλλιέργεια αμοιβαίου σεβασμού μεταξύ φοιτητών και καθηγητών, και φοιτητών μεταξύ τους,
- προώθηση ομαδοσυνεργατικών πρακτικών, εργασιών, θεατρικών/καλλιτεχνικών δρώμενων και παραστάσεων,
- ενίσχυση της διάδρασης μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων και των μαθησιακών σχέσεων μεταξύ φοιτητών,
- αυτενέργεια των φοιτητών στις διδακτικές διαδικασίες και στην αξιολόγησή της,
- καλλιέργεια της υπευθυνότητας, συνέπειας και ευθυκρισίας των φοιτητών.

Στις (υπό)ενότητες που ακολουθούν παρουσιάζεται και αναλύεται πιο συγκεκριμένα η φοιτητοκεντρική φιλοσοφία και πρακτική του Τμήματος η οποία βασίζεται καταρχήν στη δημιουργική διάδραση και στην αποτελεσματική επικοινωνία διδασκόντων και διδασκομένων και κύριο στόχο έχει τη συλλογική και ατομική εξέλιξη των φοιτητών.

3.1 ΤΡΟΠΟΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Τα περισσότερα από τα μαθήματα του ΠΠΣ περιλαμβάνουν διαφορετικούς τρόπους παράδοσης. Εκτός από την τυπική παράδοση με διαλέξεις σε αίθουσες και αμφιθέατρα, πολλά μαθήματα προβλέπουν επισκέψεις, που συνοδεύονται από ομιλίες και συζητήσεις, σε θεατρικούς, εκθεσιακούς και πολιτιστικούς χώρους, με τη συμμετοχή πολλών φοιτητών. Πέραν των εκπαιδευτικών επισκέψεων, στο πλαίσιο των μαθημάτων πολλοί διδάσκοντες οργανώνουν επιστημονικές διαλέξεις, καλλιτεχνικά εργαστήρια ή άλλες πολιτιστικές δραστηριότητες, με στόχο την ενίσχυση του μαθησιακού ενδιαφέροντος και τη βελτιστοποίηση του διδακτικού αποτελέσματος. Επίσης, αρκετά μαθήματα με θεωρητικό χαρακτήρα και περιεχόμενο, όσο και μαθήματα τα οποία συνδυάζουν τη θεωρία με την πράξη, περιλαμβάνουν πρακτικές ασκήσεις που βοηθούν στην καλύτερη αφομοίωση της παράδοσης που γίνεται στις αίθουσες και στα αμφιθέατρα. Μαθήματα που σχετίζονται άμεσα με το θεατρικό γίνεσθαι εμπεριέχουν διαλέξεις και σεμινάρια από ηθοποιούς, σκηνοθέτες, μουσικούς του θεάτρου, σκηνογράφους, φωτιστές, θεωρητικούς κ.ά.

Οι φοιτητές καλούνται να λάβουν ενεργό ρόλο σε συνέδρια, διαλέξεις και παραστάσεις με συνδρομή οργανωτική, επιστημονική, καλλιτεχνική και ερευνητική αλλά και να συμμετάσχουν σε εκπαιδευτικές επισκέψεις ή/και εκδρομές:

παρακολούθηση παραστάσεων, εικαστικών εκθέσεων, ξεναγήσεων σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία που σχετίζονται με το θέατρο.

Στο πλαίσιο, ειδικότερα, των μαθημάτων του κατ' επιλογήν Προγράμματος Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας (Π.Π.Δ.Ε.) του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών πραγματοποιούνται παρεμβάσεις, εφαρμογές και πρακτικές ασκήσεις σε σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίες αναδεικνύουν τον ρόλο του θεατρολόγου στην εκπαίδευση καθώς και ποικίλους δημιουργικούς τρόπους εισαγωγής του θεάτρου στην εκπαίδευση, με την ενεργή παρουσία των φοιτητών/τριών του Τμήματος. Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών έχει αναπτύξει ένα ευρύτατο δίκτυο συνεργασιών με σχολεία και πολιτιστικούς φορείς που δίνουν στους φοιτητές ποικίλες δυνατότητες θεατροπαιδαγωγικών εφαρμογών.

Στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης παρέχεται η δυνατότητα στους/στις ασκούμενους/ες φοιτητές/τριες να εργαστούν σε ένα εκτεταμένο δίκτυο φορέων υποδοχής που καλύπτει κρατικούς και δημόσιους Οργανισμούς, ιδιωτικά ιδρύματα και πολιτιστικούς φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ενδεικτικά αναφέρονται: Εθνικό Θέατρο, Εθνική Λυρική Σκηνή, Μουσείο Μπενάκη, Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο ΕΛΙΑ, Οργανισμός Μεγάλου Μουσικής, Ίδρυμα Γιάννη Τσαρούχη, ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. κ.ά.). Το ΠΠΑ παρέχει πολύτιμη επαγγελματική εμπειρία στους ασκούμενους και επαφή με την αγορά εργασίας μέσα σε ικανοποιητικό και φιλικό πλαίσιο, καθώς έχουν τη δυνατότητα να δοκιμάσουν τις δυνάμεις τους τόσο στον χώρο της επιστημονικής έρευνας όσο και στον χώρο της καλλιτεχνικής δημιουργίας (ως βοηθός σκηνοθέτη, σύμβουλος ρεπερτορίου, συντονιστής παράστασης, κ.λπ.) και της εκπαίδευσης. Τους προσφέρεται ακόμη η δυνατότητα να εξερευνήσουν και άλλους χώρους, τον ευρύτερο τομέα του πολιτισμού, την εργασία σε εξειδικευμένα Μουσεία, τη συντονιστική πολιτιστική δουλειά σε φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, την απασχόλησή τους όχι μόνον στην Αθήνα αλλά και στην περιφέρεια, αφού το ΠΠΑ επιχειρεί να καλλιεργήσει και το στοιχείο της εντοπιότητας και παροτρύνει τους μετέχοντες φοιτητές να συνεργαστούν με φορείς του τόπου καταγωγής τους.

Κατά την εφαρμογή όλων των ανωτέρω, επιδιώκεται σταθερά η ενεργητική συμμετοχή των φοιτητών, η έμπρακτη γνώση και η πολυπρισματική μάθηση μέσα από τη συμμετοχή της φοιτητικής κοινότητας σε επιστημονικές, ερευνητικές, καλλιτεχνικές και βιωματικές δράσεις.

3.2 ΧΡΗΣΗ ΤΠΕ ΚΑΙ Η-ΤΑΞΗ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ήδη μετά την πρώτη αναμόρφωση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (2003-2007) και μέχρι σήμερα, αξιοποιεί σε μεγάλο βαθμό τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της μαθησιακής διαδικασίας αλλά και για την εξοικείωση των φοιτητών με τις νέες τεχνολογίες, στόχοι που επιτυγχάνονται με τη/την:

- Ένταξη στο ΠΠΣ του επιλεγόμενου μαθήματος «Εισαγωγή στην Πληροφορική» (68ΘΕ89), το οποίο διδάσκει μέλος Ε.ΔΙ.Π. από το Τμήμα Πληροφορικής και Επικοινωνιών Ε.Κ.Π.Α. (επεξεργασία κειμένου, δημιουργία αρχείου, βάσεων δεδομένων, εισόδου στο διαδίκτυο).

- Λειτουργία εξοπλισμένου Εργαστηρίου Πληροφορικής, με συνεχή προσπάθεια συντήρησης και αναβάθμισης της υλικοτεχνικής υποδομής του. Το Εργαστήριο, που λειτουργεί σε καθημερινή βάση από τις 08:00-15:30 και βρίσκεται στη νέα πτέρυγα 916, καλύπτει τις ανάγκες της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών (διδάσκοντες, φοιτητές, φιλοξενούμενοι ερευνητές) και έχει συγκεκριμένο Κανονισμό Λειτουργίας, που παρατίθεται αναλυτικά στον *Οδηγό Σπουδών* κάθε έτους. Ενδείκνυται για προσωπική μελέτη και αναζήτηση πληροφοριών στο Διαδίκτυο, ενώ σημαντική είναι η πρακτική-τεχνική υποστήριξη του διοικητικού υπαλλήλου, ο οποίος εξασφαλίζει γενικότερα την απρόσκοπτη λειτουργία του Εργαστηρίου.
- Συντήρηση και αναβάθμιση του υλικοτεχνικού εξοπλισμού των αιθουσών διδασκαλίας προκειμένου να διευκολύνεται η χρήση των ΤΠΕ κατά τη διδασκαλία των μαθημάτων. Κατά τα έτη 2016-2017 και 2017-2018 κατέστη δυνατό, μέσω του προϋπολογισμού του Τμήματος, να αναβαθμιστεί ο εξοπλισμός δύο βασικών αιθουσών διδασκαλίας (916 και 628) αλλά και της αίθουσας συνεδριάσεων-διαλέξεων, όπου πραγματοποιούνται ορισμένα ολιγομελή μαθήματα του Τμήματος (916), με την αλλαγή του οπτικού εξοπλισμού (νέοι βιντεοπροβολείς και για τις τρεις αίθουσες, νέα οθόνη για την αίθουσα 628 και αντικατάσταση μέρους του συστήματος συσκότισης για την αίθουσα 916). Εντατική χρήση των ΤΠΕ γίνεται επίσης κατά τη διεξαγωγή των μαθημάτων, μέρος ή το σύνολο των οποίων πραγματοποιείται στην Αίθουσα της Σχολής (όπου υπάρχει μόνιμος προβολέας, εγκατεστημένος ήχος, πρόσβαση στο Διαδίκτυο και χρησιμοποιείται φορητός υπολογιστής). Αν και ο υποστηρικτικός εξοπλισμός των παραπάνω αιθουσών κρίνεται πολύ επαρκής για τις σύγχρονες ανάγκες της εκπαιδευτικής διαδικασίας (μόνιμος ή φορητός υπολογιστής, μόνιμος projector και συσκευή video, ήχος εγκατεστημένος, δυνατότητα σύνδεσης με το διαδίκτυο), χρειάζεται συνεχή συντήρηση και εποπτεία για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης λειτουργίας του, ενώ ανάγκη είναι να αναβαθμιστεί ο εξοπλισμός των οπτικοακουστικών και ηλεκτρονικών μέσων και των υπόλοιπων αιθουσών διδασκαλίας, που χρησιμοποιεί το Τμήμα μας (638, 640, 421, 426, 203, 823, σε ορισμένες από τις οποίες ο προβολέας ή/και ο υπολογιστής είναι φορητοί ή/και δεν έχει ενεργοποιηθεί η πρόσβαση στο Διαδίκτυο), προκειμένου να ικανοποιούνται και εκεί απρόσκοπτα οι σύγχρονες ανάγκες της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Επιπρόσθετα, ειδικά σε ό,τι αφορά τα μαθήματα θεατρικής πρακτικής, ειδικής διδακτικής και μουσικολογίας, είναι αισθητή η έλλειψη ειδικών εργαστηριακών χώρων με τον αντίστοιχο ειδικό εξοπλισμό (προβολείς, μόνιμος ηχητικός εξοπλισμός, μουσικά όργανα κ.ά.).
- Χρήση ΤΠΕ στη συντριπτική πλειονότητα των μαθημάτων του Τμήματος, των οποίων η φύση (είτε πρόκειται για θεωρητικά είτε για πρακτικά μαθήματα) ευνοεί και επιτάσσει ιδιαίτερες αυτές τις εφαρμογές: προβολή μαγνητοσκοπημένου υλικού, όπως θεατρικές παραστάσεις και ντοκιμαντέρ, προβολή αρχείων power-point με διαγράμματα, φωτογραφίες, πίνακες και κείμενο για την καλύτερη παρακολούθηση και κατανόηση των διαλέξεων, χρήση Διαδικτύου για την προβολή μαγνητοσκοπημένων αποσπασμάτων από παραστάσεις ή για την αναζήτηση άλλου οπτικοακουστικού ή κειμενικού υλικού (σχετικές θεματικά ιστοσελίδες, ηλεκτρονικά

αρχεία, ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, βιβλιογραφικοί κόμβοι) χρήσιμοι για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας. Η ευρεία χρήση ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία γίνεται σε όλες τις αίθουσες διδασκαλίας, είτε αυτές έχουν μόνιμο υποστηρικτικό εξοπλισμό είτε όχι.

- Ενίσχυση του θεσμού της πολλαπλής βιβλιογραφίας στη μαθησιακή πράξη, με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει το διαδίκτυο (σε συνδυασμό με την άσκηση-αναζήτηση) κατά τη σύνταξη γραπτών εργασιών που εκπονούνται στο πλαίσιο αρκετών μαθημάτων του Τμήματος.

Σε ό,τι αφορά την πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης – Η-τάξη (e-class), εντατική χρήση της γίνεται κατά τα τελευταία δέκα έτη με διαρκώς αυξανόμενα ποσοστά, ώστε πλέον να χρησιμοποιείται από το σύνολο σχεδόν των διδασκόντων (95% ποσοστό χρήσης για το έτος 2015-2016, 98% για το έτος 2016-2017 και 2017-2018), τόσο σε επίπεδο ΠΠΣ όσο και σε επίπεδο ΠΜΣ. Οι διδάσκοντες αξιοποιούν πολλά από τα παρεχόμενα μέσω της πλατφόρμας εργαλεία συμμετοχής των φοιτητών στο μάθημα μέσα από εναλλακτικά κανάλια άμεσης πληροφόρησης και διάδρασης, και κυρίως τα εξής:

- Εγγραφα, όπου δίνεται η δυνατότητα στους διδάσκοντες να ανεβάζουν αρχεία σχετικά με το μάθημα (σημειώσεις, εικόνες, άρθρα, βιβλιογραφίες), στα οποία έχουν πρόσβαση όλοι οι φοιτητές.
- Ανακοινώσεις, στις οποίες γίνεται αποστολή ανακοινώσεων σχετικών με το μάθημα και τις δραστηριότητές του σε όλους τους εγγεγραμμένους φοιτητές.
- Σύνδεσμοι, όπου δίνονται σύνδεσμοι σε ιστοσελίδες σχετικές με το μάθημα.
- Ημερολόγιο, όπου δίνεται ο τίτλος ή/και η σύντομη περιγραφή της κάθε διδακτικής ενότητας.
- Πολυμέσα, όπου υπάρχει η δυνατότητα στους διδάσκοντες να ανεβάσουν αρχεία εικόνας και ήχου σχετικά με το μάθημα.
- Περιοχές συζήτησης, όπου δίνεται η δυνατότητα κατευθυνόμενης μέσω του διδάσκοντος ή ελεύθερης ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των φοιτητών σχετικά με διάφορα ζητήματα που σχετίζονται με το γνωστικό αντικείμενο του εκάστοτε μαθήματος.
- Ασκήσεις και Εργασίες, όπου δίνεται η δυνατότητα ορισμού μικρών Ασκήσεων ή μεγαλύτερων Εργασιών από τον διδάσκοντα και η ηλεκτρονική απάντησή τους μέσω της πλατφόρμας.

Σε ορισμένα μαθήματα η ενεργός συμμετοχή των φοιτητών σε συζητήσεις-εργασίες-ασκήσεις-διαδικτυακή διάδραση στην Η-τάξη λαμβάνεται υπόψιν για την τελική αξιολόγηση του φοιτητή και τη βαθμολόγηση του μαθήματος.

Επίσης, η επικοινωνία των διδασκόντων με τους φοιτητές βασίζεται κατά γενικό κανόνα σε μεγάλο βαθμό στη χρήση ΤΠΕ, μέσω τριών δίοδων:

- Αναρτήσεις ανακοινώσεων σχετικών με το μάθημα στον επίσημο ιστότοπο του Τμήματος.
- Επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης (Ανακοινώσεις) για την ενημέρωση συνολικά των φοιτητών σχετικά με διάφορα θέματα που αφορούν το μάθημα (π.χ. ορισμός προφορικών παρουσιάσεων εργασιών, αναβολή μαθήματος, εξεταστέα ύλη), την εκπόνηση εργασιών (μορφολογικές και θεματικές

προδιαγραφές), τη βιβλιογραφική ενημέρωση ή άλλα εκπαιδευτικά-ερευνητικά ζητήματα.

- Ατομική επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης (Μηνύματα) σχετικά με τα παραπάνω θέματα και, ειδικότερα, σχετικά με θέματα που αφορούν προσωπικά τους φοιτητές (συγκεκριμένες προπτυχιακές εργασίες, εργασία Σεμιναρίου, συστατικές επιστολές κ.ά.).

Σημειώνεται επίσης ότι, σε συνεργασία με το Κέντρο Λειτουργίας και Διαχείρισης Δικτύου του ΕΚΠΑ (ΚΛΕΙΔΙ) και ειδικότερα με την κεντρική ομάδα υλοποίησης του έργου «Ανάπτυξη και διάθεση ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου από τα Πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ – Ανοιχτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα» (έργο το οποίο στόχο είχε την αναβάθμιση της ψηφιακής παρουσίας και την περαιτέρω ανάδειξη ηλεκτρονικών μαθημάτων, προσφέροντας τα απαραίτητα μέσα σε επίπεδο τεχνικών υποδομών και ανθρώπινου δυναμικού), δημιουργήθηκαν τρία προπτυχιακά μαθήματα: 1) Το Θέατρο της Αρχαιότητας Α΄ (Το θεατρικό έργο του Αισχύλου), 2) Το Θέατρο της Αρχαιότητας Γ΄ (Το θεατρικό έργο του Ευριπίδη), και 3) Το ελληνικό θέατρο των νεωτέρων χρόνων Β΄ (Το θέατρο του Διαφωτισμού). Το εκπαιδευτικό υλικό των μαθημάτων (με όλα τα στοιχεία της Περιγραφής τους και όλα τα parts των διαφορετικών ενοτήτων καθενός μαθήματος), μετά την κατάλληλη ψηφιακή διαμόρφωση, διατέθηκαν ελεύθερα, από το 2015 και μέχρι σήμερα, με ανοικτή άδεια πνευματικών δικαιωμάτων Creative Commons, μέσω της ιδρυματικής πλατφόρμας opencourses.uoa.gr και της Εθνικής Πύλης Ανοικτών Μαθημάτων opencourses.gr. Τα τρία αυτά Ανοιχτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα είναι διαθέσιμα στους παρακάτω συνδέσμους:

- Το Θέατρο της Αρχαιότητας Α΄: Το θεατρικό έργο του Αισχύλου: <http://opencourses.uoa.gr/courses/THEATRE102/>
- Το Θέατρο της Αρχαιότητας Γ΄: Το θεατρικό έργο του Ευριπίδη: <http://opencourses.uoa.gr/courses/THEATRE101/>
- Το ελληνικό θέατρο των νεωτέρων χρόνων Β΄ (Το θέατρο του Διαφωτισμού) <http://opencourses.uoa.gr/courses/THEATRE103/>

3.3 ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην αυτονομία και την ελευθερία επιλογών των φοιτητών. Η επιλογή της σειράς των μαθημάτων είναι κατ' αρχάς ελεύθερη. Τα μαθήματα ελεύθερης επιλογής δεν υπόκεινται σε υποχρεωτική επανάληψη και ανακοινώνονται στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους. Αρκετά θεατρολογικά μαθήματα επιλογής προσφέρονται με περιοδικότητα, ενώ το ΠΠΣ εμπλουτίζεται από έτος σε έτος με αρκετά επίσης επιλεγόμενα μαθήματα που παρέχουν εξωτερικοί καλλιτέχνες-συνεργάτες του Τμήματος, διδάσκοντες Π.Δ. 407 ή, τα τελευταία χρόνια και στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ, «νέοι ερευνητές» και «ακαδημαϊκοί υπότροφοι». Όπως έχει ήδη επισημανθεί, τα μαθήματα που προσφέρονται από το ΤΘΣ μπορούν να παρακολουθήσουν φοιτητές άλλων Τμημάτων και ελεύθεροι ακροατές που δεν έχουν την ιδιότητα του φοιτητή. Εγγράφονται στη Γραμματεία, λαμβάνουν ταυτότητα ακροατή και βεβαίωση εγγραφής (δεν συμμετέχουν σε εξετάσεις).

Στον συνολικό αριθμό των πενήντα οκτώ (58) μαθημάτων που απαιτούνται για την απόκτηση πτυχίου, το σύνολο των υποχρεωτικών μαθημάτων είναι σαράντα έξι (46) (75%) και απαραίτητη προϋπόθεση είναι τα υποχρεωτικά μαθήματα να έχουν διαφορετικούς κωδικούς και να συμπεριλαμβάνονται σε αυτά το Σεμινάριο (68Θ900) και η Πρακτική άσκηση (68Θ617). Το σύνολο των επιλεγόμενων μαθημάτων που απαιτούνται για την απόκτηση πτυχίου είναι δώδεκα (12) (25%), αριθμός ο οποίος προκύπτει από τις ελεύθερες επιλογές των φοιτητών μέσα από μια πολύ ευρύτερη αριθμητικά γκάμα προσφερόμενων επιλεγόμενων μαθημάτων. Ενδεικτικά: σαράντα πέντε (45) προσφερόμενα επιλεγόμενα μαθήματα κατά το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019, εκ των οποίων είκοσι εννέα (29) προερχόμενα από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών· σαράντα τρία (43) προσφερόμενα επιλεγόμενα μαθήματα κατά το ακαδ. έτος 2017-2018, εκ των οποίων είκοσι επτά (27) προερχόμενα από το Τ.Θ.Σ.· σαράντα οκτώ (48) προσφερόμενα επιλεγόμενα μαθήματα κατά το ακαδ. έτος 2016-2017, εκ των οποίων τριάντα δύο (32) προσφερόμενα από το Τ.Θ.Σ.

Ο/Η φοιτητής/τρια μπορεί επίσης να εγγραφεί σε περισσότερα κατ' επιλογήν μαθήματα απ' ό,τι προβλέπει η βάση για τη λήψη του πτυχίου, και είναι αυτός/αυτή που αποφασίζει με δήλωσή του ποια μαθήματα επιθυμεί να μετρήσουν για τη βαθμολογία του πτυχίου. Η δυνατότητα αυτή επιτρέπει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες να διαμορφώσουν ελεύθερα ένα πρόγραμμα σπουδών που ταιριάζει περισσότερο στα επιστημονικά τους ενδιαφέροντα, διαμορφώνοντας με αυτόν τον τρόπο ένα άτυπο είδος εξειδίκευσης στο αντικείμενο που τους/τις ενδιαφέρει εντός των ευρύτερων θεατρολογικών τους σπουδών. Οι επί πτυχίω φοιτητές (που έχουν συμπληρώσει τα τέσσερα έτη σπουδών) σε κάθε εξάμηνο μπορούν να δηλώσουν και να εξεταστούν (μέχρι) σε δώδεκα (12) μαθήματα. Όλοι οι υπόλοιποι φοιτητές μπορούν να δηλώσουν και να εξεταστούν (μέχρι) σε δέκα (10) μαθήματα.

Για λόγους ουσιαστικούς (σωστής οργάνωσης σπουδής και χρόνου), που αφορούν κυρίως σε μαθήματα του ίδιου γνωστικού πεδίου (Το Θέατρο της Αρχαιότητας, Ιστορία Νεοελληνικού Θεάτρου, Ιστορία Ευρωπαϊκού Θεάτρου, Ευρωπαϊκή Δραματολογία) και χωρίζονται σε περισσότερα του ενός εξάμηνα, αλλά και για λόγους πρακτικούς (δυσκολία ανεύρεσης αμφιθεάτρων, αν ο αριθμός των φοιτητών/τριών ενός μαθήματος δεν είναι σταθερός και υπολογισίμος), συστήνεται να ακολουθείται το προτεινόμενο Πρόγραμμα Σπουδών του εκάστοτε ακαδημαϊκού έτους.

Το Σεμινάριο, στο πλαίσιο του οποίου οι φοιτητές αναλαμβάνουν την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας τους, τοποθετείται υποχρεωτικά στο τέταρτο έτος, ωστόσο δεν είναι λίγοι οι φοιτητές/τριες που έρχονται νωρίτερα σε επικοινωνία με τον/την επιβλέποντα/ουσα και αρχίζουν να προετοιμάζουν το θέμα που θα αναλάβουν και το οποίο πραγματεύονται και ολοκληρώνουν σε σταθερή ακαδημαϊκή επικοινωνία και διάδραση με τον/την επιβλέποντα/ουσα. Γενικότερα στα σεμιναριακά μαθήματα οι φοιτητές/τριες συμμετέχουν με την καθοδήγηση του/της διδάσκοντα/ουσας στη διαμόρφωση του θέματος της εργασίας που θα εκπονήσουν, και με αυτόν τον τρόπο ενισχύεται η αυτονομία και η ελευθερία των επιλογών τους.

Το κατ' επιλογήν Πρόγραμμα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας (Π.Π.Δ.Ε.) του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών είναι ένα πρόγραμμα εξειδίκευσης

στην παιδαγωγική και διδακτική του θεάτρου, το οποίο εντάσσεται στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος. Προσφέρεται στους φοιτητές, μελλοντικούς θεατρολόγους, οι οποίοι φοιτούν στο Τμήμα από το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 και επιθυμούν να εργαστούν στην εκπαίδευση. Η επιτυχής ολοκλήρωση του ειδικού αυτού προγράμματος οδηγεί στο Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας το οποίο, μαζί με το Πτυχίο του Τμήματος, επιτρέπει τη συμμετοχή σε διαγωνισμό επιλογής εκπαιδευτικών ή σε άλλη θέση που απαιτούνται πιστοποιημένα προσόντα εκπαιδευτικού. Βλ. σχετικά: <http://www.theatre.uoa.gr/spoydes/proptyxiakes-spydes/paidagwgiki-kai-didaktiki-eparkeia.html>

Οι διδάσκοντες και το διοικητικό προσωπικό του ΤΘΣ είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένο και επιδεικνύει απόλυτο σεβασμό σε οποιαδήποτε διαφορετικότητα, η οποία χαρακτηρίζει και ταυτοποιεί οποιοδήποτε μέλος της φοιτητικής κοινότητας (ζητήματα φύλου, εθνοτικής και οποιασδήποτε άλλης μορφής ετερότητας). Το ίδιο το αντικείμενο σπουδών πυροδοτεί συχνά συζητήσεις και καλλιεργεί τον προβληματισμό και τον διάλογο για την διαχείριση της ετερότητας, στοχεύοντας στην ευαισθητοποίηση της φοιτητικής κοινότητας σε συναφή ζητήματα.

Το ΤΘΣ σέβεται απόλυτα τις δράσεις, πρωτοβουλίες και τα δικαιώματα της φοιτητικής κοινότητας, στο βαθμό που εξυπηρετούν την εύρυθμη, σωστή, και ολοκληρωμένη εκπαιδευτική της πορεία και ανάπτυξη στον χώρο του Πανεπιστημίου.

3.4 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών επιδιώκει την ενίσχυση της διάδρασης μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων, καθώς και την ενίσχυση των μαθησιακών σχέσεων μεταξύ φοιτητών, μέσα από την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων διδακτικής και παιδαγωγικής που ευνοούν την αυτενέργεια των φοιτητών στις διδακτικές και μαθησιακές διαδικασίες, την ευχάριστη και βιωματική μάθηση και τη θετική ανταπόκριση και εξέλιξη των φοιτητών στους στόχους του εκάστοτε μαθήματος.

Στην αρχή κάθε εξαμήνου, αλλά και κατά τη διάρκεια των εξεταστικών περιόδων τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ορίζουν τις ώρες γραφείου/συνεργασίας εβδομαδιαία, οι οποίες αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και κατά τις οποίες είναι στη διάθεση των φοιτητών για εκπαιδευτικά θέματα. Για την υποστήριξη και καθοδήγηση των φοιτητών ορίζονται κάθε χρόνο Σύμβουλοι Σπουδών (όπως προβλέπεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του ΕΚΠΑ), καθώς και Σύμβουλος Σπουδών για φοιτητές και φοιτήτριες ΑΜΕΑ. Οι φοιτητές επικοινωνούν, επίσης, με τους διδάσκοντες με ηλεκτρονική αλληλογραφία είτε απευθείας είτε μέσω της πλατφόρμας η-Τάξη. Η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων κρίνεται γενικά ικανοποιητική από διδάσκοντες και φοιτητές, όπως εξίσου ικανοποιητική και αποτελεσματική κρίνεται η μεταξύ τους συνεργασία. Ωστόσο, θα πρέπει να επισημανθεί η έλλειψη συστηματικότητας εκ μέρους μιας μερίδας φοιτητών στην παρακολούθηση των μαθημάτων, γεγονός που επηρεάζει τόσο την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας, καθώς διαρρηγνύεται η ομοιογένεια του ακροαματικού κοινού και η συνοχή και συνέχεια της εκπαιδευτικής συναλλαγής,

όσο την ίδια την τελική επίδοση των φοιτητών, που στερούνται του βασικότερου διδακτικού «βοηθήματος», δηλαδή της ζωντανής επικοινωνίας τους με το διδάσκοντα και τους συμφοιτητές και της αυτοπρόσωπης και κριτικής παρακολούθησης των παραδόσεων.

3.5 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Το Τμήμα ακολουθεί τα τελευταία χρόνια το σύστημα αξιολόγησης των μαθημάτων από τους φοιτητές μέσω ηλεκτρονικών ψηφιακών ερωτηματολογίων που έχει διαμορφώσει και αναρτήσει η ΜΟΔΠ του ΕΚΠΑ. Η αξιολόγηση γίνεται μέσα από την ειδική πλατφόρμα της ΜΟΔΠ (<https://survey.uoa.gr>) στην οποία έχουν πρόσβαση αφενός τα μέλη της ΟΜΕΑ του Τμήματος και οι διδάσκοντες για να ενεργοποιούν τα ψηφιακά ερωτηματολόγια και αφετέρου οι φοιτητές για να τα συμπληρώνουν.

Στην αρχή της εφαρμογής της ηλεκτρονικής αξιολόγησης και προς διευκόλυνση των διδασκόντων, τα ερωτηματολόγια ενεργοποιούνταν –στις τρεις (3) τελευταίες εβδομάδες του εξαμήνου, σύμφωνα με τις οδηγίες της ΜΟΔΠ– συνολικά από ένα εξουσιοδοτημένο μέλος της ΟΜΕΑ, το οποίο κοινοποιούσε κατόπιν στους διδάσκοντες τον σύνδεσμο (link) συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου καθενός μαθήματος και την προθεσμία συμπλήρωσης, που ήταν κοινή για όλα τα μαθήματα και όλους τους διδάσκοντες. Στη συνέχεια ο κάθε διδάσκων ενημέρωνε τους φοιτητές του για τη δυνατότητα της ανώνυμης αξιολόγησης, κοινοποιώντας τον αντίστοιχο σύνδεσμο (link) και τη χρονική προθεσμία για την αξιολόγηση των μαθημάτων. Από το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 εφαρμόστηκε διαφορετικός τρόπος ενεργοποίησης των ερωτηματολογίων, ώστε αφενός οι διδάσκοντες να εμπλακούν περισσότερο ενεργά στην όλη διαδικασία, ορίζοντας οι ίδιοι το χρονικό διάστημα συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων (πάντα μέσα στις 3 τελευταίες εβδομάδες του εξαμήνου), και αφετέρου να «αποσυμφορηθεί» η κοινή προηγουμένως περίοδος συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων για όλα τα μαθήματα του εξαμήνου και, κατ' επέκταση, να ενισχυθεί η ανταπόκριση των φοιτητών.

Υστερα από επανειλημμένες συζητήσεις των μελών ΔΕΠ σχετικά με τη σύνθεση του/των Ερωτηματολογίου/ων, που θα χρησιμοποιούνταν για την ηλεκτρονική αξιολόγηση των μαθημάτων του Τμήματος (δυνατότητα που προσέφερε η ΜΟΔΠ, πέραν του προτύπου ερωτηματολογίου της ΑΔΠ), το Τμήμα κατέληξε – και έστειλε προς ανάρτηση και χρήση εφεξής και μέχρι σήμερα– σε δύο Ερωτηματολόγια (Προτάσεις του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, όπως αναγράφεται στην πλατφόρμα της ΜΟΔΠ): Το ένα **Ερωτηματολόγιο (Αξιολόγησης Μαθήματος/Διδασκαλίας από τους Φοιτητές)** χρησιμοποιείται για τις αξιολογήσεις των υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων (Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων και Επιστημονικής Περιοχής) του Τμήματος, ενώ το δεύτερο **Ερωτηματολόγιο (Αξιολόγησης Μαθημάτων Παιδαγωγικής Κατάρτισης)** χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση των μαθημάτων που εντάσσονται στη Θεματική Περιοχή 2 (Θέματα Μάθησης και Διδασκαλίας) και στη Θεματική Περιοχή 3 (Ειδική Διδακτική και Πρακτική Άσκηση) του Προγράμματος Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας. Και τα δύο ψηφιακά Ερωτηματολόγια (που ενεργοποιούνται κατά περίπτωση από τον

εκάστοτε διδάσκοντα) ακολουθούν σε μεγάλο βαθμό το πρότυπο ερωτηματολόγιο της ΑΔΙΠ, με μικρές προσαρμογές και προσθήκες. Περιλαμβάνουν ερωτήματα σχετικά με το μάθημα (στόχοι, οργάνωση ύλης, ποιότητα διδακτικών εγχειριδίων, επίπεδο δυσκολίας κ.ά.), την η-Τάξη (οργάνωση και χρησιμότητα περιεχομένου), τη χρήση ΤΠΕ στην παράδοση (εύρος, εκπαιδευτική χρησιμότητα), τον διδάσκοντα (οργάνωση και τρόπος παράδοσης, διαθεσιμότητα και συνέπεια στην επικοινωνία κ.ά.), καθώς και πρόσθετα ερωτήματα σε περίπτωση που το μάθημα συμπεριλαμβάνει γραπτές ή προφορικές εργασίες (θέμα, βιβλιογραφική υποστήριξη, καθοδήγηση από τον διδάσκοντα) ή σε περίπτωση που συμπεριλαμβάνει πρακτικό Εργαστήριο (θέμα εργαστηρίου, στόχευση, οργάνωση, απόδοση διδάσκοντα του Εργαστηρίου). Πέραν τούτων, υπάρχουν αρκετά ερωτήματα (αυτό)αξιολόγησης των φοιτητών (συχνότητα παρακολούθησης του μαθήματος, συστηματικότητα μελέτης, δυνατότητα αξιοποίησης των γνώσεων του μαθήματος, συστηματικότητα παρακολούθησης θεατρικών παραστάσεων, ατομική επίδοση στο Εργαστήριο), ενώ στο τέλος και των δύο Ερωτηματολογίων υπάρχει ελεύθερος χώρος για Παρατηρήσεις και Σχόλια, όπου οι φοιτητές/τριες μπορούν να τοποθετηθούν πιο αναλυτικά σε σχέση με το μάθημα και τον/τη διδάσκοντα/ουσα. Οι απαντήσεις αυτές «ανοιχτού κειμένου» θεωρούνται εμπιστευτική πληροφορία και δεν αποτελούν μέρος των στατιστικών αναφορών. Είναι, ωστόσο, διαθέσιμες, στους διδάσκοντες (μαζί με τα στατιστικά αποτελέσματα των ερωτηματολογίων) έπειτα από αποστολή σχετικού αιτήματος στην Υπηρεσία Ηλεκτρονικών Ερωτηματολογίων, όταν έχουν συμπληρωθεί και κλείσει τα βαθμολόγια των μαθημάτων.

Η υιοθέτηση του συστήματος ηλεκτρονικής αξιολόγησης, τόσο σε επίπεδο ΠΠΣ όσο και σε επίπεδο ΠΜΣ, γνωρίζει μια σταθερά ανοδική πορεία σε ό,τι αφορά τον αριθμό των αξιολογούμενων μαθημάτων και έχει αντικαταστήσει τις προηγούμενες μορφές έντυπης αξιολόγησης των μαθημάτων. Οι αξιολογήσεις αυτές είναι προσβάσιμες τόσο στους διδάσκοντες όσο και στην ΟΜΕΑ μετά την ανακοίνωση της βαθμολογίας των φοιτητών. Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων των προπτυχιακών και των μεταπτυχιακών μαθημάτων λαμβάνονται σοβαρά υπ' όψιν κατ' αρχάς από τους διδάσκοντες με στόχο την επίτευξη μιας μαθησιακής διαδικασίας υψηλού γνωστικού και διδακτικού επιπέδου, με τροποποιήσεις και αναπροσαρμογές στις επιμέρους πρακτικές οργάνωσης και εκτέλεσης των μαθημάτων. Πέραν τούτου, σε επίπεδο Τμήματος, με βάση τις εκτιμήσεις των διδασκόντων και των φοιτητών γίνεται συνεχής συζήτηση και διεξοδική διερεύνηση των δυνατοτήτων βελτίωσης της οργάνωσης και του περιεχομένου των μαθημάτων, αρχικά στο πλαίσιο των Επιτροπών Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών και ακολούθως στο πλαίσιο των Γ.Σ., όπου συνεκτιμώνται οι παράγοντες και συναποφασίζονται οι πρωτοβουλίες για την ανάγκη αναδιάρθρωσης, βελτίωσης και εμπλουτισμού των Προγραμμάτων Σπουδών, στα όρια του δυνατού και πρακτικώς υλοποιήσιμου. Ας σημειωθεί ωστόσο ότι, παρά τις συνεχείς προσπάθειες της ΟΜΕΑ και τις παροτρύνσεις των διδασκόντων του Τμήματος προς τους φοιτητές, με ηλεκτρονικά μηνύματα και προφορικές προτροπές στις αίθουσες διδασκαλίας, η συμμετοχή των φοιτητών στις ηλεκτρονικές αξιολογήσεις των μαθημάτων δεν είναι ανάλογη του αριθμού των φοιτητών που τα παρακολουθούν. Οι λόγοι αυτής της χαμηλής αξιολογικής

ανταπόκρισης από μέρους των φοιτητών οφείλονται πιθανότατα i) στο γεγονός ότι καλούνται να αξιολογήσουν σε ένα περιορισμένο και κοινό χρονικό διάστημα πολλά και διαφορετικά μαθήματα, με αρκετά εκτενή και αναλυτικά στις ερωτήσεις τους ερωτηματολόγια και ii) στην έλλειψη σχετικής αξιολογικής «παιδείας» από τους φοιτητές, δεδομένου ότι η αξιολόγηση (γενικά των δημόσιων υπηρεσιών και, ειδικότερα, της δημόσιας εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων) είναι μια σχετικώς πρόσφατα θεσπισμένη νομικά και δρομολογημένη πρακτικά διαδικασία, και, μάλιστα, στην περίπτωση της εκπαίδευσης, είναι άγνωστη στους μαθητές που έρχονται στο Πανεπιστήμιο από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όπου δεν έχουν κληθεί να αξιολογήσουν τους καθηγητές τους. Βλ. αναλυτικότερα στοιχεία και συμπεράσματα με βάση τη στατιστική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των ερωτηματολογίων, στο Παράρτημα 6.

3.6 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται στις οριοθετημένες χρονικά από τον Νόμο εξεταστικές περιόδους, δηλαδή στο τέλος του χειμερινού εξαμήνου (εξεταστική περίοδος Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου) και του εαρινού εξαμήνου (εξεταστική περίοδος Ιουνίου) καθώς και κατά την επαναληπτική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου. Οι επί πτυχίω φοιτητές έχουν το δικαίωμα στις εξεταστικές του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου να εξετάζονται στα μαθήματα όλων των εξαμήνων.

Ο τρόπος βαθμολόγησης των φοιτητών στηρίζεται στις εκ του νόμου διατάξεις και τον εσωτερικό κανονισμό του ΕΚΠΑ (βαθμολογική κλίμακα και προβιβάσιμοι ή μη βαθμοί). Η βαθμολόγηση προκύπτει μέσα από διαφορετικούς τρόπους αξιολόγησης, ανάλογα με τη φύση του κάθε μαθήματος (εάν είναι καταρχήν Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων και Επιστημονικής Περιοχής ή εάν είναι καταρχήν Ανάπτυξης Δεξιοτήτων και Εργαστηριακό) αλλά και ανάλογα με τις προδιαγραφές αξιολόγησης που ορίζει ο/η κάθε διδάσκων/ουσα για το μάθημά του. Τα περισσότερα μαθήματα υποβάθρου, γενικών γνώσεων και επιστημονικής περιοχής αξιολογούνται με βάση είτε γραπτές εξετάσεις είτε προφορικές εξετάσεις είτε έναν συνδυασμό γραπτής και προφορικής εξέτασης, ο οποίος προκύπτει μέσα από την επιλογή διαφορετικών εναλλακτικών: γραπτή πρόοδος, γραπτές ή/και προφορικές ασκήσεις στη διάρκεια του εξαμήνου, προφορική παρουσίαση ασκήσεων ή/και εργασιών, εκπόνηση γραπτής εργασίας, παρουσίαση μιας καλλιτεχνικής πρότασης ή παράστασης, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις μαθημάτων προσφέρονται εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης (τελικές γραπτές εξετάσεις ή συνδυασμός γραπτής προόδου – προφορικής παρουσίασης εργασίας – τελικής γραπτής εργασίας). Δεδομένου ότι η αξιολόγηση αποτελεί μια σύνθετη διαδικασία, στον βαθμό που στοχεύει να σταθμίσει ικανότητες, δεξιότητες και γνώσεις μέσα από το πρίσμα της ολόπλευρης προσωπικότητάς του φοιτητή – και όχι μόνο μέσα από μια μοναδική εξέταση –, στις περισσότερες περιπτώσεις των μαθημάτων η συμμετοχή και η ανάπτυξη των φοιτητών σε όλη τη διάρκεια της διδακτικής – μαθησιακής διαδικασίας παρέχει ένα σημαντικό πρόσθετο κριτήριο αξιολόγησής τους.

Σε ό,τι αφορά τα μαθήματα ανάπτυξης δεξιοτήτων-εργαστηριακά, που έχουν καταρχήν πρακτικό-καλλιτεχνικό ή/και θεατροεκπαιδευτικό-διδακτικό χαρακτήρα και

στόχο, η αξιολόγησή τους προκύπτει σε μεγάλο βαθμό με βάση τη συστηματική και ποιοτική συμμετοχή και ανταπόκριση των διδασκομένων στις εργαστηριακές ασκήσεις, πρακτικές δράσεις ή/και καλλιτεχνικές παρουσιάσεις/παραστάσεις (ειδικά στο πλαίσιο της Θεατρικής Αγωγής Α΄ και Β΄), που θέτει ως ζητούμενα κάθε μάθημα και όπου αξιολογείται πρόσθετα η επάρκεια των υπευθύνων των διαφορετικών ομάδων εργασίας (χορού, εικαστικών, σκηνογραφίας, μουσικής, κ.λπ.). Στην περίπτωση του Σεμιναρίου, ο εκάστοτε διδάσκων-επιβλέπων ορίζει τον τρόπο της αξιολόγησης των φοιτητών, ο οποίος βασίζεται είτε στην ολοκλήρωση μιας, αρκετά μεγάλης έκτασης, γραπτής θεατρολογικής εργασίας είτε σε έναν συνδυασμό παρουσίασης μιας καλλιτεχνικής πρότασης και παράδοσης μιας συνοδευτικής γραπτής θεατρολογικής εργασίας, πιο περιορισμένης έκτασης. Η συστηματική παρακολούθηση, η καθοδήγηση και ο σχολιασμός των πεπραγμένων των φοιτητών είναι ευλόγως διαρκείς τόσο στο πλαίσιο του υποχρεωτικού Σεμιναρίου, που στόχο έχει την εξάσκηση των φοιτητών στη συγγραφή επιστημονικής εργασίας, όσο και στο πλαίσιο της Θεατρικής Αγωγής (Α΄ και Β΄), μεταξύ των μαθησιακών στόχων της οποίας –πέραν των καθαρά θεωρητικών– είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις δυνατές θεατρικές εφαρμογές στην εκπαιδευτική πράξη, όπως και η προετοιμασία και η ολοκλήρωση μιας θεατρικής παράστασης με προτεινόμενες μεθόδους, φάσεις, δοκιμές και μέσω παράλληλης συμμετοχής σε ομάδες εργασίας.

Η ενημέρωση των φοιτητών από τους διδάσκοντες σχετικά με τον τρόπο αξιολόγησης κάθε μαθήματος, το είδος, τη μορφή, τις προδιαγραφές και τα κριτήρια αξιολόγησης των εξετάσεων γίνεται εξαρχής του εξαμήνου αλλά και κατά τη διάρκειά του, διά ζώσης στη διάρκεια των παραδόσεων ή ηλεκτρονικά μέσω της η-τάξης. Ανάλογα με τους εκάστοτε συμπληρωματικούς τρόπους αξιολόγησης (γραπτή εργασία, προφορική παρουσίαση εργασίας, γραπτές ή προφορικές σύντομες ασκήσεις, εργαστήριο-πρακτική άσκηση, συμμετοχή σε ηλεκτρονικές θεματικές συζητήσεις), οι φοιτητές λαμβάνουν σχόλια, είτε προφορικά (στη διάρκεια των παραδόσεων ή στο πλαίσιο ατομικής συνεργασίας με τον διδάσκοντα), είτε γραπτά (μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ηλεκτρονικής τάξης ή υπό τη μορφή σημειώσεων βάσει της εργασίας). Η συστηματική παρακολούθηση, η καθοδήγηση και ο σχολιασμός της εξέλιξης και των πεπραγμένων των φοιτητών είναι ευλόγως διαρκείς τόσο στο πλαίσιο του υποχρεωτικού Σεμιναρίου, που στόχο έχει την εξάσκηση των φοιτητών στη συγγραφή επιστημονικής εργασίας είτε αυτοτελούς είτε συνοδευτικής ενός καλλιτεχνικού εγχειρήματος, όσο και στο πλαίσιο των μαθημάτων ανάπτυξης δεξιοτήτων και εργαστηριακού χαρακτήρα.

Η διαφάνεια στην αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών διασφαλίζεται με διαφορετικό –κατά περίπτωση διδάσκοντος και μαθήματος– τρόπο και, συνηθέστερα, με έναν συνδυασμό των παρακάτω:

- Ενίσχυση της κριτικής αντιμετώπισης των αντικειμένων και καταπολέμηση της στερείρας απομνημόνευσης τόσο στη διάρκεια των παραδόσεων όσο και στον τρόπο οργάνωσης των προφορικών ή γραπτών εξετάσεων.
- Επιλογή θεμάτων κυρίως κριτικής ανάπτυξης στις τελικές γραπτές ή προφορικές εξετάσεις, ώστε οι φοιτητές να αξιοποιούν δημιουργικά τις γνώσεις τους και να εκφράζονται με προσωπικό και πρωτότυπο τρόπο.

- Πραγματοποίηση των προφορικών εξετάσεων με εξέταση των φοιτητών ανά ομάδες δύο και περισσότερων, ώστε να διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας.
- Αυστηρή επιτήρηση στη διάρκεια των τελικών γραπτών εξετάσεων.
- Πραγματοποίηση υποχρεωτικών ή προαιρετικών εργασιών (ή/και προόδων ή γραπτών ασκήσεων) στο πλαίσιο αρκετών εξαμηνιαίων μαθημάτων, με συστηματική και τακτική παρακολούθηση της εκπόνησής τους.
- Προσωπική εξοικείωση με τους περισσότερους φοιτητές, μέσω της συνεργασίας μαζί τους για την εκπόνηση εργασιών, μέσω προφορικών εισηγήσεών τους που γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου, μέσω προφορικών παρεμβάσεών τους στη διάρκεια των μαθημάτων, μέσω της συμμετοχής τους στις «περιοχές συζητήσεων» της ηλεκτρονικής τάξης –τομείς συνεργασίας που επιτρέπουν τη σφαιρικότερη γνωριμία με τις επιστημονικές και προσωπικές δεξιότητες του καθενός φοιτητή.
- Σε ορισμένες περιπτώσεις, διόρθωση των γραπτών εργασιών/ασκήσεων online στην πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης, ώστε οι διορθώσεις-παρατηρήσεις να είναι ορατές από τον κάθε φοιτητή.
- Δημόσια ανακοίνωση-ανάρτηση των βαθμολογιών.
- Δυνατότητα δημόσιας ή κατ' ιδίαν αιτιολόγησης της βαθμολογίας από μέρους του διδάσκοντα.
- Δημόσια παρουσίαση των επιστημονικών-θεατρολογικών εργασιών ή ασκήσεων καθώς και δημόσια παρουσίαση των καλλιτεχνικών δρωμένων/εργασιών και μάλιστα των παραστάσεων των φοιτητών (στο πλαίσιο της Θεατρικής Αγωγής), των φοιτητών, οι οποίοι με τον τρόπο αυτό μπορούν να διαπιστώνουν και να κρίνουν τις επιδόσεις των συμφοιτητών τους, καθώς και τα αντίστοιχα αξιολογικά σχόλια του διδάσκοντος.

Εάν προκύψει φοιτητική ένσταση, το Τμήμα εφαρμόζει την κείμενη νομοθεσία, κατά την οποία, σύμφωνα με το άρθρο 33, παρ. 10 του Ν. 4009/11, «αν ο φοιτητής αποτύχει περισσότερες από τρεις φορές σε ένα μάθημα, με απόφαση του Κοσμήτορα εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή καθηγητών της Σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο και ορίζονται από τον Κοσμήτορα. Από την Επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδάσκων».

4. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ, ΣΤΑΔΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ

4.1 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών διοργανώνει εκδήλωση υποδοχής των νεοεισερχόμενων φοιτητών του κατά την οποία ο/η Πρόεδρος τούς ενημερώνει για το πρόγραμμα σπουδών, τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες που πρέπει να παρακολουθούν, τη γενικότερη λειτουργία του Τμήματος αλλά και τις μετά το πτυχίο προοπτικές μεταπτυχιακών σπουδών καθώς και της επαγγελματικής απορρόφησης τους. Παρουσιάζει επίσης ονομαστικά τους διδάσκοντες οι οποίοι τους ενημερώνουν για επιμέρους θέματα που χειρίζονται (Πρόγραμμα Παιδαγωγικής Επάρκειας, Πρόγραμμα Erasmus, Πρακτική Άσκηση, κ.ά.). Οι νεοεισερχόμενοι φοιτητές έχουν επίσης τη δυνατότητα ενημέρωσης από τον Οδηγό Σπουδών του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους που βρίσκεται αναρτημένος στην κεντρική ιστοσελίδα του Τμήματος (http://www.theatre.uoa.gr/fileadmin/theatre.uoa.gr/uploads/secr/2018-19/02_Odigos_spydon_2018-2019.pdf), καθώς και από το προσωπικό της Γραμματείας του Τμήματος, το οποίο ανταποκρίνεται πάντα με προθυμία στα επιμέρους αιτήματά τους. Σύντομες ενημερώσεις πραγματοποιούνται επίσης από τους καθηγητές του Α΄ εξαμήνου στην έναρξη των Παραδόσεων των μαθημάτων τους.

Μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019, οι νεοεισερχόμενοι φοιτητές ενημερώνονταν ξεχωριστά και για τη λειτουργία της Βιβλιοθήκης του Τμήματος. Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκής χρονιάς οι βιβλιοθηκονόμοι διοργάνωναν για τους πρωτοετείς φοιτητές σεμινάρια ενημέρωσής τους για τη λειτουργία της Βιβλιοθήκης, το περιεχόμενο των συλλογών της και τις υπηρεσίες που προσέφερε, ώστε να εξοικειωθούν με τον τρόπο λειτουργίας της και τις νέες τεχνολογίες και να κάνουν συστηματική χρήση για την εξυπηρέτηση των εκπαιδευτικών αναγκών τους. Από το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019, η Βιβλιοθήκη του Τμήματος μεταφέρθηκε και ενσωματώθηκε στην Κεντρική Βιβλιοθήκη της Φιλοσοφικής Σχολής.

4.2 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Η πρόοδος των φοιτητών παρακολουθείται από τους διδάσκοντες μέσω:

- α) γραπτών εξετάσεων,
- β) προφορικών εξετάσεων,
- γ) πρακτικών εφαρμογών και ασκήσεων σε μαθήματα ανάπτυξης δεξιοτήτων, τα οποία έχουν εργαστηριακό χαρακτήρα,
- δ) ενδιάμεσης εξέτασης προόδου με την κατάθεση ή και παρουσίαση γραπτής εργασίας ενώπιον των φοιτητών του κάθε μαθήματος,
- στ) ανάθεσης εκτενούς ερευνητικής εργασίας,

Στατιστικά στοιχεία των επιδόσεων των φοιτητών συγκεντρώνονται από τη Γραμματεία του Τμήματος και περιλαμβάνονται στις Εσωτερικές Εκθέσεις Αξιολόγησης που υποβάλλονται στη ΜΟΔΙΠ, βρίσκονται δε στη διάθεση των διδασκόντων.

4.3 ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΕΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

Το Τμήμα δε διαθέτει θεσμοθετημένες υποτροφίες λόγω έλλειψης αντίστοιχων πόρων, όμως οι φοιτητές του τόσο σε προπτυχιακό όσο και μεταπτυχιακό επίπεδο μπορούν να λάβουν μέρος στις προκηρύξεις υποτροφιών από τα κληροδοτήματα του ΕΚΠΑ, του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών, Κοινωφελών Ιδρυμάτων, καθώς και υποτροφιών που προκηρύσσονται μέσω διακρατικών συμφωνιών της χώρας μας με άλλα κράτη (<http://www.theatre.uoa.gr/foithtes/ypotrofies.html>). Για την ταχύτερη ενημέρωση των φοιτητών μας, οι προκηρύξεις αυτές αναρτώνται στην κεντρική ιστοσελίδα του Τμήματος σε ειδικό πεδίο με επικεφαλίδα «Προκηρύξεις» (<http://www.theatre.uoa.gr/prokhryzeis.html>)

4.4 ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ ενθαρρύνει την κινητικότητα των φοιτητών μέσα από τη συμμετοχή του στο πρόγραμμα Erasmus+. Από το ακαδ. έτος 1996-1997 έως σήμερα, έχει συνάψει διμερείς συμφωνίες με 12 πανεπιστήμια, στη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιρλανδία, την Ιταλία, την Ισπανία, την Τσεχία, την Πορτογαλία, την Πολωνία και τη Βουλγαρία.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ERASMUS+

Χώρα	Συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια	Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος	Αριθμός φοιτητών σύμφωνα με τη διμερή συμφωνία
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	University of Plovdiv "Paisii Hilendarski"	Μαυρομούστακος Πλ./ Βαρζελιώτη Γ.	1
ΤΣΕΧΙΑ	Masarykova Universita v Brne	Μαυρομούστακος Πλ./ Βαρζελιώτη Γ.	2
ΤΣΕΧΙΑ	Charles University in Prague	Μαυρομούστακος Πλ./ Βαρζελιώτη Γ.	3
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	Freie Universität Berlin	Μαυρομούστακος Πλ./ Βαρζελιώτη Γ.	1
ΙΣΠΑΝΙΑ	Universidad de Almeria	Μαυρομούστακος Πλ./ Βαρζελιώτη Γ.	3
ΓΑΛΛΙΑ	Université de la Sorbonne Nouvelle (Paris III)	Μαυρομούστακος Πλ./ Βαρζελιώτη Γ.	1
ΙΤΑΛΙΑ	Università degli studi di Torino	Μαυρομούστακος Πλ./ Βαρζελιώτη Γ.	2
ΙΤΑΛΙΑ	Università IUAV di Venezia	Μαυρομούστακος Πλ./ Βαρζελιώτη Γ.	2

ΙΡΛΑΝΔΙΑ	Trinity College Dublin	Μαυρομούστακος Πλ./ Βαρζελιώτη Γ.	2
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	Universidade de Coimbra	Μαυρομούστακος Πλ./ Βαρζελιώτη Γ.	1
ΠΟΛΩΝΙΑ	Uniwersytet Wroclawski	Μαυρομούστακος Πλ./ Βαρζελιώτη Γ.	5
ΓΑΛΛΙΑ	Université Paul Valéry Montpellier III	Γεωργακάκη Κ.	2

4.4.1 Εξερχόμενοι φοιτητές

Τα τελευταία χρόνια ο αριθμός των φοιτητών του Τμήματος που έχουν φοιτήσει στα συνεργαζόμενα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus

+ είναι ο εξής:

Μετακινήσεις Erasmus+ & Πρακτική άσκηση	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Εξερχόμενοι φοιτητές	12	12	10

Οι φοιτητές/τριες ενημερώνονται για το πρόγραμμα Erasmus+ από τον *Οδηγό Σπουδών* και την ιστοσελίδα του Τμήματος, όπου και αναρτάται κάθε χρόνο η σχετική εγκύκλιος που αποστέλλεται από τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Διεθνών Σχέσεων, καθώς και την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.interel.uoa.gr/erasmus/sm.html> όπου παρέχονται όλες οι σχετικές πληροφορίες. Οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές υποβάλλουν φάκελο υποψηφιότητας και επιλέγονται ύστερα από μοριοδότηση, τα κριτήρια της οποίας ορίζονται κεντρικά από το ΕΚΠΑ. Είναι υποχρεωτικό για τους υποψήφιους να είναι κάτοχοι πτυχίου Β2 ή ανώτερου, να έχουν εγγραφεί στο δεύτερο έτος των σπουδών τους και να έχουν εξεταστεί σε τουλάχιστον τόσα μαθήματα τα οποία αντιστοιχούν αριθμητικά σε ένα έτος σπουδών.

Το Τμήμα εφαρμόζει το σύστημα μεταφοράς πιστωτικών μονάδων (ECTS). Για κάθε εξάμηνο φοίτησης σε πανεπιστήμιο του εξωτερικού οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να αναγνωρίσουν έως και 30 πιστωτικές μονάδες.

Το Τμήμα δεν παρέχει πρόσθετη οικονομική ενίσχυση στους φοιτητές που συμμετέχουν σε προγράμματα κινητικότητας πέρα από αυτή που δίνεται από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ).

4.4.2 Εισερχόμενοι φοιτητές

Τα τελευταία χρόνια ο αριθμός των φοιτητών των συνεργαζόμενων ευρωπαϊκών πανεπιστημίων που έχει υποδεχτεί το Τμήμα μας στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+ είναι ο εξής:

Μετακινήσεις Erasmus+ & Πρακτική άσκηση	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Εισερχόμενοι φοιτητές	4	3	7

Οι εισερχόμενοι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν το σύνολο των προσφερόμενων μαθημάτων του Τμήματος και άλλων Τμημάτων, προκειμένου να συμπληρώσουν τον απαραίτητο αριθμό ECTS. Επίσης, με πρωτοβουλία του Τμήματος παρέχεται μάθημα που πραγματοποιείται στην αγγλική γλώσσα από διδάσκοντες καθηγητές του Τμήματος αλλά και άλλων Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής, και καλύπτει ευρύ γνωστικό πεδίο στον τομέα των ανθρωπιστικών σπουδών. Το συγκεκριμένο μάθημα προσφέρεται στο σύνολο των φοιτητών Erasmus του ΕΚΠΑ, απαιτεί υποχρεωτική παρακολούθηση και παρέχει στους φοιτητές 6 ECTS.

4.5. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών εκδίδει Παράρτημα Διπλώματος (Diploma Supplement) για όλους τους πτυχιούχους του ΠΠΣ κατόπιν σχετικής αίτησής τους, στο οποίο δίδεται μία αναλυτικότερη εικόνα των σπουδών κάθε φοιτητή.

4.6. ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ - ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Το Σεμινάριο είναι μάθημα υποχρεωτικό το οποίο τοποθετείται στο τέταρτο έτος των προπτυχιακών σπουδών, στο πλαίσιο του οποίου οι φοιτητές αναλαμβάνουν την εκπόνηση της πτυχιακής τους εργασίας. Όλοι οι διδάσκοντες έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής σε αυτό, στο πλαίσιο του οποίου μπορούν να διοργανώνουν σεμιναριακές συναντήσεις και να αναθέτουν στους φοιτητές που θα τους επιλέξουν θέματα εργασιών, ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενό τους. Οι επιστημονικές εργασίες θεωρητικού περιεχομένου εκπονούνται μεμονωμένα από ένα μόνο φοιτητή ή φοιτήτρια εκτός από την περίπτωση που τους έχει ανατεθεί ένα εκτενές θέμα από άποψης περιεχομένου, (οι προδιαγραφές για την εκπόνησή τους βρίσκονται αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Στην περίπτωση των πρακτικών πτυχιακών εργασιών καλλιτεχνικού περιεχομένου είναι δυνατόν να συνεργαστούν περισσότεροι/ες φοιτητές/τριες; οι οποίοι/ες διαμοιράζονται το θεωρητικό/θεατρολογικό τμήμα της εργασίας καθώς και την πρακτική/καλλιτεχνική δημιουργία.

Οι φοιτητές αξιολογούνται για τη θεωρητική/θεατρολογική πτυχιακή εργασία τους (την κύρια ή τη συνοδευτική του καλλιτεχνικού/πρακτικού έργου τους) καταρχήν βάσει του βαθμού της επιστημονικής πληρότητας, της βιβλιογραφικής τεκμηρίωσης, του αναλυτικού εύρους και συνθετικού βάθους στην πραγμάτευση του θέματος, της δομικής και εκφραστικής πληρότητας κατά την ανάπτυξή του.

Στην περίπτωση των πρακτικών/καλλιτεχνικών εργασιών, η αξιολόγηση εξαρτάται από την ποιότητα της καλλιτεχνικής πρότασης και τη θεωρητική/θεατρολογική τεκμηρίωση/πλαισίωσή της.

4.7 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ

Η εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική μεθοδολογία και δεοντολογία είναι βασικός στόχος του ΠΠΣ του Τμήματος και ενθαρρύνεται ποικιλοτρόπως:

α) Κατ' αρχάς μέσω του υποχρεωτικού μαθήματος της «Εισαγωγής στη Μεθοδολογία της Θεατρολογικής Έρευνας», οι φοιτητές εξοικειώνονται με τις αρχές της ερευνητικής μεθοδολογίας και δεοντολογίας και εξασκούνται στην εφαρμογή των αρχών αυτών με την εκπόνηση σύντομων ασκήσεων στα πλαίσια των μαθημάτων και της εξέτασης προόδου αλλά και με την εκπόνηση μεγάλης σχετικής εργασίας. Εκπαιδεύονται επίσης στη χρήση εργαλείων βιβλιογραφικής αναζήτησης, καθώς και σε βασικά θέματα αρχειονομίας, ώστε να είναι σε θέση να πραγματοποιήσουν έρευνα σε αρχεία, δημόσια και ιδιωτικά, ή και να οργανώσουν ένα αρχείο όταν απαιτηθεί, για την πραγματοποίηση μιας έρευνας.

Στην καλλιέργεια ανάπτυξης των ανωτέρω δεξιοτήτων συμβάλλουν επίσης οι διαλέξεις από ειδικούς που προσκαλούνται στα μαθήματα αλλά και επισκέψεις σε ερευνητικά κέντρα (βλ. Γενικά Αρχεία του Κράτους, Τμήμα Παραστατικών Τεχνών ΕΛΙΑ, αρχεία θεατρικών οργανισμών, κ.ά.) κατά τη διάρκεια του εξαμήνου του ανωτέρω μαθήματος.

β) Επίσης μέσω του υποχρεωτικού μαθήματος «Εισαγωγή στην Πληροφορική» οι φοιτητές εξοικειώνονται με τη χρήση νέων τεχνολογιών, μέσω των οποίων κατευθύνονται στη χρήση ηλεκτρονικών πηγών έρευνας και βιβλιογραφικής αναζήτησης. Προς την ίδια στόχευση συνέβαλαν και τα σεμινάρια που διοργάνωνε μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2018 το προσωπικό της Βιβλιοθήκης του Τμήματος για τους νεοεισερχόμενους φοιτητές, για την εξοικείωσή τους με τον κατάλογο ΟΡΑC της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Αθηνών, τις Ψηφιοποιημένες Συλλογές του ΠΕΡΓΑΜΟΣ, το Ιδρυματικό Αποθετήριο ΠΕΡΓΑΜΟΣ, την ενιαία Αναζήτηση μέσω της πλατφόρμας «Ζέφυρος» στους καταλόγους των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών καθώς και στις βιβλιογραφικές βάσεις, ηλεκτρονικά βιβλία και ηλεκτρονικά περιοδικά στα οποία το ΕΚΠΑ έχει απευθείας πρόσβαση.

γ) Προς την ίδια κατεύθυνση συμβάλλουν επίσης οι διδάσκοντες και άλλων μαθημάτων, οι οποίοι αναθέτουν ερευνητικές εργασίες στα πλαίσια τις διδακτέας ύλης των μαθημάτων τους, καθώς και η υποχρεωτική εκπόνηση πτυχιακής εργασίας στο μάθημα του Σεμιναρίου, για τη λήψη του πτυχίου.

Για διευκόλυνσή τους, το διδακτικό προσωπικό προτρέπει τους φοιτητές στην αναζήτηση θεμάτων πρωτότυπης προσωπικής έρευνας και τους υποστηρίζει με την παροχή ελληνικής και ξένης βιβλιογραφίας σχετικής με το περιεχόμενο του μαθήματος κάθε διδάσκοντα καθώς και την παροχή ειδικών μεθοδολογικών οδηγιών σε έντυπη ή/και ηλεκτρονική μορφή.

δ) Ειδικότερα στην περίπτωση των μαθημάτων «Θεατρική Αγωγή Α' και Β'», η μεθόδευση της έρευνας κατ' αρχάς στο γεγονός της θεατρικής εκπαιδευτικής πράξης ολοκληρώνεται μέσω της επιτόπιας μελέτης του περιεχομένου και των συνθηκών διδασκαλίας του μαθήματος του θεάτρου (π.χ. θεατρική αγωγή – θεατρολογία) σε

μονάδες της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και σε κοινωνικούς φορείς (θεατρικές ομάδες δήμων, ΚΑΠΗ, κ.ά.), ενώ η μεθόδευση της εκπαίδευσης των φοιτητών σε ζητήματα της θεατρικής παράστασης ενισχύεται από ειδική έρευνα για τον συγγραφέα, την εποχή και το συγκεκριμένο θεατρικό έργο που ανεβαίνει κάθε φορά από τους φοιτητές, έρευνα η οποία αποτυπώνεται στο πρόγραμμα της παράστασης. Επιπλέον, τα μαθήματα «Εισαγωγή στην Διδακτική Πράξη Α΄ και Β΄» περιλαμβάνουν τη μετάβαση από το θεατρικό κείμενο στη σκηνή και τέλος το μάθημα επιλογής Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας «Ο θεατρολόγος-εμπυχωτής» επικεντρώνεται στη διδακτική άσκηση στο σχολείο. Το ίδιο ισχύει και για τα μαθήματα της «Παιδαγωγικής και Διδακτικής του Θεάτρου»

4.8 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

Η εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική μεθοδολογία και δεοντολογία επιτυγχάνεται και με τη συμμετοχή των φοιτητών σε ερευνητικά έργα. Όσοι διδάσκοντες εκπονούν ερευνητικά προγράμματα, δέχονται φοιτητές στα ερευνητικά τους προγράμματα. Υπάρχουν επίσης περιπτώσεις συμμετοχής των φοιτητών σε ερευνητικά προγράμματα που περιλαμβάνουν δευτερογενή μελέτη βιβλιογραφίας και πηγών.

Επίσης, φοιτητές έχουν συμμετάσχει πολλές φορές αμειβόμενοι σε χρηματοδοτούμενα εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα του Τμήματος: Πρόγραμμα «Καποδίστριας» (1993-2010), Πρόγραμμα «Πυθαγόρας Ι», Πρόγραμμα «Πυθαγόρας ΙΙ» (2003-2007), Πρόγραμμα «Θαλής» (2012-2015), Πρόγραμμα «Αριστεία ΙΙ» ΕΣΠΑ (2014-2015), καθώς επίσης στις δραστηριότητες του Δικτύου Έρευνας και Τεκμηρίωσης Παραστάσεων Αρχαίου Ελληνικού Δράματος (εμπλουτισμός της αντίστοιχης βάσης δεδομένων, συμμετοχή στη διοργάνωση και παρακολούθηση σειράς θερινών μαθημάτων παλαιότερα στο Λιγουριό νομού Αργολίδας και τα τελευταία χρόνια στο Λαύριο Αττικής). Δυστυχώς η μη χρηματοδότηση τα τελευταία χρόνια έχει στερήσει τους φοιτητές μας από τη δραστηριότητα αυτή. Το Τμήμα όμως προσπαθεί σταθερά να τους ενεργοποιεί, καλλιεργώντας τη συμμετοχή τους στις ποικίλες επιστημονικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις τους (συνέδρια, συμπόσια, ημερίδες, εκθέσεις, διαλέξεις, ομάδες εργασίας, εργαστήρια, παραστάσεις, κ.ά.) τόσο σε επιστημονικά και καλλιτεχνικά θέματα, όσο και σε οργανωτικά.

Με την ίδρυση των τριών εργαστηρίων: α) του Εργαστηρίου «Έρευνας και Τεκμηρίωσης του Νεοελληνικού Θεάτρου, β) του Εργαστηρίου «Θέατρο, Φιλοσοφία, Εκπαίδευση», και γ) του Εργαστηρίου «Ιστορίας του Βιβλίου» παρέχεται πεδίο ερευνητικής δράσης τόσο για το διδακτικό προσωπικό, όσο και για τους φοιτητές οι οποίοι ήδη μυσούνται σε ερευνητικά θέματα και πρακτικές εφαρμογής όπως στην οργάνωση του αρχείου των θεατρικών προγραμμάτων και την καταχώρησή τους στην ηλεκτρονική πλατφόρμα «Πέργαμος», στην οργάνωση του αρχείου θεατρικών κριτικών, στην οργάνωση του αρχείου της Εταιρείας Χριστιανικού Θεάτρου, καθώς και άλλων αρχείων, που αποτελούν κτήμα του Εργαστηρίου Έρευνας και Τεκμηρίωσης του Νεοελληνικού Θεάτρου. Το ίδιο ισχύει για τη δράση του Εργαστηρίου «Θέατρο, Φιλοσοφία και Εκπαίδευση» με τις ερευνητικές αποστολές φοιτητών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση,

στο πλαίσιο του αντικειμένου της παιδαγωγικής και διδακτικής του θεάτρου, καθώς και του «Εργαστηρίου της Ιστορίας του Βιβλίου» στο πλαίσιο του οποίου λειτουργεί η Ομάδα «Σελιδοδείκτες» για το Βιβλίο της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και εκδίδεται το περιοδικό *Άνω Κάτω Τελεία (ΑΚΤ)*. *Σημεία για το βιβλίο και την ανάγνωση*, νέο ηλεκτρονικό περιοδικό που προέκυψε από τις συνεργασίες φοιτητών και όχι μόνον, μέσα από το μάθημα «Ιστορίας του Βιβλίου».

4.9 ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΆΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

4.9.1 Ιστορικό ΠΠΑ

Το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης (ΠΠΑ) άρχισε να λειτουργεί κατά τα ακαδημαϊκά έτη 1997-1998, 1998-1999 και 2000-2001 με αξιόλογο και αρκετά εκτεταμένο δίκτυο φορέων υποδοχής που κάλυπτε κρατικούς και δημόσιους Οργανισμούς, ιδιωτικά ιδρύματα και πολιτιστικούς φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αναφέρονται ενδεικτικά οι φορείς: Εθνικό Θέατρο, Εθνική Λυρική Σκηνή, Κέντρο Μελέτης και Έρευνας του Ελληνικού θεάτρου (Θεατρικό Μουσείο), Μουσείο Μπενάκη, Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο (ΕΛΙΑ), Οργανισμός Μεγάλου Μουσικής, Ίδρυμα Γιάννη Τσαρούχη, Αμφι-Θέατρο, ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Ρούμελης, κ.ά. Σε μικρό μάλιστα ποσοστό κατέστη δυνατή και η απορρόφηση ασκούμενων στον αντίστοιχο εργασιακό χώρο.

Τα επόμενα χρόνια (2002-2009) το ΠΠΑ πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΚ II και συγκεκριμένα:

1. την περίοδο από 1/10/2002 ως 31/12/2005, με χρηματοδότηση που ανήλθε σε 29.500,00€. Η υλοποίηση πραγματοποιήθηκε σε τρεις φάσεις: στην Α΄ φάση συμμετείχαν 30 φοιτητές/τριες, στη Β΄ 50 φοιτητές/τριες, ενώ στη Γ΄ συμμετείχαν 33 φοιτητές/τριες. Το σύνολο των ασκούμενων φοιτητών έφθασε τους 113.
2. την περίοδο από 1/1/2006 ως 31/12/2007 με ύψος αρχικής χρηματοδότησης 40.000,00€. Το πρόγραμμα παρατάθηκε ως τις 31/8/2008 και η συνολική του χρηματοδότηση ανήλθε σε 54.151,51€. Απασχολήθηκαν 73 φοιτητές/τριες.
3. κατά το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009, 32 φοιτητές/τριες ολοκλήρωσαν την πρακτική τους άσκηση.

Στη συνέχεια από το ακαδ. έτος 2009-2010 έως το 2013-2014 ολοκλήρωσαν την πρακτική τους άσκηση 178 φοιτητές/τριες.

Τέλος, από το ακαδ. έτος 2014-2015 μέχρι σήμερα το ΠΠΑ χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Διά Βίου Μάθησης, ΕΣΠΑ 2007-2013 (για το έτος 2014-2015) και το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ) ΕΣΠΑ 2014-2020 (για το έτος 2015-2016). Στο Πρόγραμμα συμμετείχαν 15 φοιτητές/τριες σε κάθε έτος. Και τα επόμενα ακαδημαϊκά έτη 2016-2017 και 2017-2018 το ΠΠΑ χρηματοδοτήθηκε από το ίδιο πρόγραμμα καλύπτοντας 15 και 32 θέσεις ασκούμενων αντίστοιχα.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του ΤΘΣ και ύστερα από σχετικό έγγραφο του Πρύτανη του ΕΚΠΑ, η Πρακτική Άσκηση θεσμοθετήθηκε ως υποχρεωτικό μάθημα και εντάχθηκε στο Πρόγραμμα Σπουδών.

Ήδη αποτελούσε υποχρεωτική δράση για την κτήση πτυχίου, η θεσμοθέτησή της λοιπόν σε υποχρεωτικό μάθημα πραγματοποιήθηκε ομαλά αποτελώντας μια «φυσική συνέχεια». Το περιεχόμενο του μαθήματος είναι η απασχόληση των φοιτητών σε επιστημονικούς, εκπαιδευτικούς και πολιτιστικούς φορείς σχετικούς με το γνωστικό αντικείμενο της Θεατρολογίας και διαμορφώνεται κατά περίπτωση από τον διδάσκοντα του Τμήματος, τον ενδιαφερόμενο φοιτητή και τον επιβλέποντά του στον χώρο της άσκησης.

Σκοπός του μαθήματος είναι η εκπαίδευση των φοιτητών σε συνθήκες εργασιακού περιβάλλοντος και η ανάδειξη των ικανοτήτων τους σε ποικίλους τομείς ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους, προκειμένου αφού αποφοιτήσουν, να ανταποκριθούν πληρέστερα καταρτισμένοι ως προς τις επαγγελματικές τους δεξιότητες σε ποικίλα εργασιακά ζητούμενα. Οι φοιτητές του Τμήματος πραγματοποιούν την Πρακτική τους Άσκηση άλλοτε χρηματοδοτούμενοι και άλλοτε όχι, ανάλογα με την εργασιακή τους κατάσταση και τους διαθέσιμους πόρους.

Οι φοιτητές και οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να ενημερώνονται για την Πρακτική Άσκηση και το επιδοτούμενο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος: <http://www.theatre.uoa.gr/spoydes/proptyxiakes-spoydes/praktiki-askhsh.html>

4.9.2 Προσφορά του ΠΠΑ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών στηρίζει το ΠΠΑ, καθώς το θέατρο εκτός από τη θεωρητική πλευρά έχει και την πλευρά της πρακτικής εφαρμογής, την οποία το Τμήμα δεν είναι ακόμη σε θέση να υποστηρίξει πλήρως, αλλά αποτελεί μια από τις βασικές παραμέτρους και προϋποθέσεις για την επαγγελματική απορρόφηση των πτυχιούχων του. Το ΠΠΑ παρέχει πολύτιμη επαγγελματική εμπειρία στους ασκούμενους και επαφή με την αγορά εργασίας μέσα σε ικανοποιητικό πλαίσιο. Οι ασκούμενοι έχουν μεγάλες δυνατότητες επιλογής του είδους της πρακτικής εφαρμογής που θα ταίριαζε καλύτερα με τις ιδιαίτερες κλίσεις τους και τις δεξιότητες που έχουν αποκτήσει παράλληλα με τις πανεπιστημιακές τους σπουδές (μουσική, χορός, τραγούδι, γλωσσομάθεια, σπουδές σε δραματική σχολή, κ.λπ.). Έχουν τη δυνατότητα να δοκιμάσουν τις δυνάμεις τους τόσο στον χώρο της επιστημονικής έρευνας (κυρίως ταξινόμηση ιστορικού αρχαιακού υλικού) όσο και στον χώρο της καλλιτεχνικής δημιουργίας (βοηθός σκηνοθέτη, σύμβουλος ρεπερτορίου, συντονιστής παράστασης, κ.λπ.). Τους προσφέρεται ακόμη η δυνατότητα να εξερευνήσουν και άλλους χώρους, τον ευρύτερο τομέα του πολιτισμού, την εργασία σε εξειδικευμένα Μουσεία, τη συντονιστική πολιτιστική δουλειά σε φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, την απασχόλησή τους όχι μόνον στην Αθήνα αλλά και στην περιφέρεια, αφού το ΠΠΑ επιχειρεί να καλλιεργήσει και το στοιχείο της εντοπιότητας και παροτρύνει τους μετέχοντες φοιτητές να συνεργαστούν με φορείς του τόπου καταγωγής τους.

4.9.3 Ανταπόκριση των φορέων

Η ανταπόκριση των φορέων-εργοδοτών είναι σε υψηλό ποσοστό πολύ θετική. Η συνεργασία τόσο με τους ακαδημαϊκούς υπευθύνους όσο και με τον ασκούμενο

φοιτητή είναι κατά κανόνα αρμονική και αποφέρει πολύ καλά αποτελέσματα. Συνήθως, οι φορείς επιζητούν τη συνέχεια της συνεργασίας και δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που, κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, ζητούν και επί πλέον άτομα.

4.9.4 Αποτελέσματα

Με βάση τις εντυπώσεις των επιστημονικών υπευθύνων από τη στενή παρακολούθηση της υλοποίησης όλων των φάσεων του Προγράμματος, τα γραπτά κείμενα αξιολόγησης των ασκούμενων αλλά και των επιβλεπόντων, καθώς και τις απαντήσεις στα **ερωτηματολόγια αξιολόγησης της Πρακτικής Άσκησης** που οι συνεργαζόμενοι φορείς κλήθηκαν να συμπληρώσουν, το ΠΠΑ θεωρείται επιτυχές στο σύνολό του. Ενδεικτικά οι απαντήσεις των φορέων στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου πώς θα χαρακτήριζαν τη συμβολή της Πρακτικής Άσκησης σε σχέση με τις απαιτήσεις της αγοράς καθώς και στην απόκτηση ουσιαστικής εμπειρίας από τον φοιτητή ήταν μόνο θετικές (βλ. Παράρτημα 9.2.β). Το Πρόγραμμα συνεχίζει να λειτουργεί μέσα σε κλίμα αμοιβαίας συνεργασίας. Οι φορείς εκδηλώνουν συνεχές ενδιαφέρον και σχεδόν όλοι επιζητούν να συνεχιστεί η συνεργασία με το Τμήμα μας. Οι ασκούμενοι αναγνωρίζουν από την πλευρά τους την ευκαιρία που είχαν να εμβαπτισθούν στον εργασιακό (επιστημονικό / καλλιτεχνικό / πολιτιστικό) χώρο.

4.9.5 Πλαίσιο λειτουργίας ΠΠΑ

Με στόχο την επιτυχή λειτουργία του Προγράμματος, το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ακολουθεί τα τελευταία χρόνια συγκεκριμένες στρατηγικές:

1. Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος, στη συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε την Τρίτη, 2 Μαΐου 2017, αποφάσισε κι ενέκρινε τον καθορισμό κριτηρίων επιλογής για τους φοιτητές που επιθυμούν να πραγματοποιήσουν την πρακτική τους άσκηση και να ενταχθούν στο πρόγραμμα ΕΣΠΑ. Η επιλογή των δικαιούχων γίνεται με σαφή ακαδημαϊκά και κοινωνικά κριτήρια, τα οποία μπορούν να προσδιορίσουν τη διαφάνεια στη διαδικασία, τα οποία είναι:

α. Ακαδημαϊκά Κριτήρια: προσδιορίζονται με βάση το εξάμηνο σπουδών κατά την υποβολή της αίτησης, τις επιδόσεις στα μαθήματα, τις διακρίσεις ή υποτροφίες του υποψηφίου,

β. Κοινωνικά Κριτήρια: αφορούν φοιτητές που είναι οι ίδιοι άποροι γονείς και οι φοιτητές που είναι προστατευόμενα μέλη άπορων γονέων, ή που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Επιπλέον προβλέπεται η ένταξη στο ΠΠΑ χωρίς κριτήρια φοιτητών που είναι ΑμεΑ ή είναι οι ίδιοι γονείς μονοπρόσωπης οικογένειας.

2. Το Τμήμα συμμετέχει στον κόμβο «ΑΤΛΑΣ» - Σύστημα Κεντρικής Υποστήριξης της Πρακτικής Άσκησης των Φοιτητών ΑΕΙ (<https://atlas.gnet.gr>), όπου υπάρχει Εθνικό Μητρώο Φορέων Παροχής Πρακτικής Άσκησης. Ο κατάλογος των φορέων που προσφέρουν θέσεις πρακτικής άσκησης στους φοιτητές του Τμήματός μας έχει δημιουργηθεί και διαρκώς εμπλουτίζεται μέσα από ένα δίκτυο συνεργαζόμενων με το Τμήμα και τους διδάσκοντες δημόσιων και ιδιωτικών φορέων.

Προϋπόθεση για τη συμπερίληψη ενός φορέα στον σχετικό κατάλογο είναι η θεματική τους σχέση με τα επιστημονικά πεδία που καλλιεργεί το Τμήμα.

3. Οι επιστημονικοί υπεύθυνοι του προγράμματος που ορίζονται από το Τμήμα, βρίσκονται σε επαφή με τους φορείς εκπόνησης της πρακτικής άσκησης, την οποία παρακολουθούν και ελέγχουν. Ο έλεγχος γίνεται μέσω της υποβολής εντύπων βεβαιώσεων πραγματοποίησης της άσκησης και αξιολόγησης των φοιτητών εκ μέρους των φορέων, αλλά και αξιολόγησης των φορέων και των συντελεστών του προγράμματος εκ μέρους των φοιτητών.

4. Οι φοιτητές μπορούν να απευθύνονται στον υπεύθυνο του προγράμματος σε περίπτωση αθέτησης των όρων της σύμβασης.

Πρέπει να σημειωθεί ότι σε πολλές περιπτώσεις οι υπεύθυνοι των διάφορων συνεργαζόμενων φορέων εκτίμησαν τις γνώσεις και τις ικανότητες των ασκούμενων φοιτητών και τους προέκριναν σε θέσεις εργασίας που προκήρυξαν στη συνέχεια. Το γεγονός αυτό δείχνει ότι η πρακτική άσκηση μπορεί να δημιουργήσει προϋποθέσεις και ευκαιρίες για μελλοντική απασχόληση των πτυχιούχων.

5. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών αποτελείται από το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 από είκοσι (20) μέλη ΔΕΠ [έξι (6) Καθηγητές πρώτης βαθμίδας, επτά (7) Αναπληρωτές Καθηγητές, έξι (6) Επίκουροι Καθηγητές, εκ των οποίων τρεις (3) μόνιμοι Επίκουροι, και ένας (1) Λέκτορας] και τρία (3) μέλη ΕΔΙΠ (<http://www.theatre.uoa.gr/didaktiko-dynamiko/melh-dep.html> / <http://www.theatre.uoa.gr/didaktiko-dynamiko/melh-edip.html>)

Για την εκλογή των μελών ΔΕΠ τηρείται απαρέγκλιτα η ισχύουσα νομοθεσία. Η επιλογή του γνωστικού αντικείμενου για την υπό προκήρυξη των θέσεων μελών ΔΕΠ αποφασίζεται μετά από συζήτηση στη Συνέλευση του Τμήματος με βάση τις διδακτικές ανάγκες, όπως προκύπτουν από το Πρόγραμμα Σπουδών, για την κάλυψη κενών σε γνωστικά πεδία που παρουσιάζουν ελλείψεις. Κατά τη διαδικασία εφαρμόζονται τα κριτήρια που προβλέπει ο εκάστοτε ισχύων σχετικός νόμος και ακολουθείται η νόμιμη οδός των απαιτούμενων διαδικασιών και σύνταξης των απαραίτητων εγγράφων τα οποία αναρτώνται στο πληροφοριακό σύστημα «ΑΠΕΛΛΑ».

Οι ίδιες διαδικασίες τηρούνται με αυστηρότητα και για τις εξελίξεις των υπηρετούντων μελών ΔΕΠ του Τμήματος, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, είτε αφορούν εξέλιξη σε επόμενη βαθμίδα, είτε μονιμοποίηση. Τα ενδιαφερόμενα μέλη ΔΕΠ υποχρεούνται να υποβάλουν αίτηση υποψηφιότητας για εξέλιξη ή μονιμοποίηση, καθώς και όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά τους (αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα, υπόμνημα του επιστημονικού τους έργου, όλο το επιστημονικό τους έργο, καθώς και τις απαραίτητες βεβαιώσεις) μόνο ηλεκτρονικά στο πληροφοριακό σύστημα «ΑΠΕΛΛΑ».

Στη διάρκεια της τελευταίας ακαδημαϊκής πενταετίας έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία εξέλιξης δέκα (10) μελών ΔΕΠ και μονιμοποίησης τριών (3) μελών ΔΕΠ και έχουν διοριστεί δύο νέα μέλη ΔΕΠ στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή. Έχει δε συνταξιοδοτηθεί ένας (1) Καθηγητής. Εκκρεμεί η ολοκλήρωση της εξέλιξης τεσσάρων (4) ακόμα μελών ΔΕΠ και η μονιμοποίηση μιας (1) Λέκτορος.

Το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος από το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 έχει διευρυνθεί με τη μετάταξη τριών μόνιμων εκπαιδευτικών από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση σε θέσεις μελών ΕΔΙΠ, με τις διαδικασίες που ορίζει ο Ν.4286/2016 (ΦΕΚ 23/τεύχος Α'/11-5-2016), δηλαδή τον ορισμό τριμελούς επιτροπής διδασκόντων του Τμήματος που εξετάζει τα επιστημονικά, διδακτικά και ερευνητικά προσόντα τους, εκπονεί σχετική εισηγητική έκθεση, η οποία στη συνέχεια ψηφίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Κριτήριο για την έγκριση της μετάταξης τους αποτέλεσαν αφ' ενός τα προσόντα των υποψηφίων, αφ' ετέρου οι εκπαιδευτικές ανάγκες του Τμήματος για τη στελέχωσή του με διδάσκοντες που να ανταποκρίνονται στη διδασκαλία μαθημάτων τόσο σε επιστημονικά πεδία του Τμήματος, όσο και σε εργαστήρια ανάπτυξης δεξιοτήτων καλλιτεχνικού περιεχομένου.

Το διδακτικό προσωπικό ενισχύεται κάθε ακαδημαϊκό έτος από ένα αριθμό εξωτερικών συνεργατών [τέσσερις (4) το 2013-2014, πέντε (5) το 2014-2015, έξι (6) το 2015-2016, έξι (6) το 2016-2017, οκτώ (8) το 2017-2018, τέσσερις (4) το 2018-2019] αναλόγως με την οικονομική δυνατότητα που παρέχει ο ετήσιος προϋπολογισμός του Τμήματος. Σε συνεργασία με τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος οι εξωτερικοί συνεργάτες, κυρίως καλλιτέχνες από τον χώρο του θεάτρου (σκηνοθέτες, ηθοποιοί, σκηνογράφοι, συγγραφείς, μεταφραστές, κ.ά.) παρέχουν εργαστηριακά μαθήματα καλλιτεχνικού περιεχομένου.

Επίσης το διδακτικό προσωπικό ενισχύθηκε κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2016-2017 και 2017-2018 με μία (1) διδάσκουσα με ΠΔ 407 και το 2017-2018 με δύο (2) αποσπασμένους εκπαιδευτικούς (1 από την Πρωτοβάθμια και 1 από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση) που προσέφεραν επικουρικό έργο στο πλαίσιο των μαθημάτων της Θεατρικής Αγωγής και στις διοικητικές ανάγκες του Τμήματος.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017, με την εφαρμογή του προγράμματος «Απόκτηση Διδακτικής Εμπειρίας από νέους Επιστήμονες κατόχους διδακτορικού», το διδακτικό προσωπικό ενισχύθηκε με νέους θεατρολόγους κατόχους διδακτορικού διπλώματος [πέντε (5) το 2016-2017, τέσσερις (4) 2017-2018, τρεις (3) 2018-2019] οι οποίοι με την παροχή μαθημάτων επιλογής κάλυψαν και καλύπτουν τόσο μαθήματα επιστημονικών πεδίων του Τμήματος, όσο και Εργαστηριακά μαθήματα καλλιτεχνικού περιεχομένου.

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος συμπληρώνεται με μαθήματα επιλογής που παρέχουν μέλη ΔΕΠ από το Τμήμα Φιλολογίας και το Τμήμα ΦΠΨ του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών καλύπτει τα γνωστικά αντικείμενα του Θεάτρου της Αρχαιότητας, του Νεοελληνικού και Ευρωπαϊκού Θεάτρου, της Φιλοσοφίας και Θεωρίας του Θεάτρου και του Δράματος, της Ιστορίας και Θεωρίας της Υποκριτικής και της Σκηνοθεσίας, της Ιστορίας του Μουσικού Θεάτρου, της Ιστορίας και Θεωρίας του Κινηματογράφου, της Ιστορίας της Τέχνης, της Ιστορίας και του Πολιτισμού των Νεωτέρων Χρόνων και της Διδακτικής του Θεάτρου, τόσο σε διδακτικό όσο και σε ερευνητικό επίπεδο.

Ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου για κάθε μέλος ΔΕΠ ανέρχεται στις είκοσι πέντε (25) περίπου ώρες εβδομαδιαίως και κυμαίνεται, ανάλογα με το είδος του μαθήματος, από 20 έως 30 ώρες. Σε αυτές περιλαμβάνονται έξι κατά κανόνα ώρες διδασκαλίας, τουλάχιστον δέκα ώρες προετοιμασίας για τα μαθήματα και δέκα ώρες αφιερωμένες στη συνεργασία με τους φοιτητές είτε μέσω της ηλεκτρονικής τάξης των μαθημάτων είτε σε διά ζώσης συναντήσεις μαζί τους, στη διόρθωση σεμιναριακών ή άλλων προπτυχιακών εργασιών, στη διεξαγωγή προφορικών ή/και γραπτών εξετάσεων και στη διόρθωση γραπτών.

Στο πλαίσιο του μαθήματος «Σεμινάριο» οι διδάσκοντες αναθέτουν σεμιναριακές εργασίες τις οποίες εποπτεύουν ώστε να ολοκληρωθούν ως πτυχιακές εργασίες των φοιτητών για τη λήψη του πτυχίου τους. Ας σημειωθεί ότι τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος παρέχουν επίσης διδακτικό έργο στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος, που από το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 λειτουργεί με δύο

κατευθύνσεις, χωρίς πρόσθετη αμοιβή. Πέραν του διδακτικού έργου τους είναι επίσης επιφορτισμένοι με τη διόρθωση σεμιναριακών και διπλωματικών εργασιών του ΠΜΣ.

Πέρα από το διδακτικό και ερευνητικό τους έργο, το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος είναι επιφορτισμένο με διοικητικό έργο, μετέχοντας σε διάφορες επιτροπές του Τμήματος, της Φιλοσοφικής Σχολής και του Πανεπιστημίου Αθηνών, επίσης με την εποπτεία και επιμέλεια των εκδόσεων του Τμήματος (Πρακτικά Συνεδρίων, Ημερίδων κ.ά. καθώς και της Επιστημονικής Επετηρίδας του Τμήματος *Παράβασις/Parabasis*, η οποία εκδίδεται ετησίως σε δύο τόμους, έναν ελληνόγλωσσο και έναν ξενόγλωσσο), καθώς και με τη διαχείριση των οικονομικών πόρων του Τμήματος (κατάρτιση Προϋπολογισμών και υλοποίηση πάσης φύσεως δαπανών).

Στη διδασκαλία τους οι διδάσκοντες εφαρμόζουν καταρχήν τη θεωρητική, σύμφωνη με τον χαρακτήρα των ανθρωπιστικών σπουδών, διδασκαλία με διαδραστικό τρόπο, χρησιμοποιώντας επίσης ευρύτατα νέες τεχνολογίες. Τα μαθήματα διεξάγονται συστηματικά με παρουσιάσεις ppt, για τη συνεχή ενημέρωση φοιτητών και αξιοποιείται η ηλεκτρονική πλατφόρμα η-Τάξη των μαθημάτων για τη συστηματική συνεργασία μαζί τους. Επίσης ανάλογα με το περιεχόμενο του κάθε μαθήματος, οι διδάσκοντες οργανώνουν συστηματικά επισκέψεις σε αρχαία, μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, κ.ά., ενώ για τα μαθήματα που αφορούν τη σκηνική πράξη (υποκριτική, σκηνοθεσία, σκηνογραφία, θεατρική αγωγή, θέατρο σκιών, κ.ά.) διοργανώνονται συναντήσεις με επιφανείς σκηνοθέτες ηθοποιούς και λοιπούς δημιουργούς της σκηνικής πράξης, είτε σε χώρους της Φιλοσοφικής Σχολής είτε σε θέατρα και άλλους θεατρικούς χώρους (ανοικτούς ή κλειστούς). Παράλληλα, για τη μύησή τους στο σύγχρονο θεατρικό γίνεσθαι, παρακολουθούν μεμονωμένες θεατρικές παραστάσεις, ή συμμετέχουν σε φεστιβάλ και άλλες καλλιτεχνικές δραστηριότητες.

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών στηρίζει και προωθεί την επιστημονική εξέλιξη του διδακτικού προσωπικού α) με την παροχή εκπαιδευτικών αδειών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία κατανέμοντάς της ορθολογικά, ώστε να εξασφαλίζεται η ομαλή λειτουργία του προγράμματος, β) με τη χορήγηση άδειας μετακίνησης για συμμετοχή τους σε συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό κατανέμοντας τα αναλογούντα ποσά του ΕΛΚΕ σε όλους τους ενδιαφερόμενους.

Παρά τις οικονομικές δυσκολίες των τελευταίων χρόνων, το διδακτικό προσωπικό επιδεικνύει σταθερά αξιοσημείωτη κινητικότητα έχοντας συμμετάσχει την τελευταία πενταετία σε 215 συνέδρια με κριτές. Επίσης μέλη του έχουν προσκληθεί για διαλέξεις, σεμινάρια, παρουσιάσεις κ.λπ. σε άλλους ακαδημαϊκούς ερευνητικούς φορείς και φεστιβάλ (Don Juan Ατελίνα στη Βιέννη, Πανεπιστήμιο Mazaryk του Brno στη Δημοκρατία της Τσεχίας, στο Freie Universität του Βερολίνου, στην INALCO στο Παρίσι, στην Association Hellénique de Lausanne ESTIA, στο Richard Stockton College στο New Jersey των ΗΠΑ, στο Κέντρο Ελληνικών Σπουδών «Stanley J. Seeger '52» του Princeton University στην Académie Libanaise des Beaux-Arts, στο Université Sorbonne Nouvelle -Paris 3, στη Φιλοσοφική Εταιρεία Κύπρου, στην École Nationale Supérieure des Beaux-Arts στη Λυόν, στο Helles Film Box Festival στο Βερολίνο, κ.ά.). Ορισμένοι εξ αυτών έχουν μπει τιμητικά σε Οργανωτικές και Επιστημονικές Επιτροπές Συνεδρίων στην Ελλάδα και στο

εξωτερικό (π.χ. 3-ο Συνέδριο των Νεοελληνιστών των Βαλκανικών Χωρών «Ο ελληνισμός ως πολιτιστικός και οικονομικός παράγοντας στα Βαλκάνια (1453-2015): Γλώσσα, λογοτεχνία, τέχνη, κοινωνία» / Cel de-al III-lea Congres al Neoeleeniștilor din Țările Balcanice «Elenismul - factor cultural și economic în Balcani (1453-2015): Limbă, literatură, artă, societate» (Βουκουρέστι, 16-17 Οκτωβρίου 2015 - București, 16-17 octombrie 2015), ΣΤ΄ Ευρωπαϊκό Συνέδριο Νεοελληνικών Σπουδών της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών (EENΣ) / 6th European Congress of Modern Greek Studies (Lund, 4-7 October 2018), «Ο ελληνικός κόσμος σε περιόδους κρίσης και ανάκαμψης, 1204-2018» / «The Greek World in Periods of Crisis and Recovery, 1204-2018»).

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν επίσης μετακινηθεί σε ευρωπαϊκά πανεπιστήμια μέσω του προγράμματος Erasmus, ενώ σε τακτά χρονικά διαστήματα συνεργάζονται με πανεπιστημιακά τμήματα της ημεδαπής και της αλλοδαπής στο πλαίσιο ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων (κοινές ερευνητικές δράσεις, συμμετοχή σε εκλεκτορικά σώματα για την εκλογή νέων μελών ΔΕΠ ή εξέλιξη ήδη υπηρετούντων μελών ΔΕΠ, συμμετοχή σε τριμελής ή επταμελής επιτροπές αξιολόγησης διδακτορικών διατριβών ή μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών)

5.1 ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Εξχωριστή δραστηριότητα έχει να επιδείξει το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών στη διοργάνωση μεγάλου αριθμού συνεδρίων συμποσίων, ημερίδων κ.λπ., οι ενημερώσεις των οποίων αναρτώνται στην κεντρική ιστοσελίδα του ΕΚΠΑ, επίσης στην κεντρική ιστοσελίδα και στο FB του Τμήματος και στη συνέχεια στην κατηγορία «Έρευνα» (όπου παραμένουν αναρτημένα με πλήρη τεκμηρίωση: αφίσα, πρόγραμμα, βιντεοσκοπήση, φωτογραφίες και βεβαίως την έκδοση των πρακτικών τους). Χάρη στην εργατικότητα, το ιδιαίτερο ενδιαφέρον και την προσφορά των μελών ΔΕΠ και παρά τις υπάρχουσες οικονομικές δυσκολίες, την τελευταία πενταετία 2013-2018, έχουν διοργανωθεί δεκατέσσερα (14) συνέδρια (μεταξύ αυτών το Ε΄ Πανελλήνιο Θεατρολογικό Συνέδριο, τρία (3) στο πλαίσιο του Ερευνητικού Προγράμματος «Θαλής»/«Χρυσαλλίς», και πέντε σε συνεργασία με άλλα πανεπιστημιακά τμήματα και φορείς: Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης, Γαλλικό Ινστιτούτο Ελλάδος, Σουηδική Πρεσβεία στην Αθήνα & Σουηδικό Ινστιτούτο, Τμήμα Ρωσικής Γλώσσας, Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών ΕΚΠΑ, Τμήμα Μουσικών Σπουδών ΕΚΠΑ, Τμήμα Θεάτρου ΑΠΘ, Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών Αθηνών, Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής ΥΠΕΠΘ, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, και το Επετειακό Συνέδριο για τα 20 χρόνια λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος), καθώς και Επιστημονικές Ημερίδες και Δημερίδες αφιερωμένες σε σημαντικούς Έλληνες σκηνοθέτες (Σπύρο Α. Ευαγγελάτο, Λευτέρη Βογιατζή, Αλέξη Σολομό), με μεγάλη συμμετοχή ομιλητών και κοινού λόγω της πρωτότυπης θεματολογίας τους. Ας σημειωθεί ότι στις επιστημονικές αυτές διοργανώσεις του Τμήματος συμμετέχουν, εκτός από τους θεατρολόγους, και επιστήμονες από άλλες ειδικότητες, Φιλολογία, Ιστορία, Κοινωνικές Επιστήμες κ.λπ., γεγονός που αναδεικνύει τη διεπιστημονική προσέγγιση του θεάτρου ως κειμένου και παράστασης. Βλ. σχετικά: <http://www.theatre.uoa.gr/ereyna/synedria.html>

Το διδακτικό προσωπικό αναλαμβάνει πάντα σταθερά και την επιμέλεια έκδοσης των πρακτικών, τα έξοδα των οποίων καλύπτονται από τον περιορισμένο προϋπολογισμό του Τμήματος, καταθέτοντας έτσι σημαντική συμβολή στον εμπλουτισμό της επιστημονικής βιβλιογραφίας της Ελληνικής Θεατρολογίας.

5.2 ΈΡΕΥΝΑ

Την ίδια αξιοσημείωτη δραστηριότητα έχει να επιδείξει το διδακτικό προσωπικό στην προαγωγή της έρευνας, θεμέλιο λίθο της συνολικής δραστηριότητας του Τμήματος από την ίδρυσή του. Καθώς η θεατρική έρευνα στην Ελλάδα χαρακτηριζόταν από μεγάλα κενά και σημαντική καθυστέρηση σε σχέση με άλλες συγκρίσιμες χώρες, η δραστηριότητα του Τμήματος ήταν και παραμένει σταθερά προσανατολισμένη στην κάλυψη του μεγαλύτερου κατά το δυνατόν μέρους αυτών των κενών και των καθυστερήσεων και το έχει, σε μεγάλο βαθμό, καλύψει. Το πλούσιο ερευνητικό έργο του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών επικεντρώνεται στη διαλεύκανση θεμάτων της ιστορίας και θεωρίας του νεοελληνικού θεάτρου, σε έργα υποδομής, όπως εργογραφία, βιβλιογραφία, παραστασιογραφία, εκδοτική δραματικών κειμένων, αρχειακές έρευνες στο εσωτερικό και εξωτερικό, κριτικογραφία, συγκέντρωση άλλων έμμεσων πηγών κ.λπ., αλλά και σε ερμηνευτικές προσεγγίσεις, σε ζητήματα πρόσληψης. Βλ. σχετικά: <http://www.theatre.uoa.gr/ereyna/ereynhtika-programmata.html>

5.2.1 Ερευνητικά Προγράμματα

Κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2014-2015 και 2015-2016 εκτελέστηκαν στο Τμήμα τα εξής ερευνητικά προγράμματα:

α. Πρόγραμμα Ακαδημαϊκής και Επιστημονικής Αριστείας «ΘΑΛΗΣ» (ΕΣΠΑ): «Χρυσάλλης/Chrysallis». «Πολιτισμικές διαμεσολαβήσεις και διαμόρφωση του “εθνικού χαρακτήρα” στον περιοδικό τύπο του 19ου αιώνα» (Ακρόνυμο: Χρυσάλλης) / “Cultural transfer and ‘national character’ in nineteenth-century Greek periodicals” (Acronym: Chrysallis). Διάρκεια έργου: 1.2.2012 – 30.9.2015 (44 Μήνες).

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών (leader) συνεργάστηκε με τους εξής ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς φορείς: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, (Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Τμήμα Φιλολογίας), Ιόνιο Πανεπιστήμιο (Τμήμα Μουσικών Σπουδών), Πανεπιστήμιο Κρήτης (Τμήμα Φιλολογίας), Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών (Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, (Τμήμα Φιλολογίας), Πανεπιστήμιο Πατρών (Τμήμα Φιλολογίας), Πανεπιστήμιο Κρήτης, (Τμήμα Φιλολογίας), Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, (Τμήμα Θεατρικών Σπουδών), Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, (Τμήμα Νεοελληνικών Ερευνών), Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, (ΘΕ Ελληνικός Πολιτισμός) και το Institut Néohellénique à la Sorbonne, Université de Paris IV- Sorbonne, Παρίσι.

Συμμετείχαν συνολικά 17 μέλη ΔΕΠ καθώς επίσης 20 μεταδιδακτορικοί ερευνητές, υποψήφιοι διδάκτορες και μεταπτυχιακοί φοιτητές, καθώς και 1 μετακαλούμενος ερευνητής. (<http://chrisalis.eu/index.php/el/>)

Το 2015, το ερευνητικό πρόγραμμα συνεργάστηκε και ενισχύθηκε οικονομικά από το Εργαστήριο Αριστείας *Transfer'S* (École Normale Supérieure), με επικεφαλής τον καθηγητή Michel Espagne.

β. Αριστεία II (ΕΣΠΑ) ARCH – Αρχαική έρευνα και πολιτιστική κληρονομιά: Το θεατρικό αρχείο της Societas Raffaello Sanzio / Archival Research and Cultural Heritage: The Theatre Archive of Societas Raffaello Sanzio. Χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ «Αριστεία II». Διάρκεια έργου: 2014-2015.

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών (leader) συνεργάστηκε με τους ακόλουθους φορείς: Ακαδημία Αθηνών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Τμήμα Θεάτρου). Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (Τμήμα Θεατρικών Σπουδών). Πανεπιστήμιο Κρήτης (Τμήμα Φιλολογίας) και Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.

Το έργο ARCH πραγματοποιήθηκε στην Ιταλία, την Ελλάδα και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, αποσκοπώντας στην παραγωγή πρωτογενούς έρευνας στο πεδίο των Θεατρικών Σπουδών με αντικείμενο έναν κορυφαίο διεθνώς θεατρικό οργανισμό, τη Societas Raffaello Sanzio. Η έρευνα εστίασε σε δύο άξονες: α) στην εις βάθος μελέτη του καλλιτεχνικού έργου, με βάση την ανάλυση πολύτιμου πρωτογενούς υλικού και β) σε εργασία υποδομής που αφορά στη διάσωση, συντήρηση, καταγραφή, ταξινόμηση, οργάνωση, ψηφιοποίηση και διάχυση ενός από τα σημαντικότερα σύγχρονα πολιτιστικά αρχεία της Ευρώπης.

Υλοποιήθηκε από 20μελή ερευνητική ομάδα στην οποία μετείχαν μέλη ΔΕΠ, ερευνητές και μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες από τα συνεργαζόμενα πανεπιστήμια.

γ. Ολοκλήρωση και δημοσίευση του ερευνητικού Προγράμματος «Έρευνα και Σύνταξη Βιβλιογραφίας της Ελληνικής Θεατρολογίας (1900-2005)» (Πυθαγόρας I) και επέκταση της έρευνας στα πεδία «Θέατρο στην Εκπαίδευση» (Γ5α) και «Θέατρο για παιδιά» (Γ5β) μέχρι το 2016 με καταγραφή τόσο των αυτοτελών εκδόσεων όσο και των δημοσιεύσεων σε περιοδικά.

δ. Επανεργοποίηση της βάσης Θεατρικών Προγραμμάτων «Πέργαμος». Επανεργοποιήθηκε η ψηφιοποίηση της Συλλογής των Θεατρικών Προγραμμάτων της Βιβλιοθήκης του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, έργο που έχει ενταχθεί από το 2000 στο συνολικό πρόγραμμα ψηφιοποίησης των συλλογών του Πανεπιστημίου Αθηνών και το οποίο συντόνιζε το Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Πανεπιστημίου Αθηνών και χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας». Μέχρι στιγμής έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί υπό μορφή βάσης δεδομένων περί τα 700 θεατρικά προγράμματα τα οποία είναι διαθέσιμα στο διαδίκτυο στην ηλεκτρονική σελίδα: <http://pergamos.lib.uoa.gr>

5.2.2 Συμμετοχή μελών του διδακτικού προσωπικού σε ερευνητικά προγράμματα άλλων φορέων

Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών συμμετέχουν στα παρακάτω ερευνητικά προγράμματα άλλων φορέων:

α) Στο Ερευνητικό Πρόγραμμα «Γραμματολογία» (τομέας Α') του Τμήματος Νεοελληνικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών,

β) Στο ερευνητικό πρόγραμμα «Η Ελληνική Επανάσταση του 1821: Ψηφιακό Αρχείο» του Κέντρου Έρευνας για τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες (ΚΕΑΕ),

- γ) Στο Ερευνητικό Πρόγραμμα «Theatrum Mundi» του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ και συνεργαζόμενων φορέων του εξωτερικού
- δ) Στο Ερευνητικό Πρόγραμμα i-Media-Cities: Innovative e-Environments for Research on Cities and the Media της ευρωπαϊκής δράσης Horizon 2020 / Cinémathèque Royale de Belgique, Οπτικοακουστικό Εργαστήριο Τμήματος Επικοινωνίας και Μ.Μ.Ε. Ε.Κ.Π.Α./Ταινιοθήκη της Ελλάδος,
- ε) Στο Ερευνητικό Πρόγραμμα «Η βιογραφία ως πηγή της θεατρικής ιστορίας: Βιογραφίες Ελλήνων και ξένων ηθοποιών στον ελληνικό και παροικιακό περιοδικό Τύπο από το 19ο αιώνα ως τη Μικρασιατική Καταστροφή. Συμβολή στην ιστορία της υποκριτικής» (Θ.Ι.Σ.Β.Υ.), του Τομέα Θεατρολογίας του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών – Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας.
- στ) Στο Ερευνητικό Πρόγραμμα «Πολιτισμικοί διαμεσολαβητές ανάμεσα στην Ελλάδα, τη Γαλλία και άλλες ευρωπαϊκές χώρες (1830-1974)» / «Médiateurs culturels entre la Grèce, la France et autres pays européens (1830-1974)». Φορείς συνεργασίας: Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών ΕΙΕ, École Française d’Athènes (Γαλλική Σχολή Αθηνών).

5.2.3 Ερευνητικά Δίκτυα

Λειτουργία του Ευρωπαϊκού Δικτύου Έρευνας και Τεκμηρίωση Παραστάσεων Αρχαίου Ελληνικού Δράματος / European Network of Research and Documentation of Performances of Ancient Greek Drama που ιδρύθηκε το 1997 σε συνεργασία του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών Αθηνών με το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης. Πρωταρχικός στόχος του Δικτύου είναι να κινήσει το ενδιαφέρον της ακαδημαϊκής κοινότητας για μια επαναπροσέγγιση του Αρχαίου Ελληνικού Δράματος και να ανανεώσει τους τρόπους διδασκαλίας του εισάγοντας μια σειρά νέων μεθόδων, με τη μελέτη της αναβίωσής του στις σύγχρονες σκηνές (<http://www.theatre.uoa.gr/ereyna/ergastirio-arxaiou-dramatos.html>)

Το Δίκτυο συνεργάζεται με πανεπιστήμια είκοσι ευρωπαϊκών χωρών ενώ έχει αναπτύξει επαφές και με ανάλογα ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια της Αμερικής. Τα μέλη του Δικτύου έχουν μία συνεχή επικοινωνία και καθορίζουν το πρόγραμμα των δραστηριοτήτων του σε ετήσιες συναντήσεις. Βασικός κορμός της δραστηριότητάς του είναι η συγκρότηση ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων με πλήρη καταγραφή, ανταλλαγή και τεκμηρίωση των παραστάσεων αρχαίου ελληνικού δράματος σε όλη την Ευρώπη. Χάρη στον σχεδιασμό της, κάθε μέλος έχει τη δυνατότητα να την εμπλουτίζει με καινούργια στοιχεία, με τελικό αποτέλεσμα την ανταλλαγή απόψεων και τη δημιουργία ενός γόνιμου πεδίου συνεργασίας και επιστημονικού διαλόγου. Σ’ αυτή την κατεύθυνση πραγματοποιήθηκε και εξακολουθεί να εμπλουτίζεται το ερευνητικό πρόγραμμα «Παραστασιογραφία και τεκμηρίωση των παραστάσεων του αρχαίου ελληνικού δράματος στην Ελλάδα – Ψηφιοποίηση σχετικού οπτικοακουστικού υλικού».

Συμμετοχές μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος στις δράσεις διεθνών και ελληνικών ακαδημαϊκών/επιστημονικών/ερευνητικών δικτύων: Νεοελληνικό Ινστιτούτο της Σορβόννης (Paris IV), Τμήμα Νεοελληνικών Ερευνών του ΙΙΕ/ΕΙΕ, Τμήμα Βυζαντινών Ερευνών του ΙΙΕ/ΕΙΕ, Association Internationale d’

Études du Sud-Est Européen (AIESEE), European Network of Research and Documentation of Performances of Ancient Greek Drama, Κέντρο Επεξεργασίας του Λόγου της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας, International Federation of Theatre Research / Fédération Internationale de la Recherche Théâtrale (IFTR/FIRT), Université Paris VIII, Université Paul Valéry-Montpellier III – Section du Grec Moderne, CERTA, Centre d'Études et de Représentations du Théâtre Antique (Πανεπιστήμιο Βρετάνης, Βρέστη-Γαλλία), Μουσείο Μπενάκη, Μέγαρο Μουσικής. κ.ά.

Συμμετοχές μελών ΔΕΠ σε διεθνείς και ελληνικές επιστημονικές εταιρείες και Ιδρύματα: Ακαδημία Αθηνών, Αυστριακή Ακαδημία Επιστημών, Αυστριακό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο, Ελληνική Λαογραφική Εταιρεία, Κοινοφελές Ίδρυμα «Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης», Όμιλος Μελέτης του Ελληνικού Διαφωτισμού (ΟΜΕΔ), International Society for Eighteenth Century Studies – Société Internationale d'Études du Dix-huitième siècle (ISECS/SIEDS), Ελληνική Επιτροπή Σπουδών Ν.Α. Ευρώπης, Association Internationale des Études du Sud-Est Européen, Διεθνές Ινστιτούτο του Θεάτρου, International Federation of Theatre Research / Fédération Internationale de la Recherche Théâtrale (IFTR/FIRT), Société Française d' Étude du XVIIIe siècle, Ελληνική Εταιρεία Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας, Association Internationale de Littérature Comparée / International Comparative Literature Association (AILC/ICLA), Τομέας Μουσικής Διεύθυνσης Όπερας του Πανεπιστημίου Universitaet der Kuenste Berlin (U.d.K.) του Βερολίνου, «Μνήμων – Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού», Ελληνική Εταιρεία αισθητικής, Κέντρο Σημειολογίας του Θεάτρου (Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών), Εταιρεία Ελλήνων Φιλολόγων, Ένωση Ελλήνων Θεατρικών και Μουσικών Κριτικών, Πανελλήνια Ένωση Φιλολόγων (Π.Ε.Φ.), Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Ερευνών, Πανελλήνιος Επιστημονικός Σύλλογος Θεατρολόγων, Société des Études Néohelléniques (des Néohellénistes des Universités Franfophones), European Documentary Network (EDN), Διεθνής Εταιρεία Φίλων Νίκου Καζαντζάκη, Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού, Εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία, Ένωση Ελλήνων Μουσουργών κ.ά.

5.3 ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών –που είχε την τύχη και την τιμή να συγκαταλέγει στους κόλπους του τρία μέλη της Ακαδημίας Αθηνών και έναν Επίτιμο Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών– έχουν λάβει επανειλημμένα διακρίσεις, όπως: Βραβεία της Πανελληνίας Ένωσης Κριτικών Θεάτρου και Μουσικής, Απονομή Παράσημου του Ιπότη του Τάγματος του Ακαδημαϊκού Φοίνικα της Γαλλικής Δημοκρατίας, Βραβείο Κριτικών Θεάτρου και Χορού, Μεγάλο Βραβείο Πολιτισμού Gina Bachauer – Νικολάου Δούμπα, «Principal Prize» στο Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους στο Ομπερχάουζεν, Τιμητική διάκριση από τον Όμιλο για την Unesco καθώς και τιμητικές συμμετοχές σε διεθνή φεστιβάλ κινηματογράφου και στην Biennale της Βενετίας.

Επίσης έχουν καταλάβει σημαντικές διοικητικές θέσεις, όπως συμμετοχές στο Διοικητικό Συμβούλιο του Εθνικού Θεάτρου και στη Διοικούσα Επιτροπή του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών.

Όλη η ανωτέρω επιστημονική και ερευνητική δραστηριότητα αποτυπώνεται στη συγγραφή και δημοσίευση μεγάλου αριθμού αυτοτελών έργων, δημοσιεύσεων σε έγκριτα ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά, καθώς και σε αντίστοιχους συλλογικούς τόμους.

Πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι για διευκόλυνση του διδακτικού και ερευνητικού έργου των διδασκόντων, το Τμήμα τούς εξασφαλίζει την απαραίτητη τεχνική υποδομή και εξοπλισμό, στο πλαίσιο των παρεχόμενων κάθε φορά οικονομικών δυνατοτήτων. Επίσης για την ενημέρωσή τους σχετικά με τις προκηρύξεις ερευνητικών προγραμμάτων έχουν οριστεί αντιπρόσωποι του Τμήματος (ένας τακτικός και ένας αναπληρωματικός) οι οποίοι συμμετέχουν στην Επιτροπή Ερευνών του ΕΛΚΕ και οι οποίοι μεταφέρουν τη σχετική πληροφόρηση.

Το Τμήμα φροντίζει ανελλιπώς για την προβολή των επιστημονικών, διδακτικών, ερευνητικών και καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων του διδακτικού προσωπικού οι οποίοι καταχωρίζονται συστηματικά, αρχικά στη κεντρική ιστοσελίδα του Τμήματος και στη συνέχεια στις ατομικές δραστηριότητες κάθε μέλους στη θέση πεδίο «Προσωπικό – Μέλη ΔΕΠ, Μέλη ΕΔΙΠ» στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Επίσης κάθε χρόνο όλα τα μέλη του διδακτικού προσωπικού είναι υποχρεωμένα να καταγράφουν όλες τις δραστηριότητές του (επιστημονικές, διδακτικές), ερευνητικές, καλλιτεχνικές, κ.ά.) της προηγούμενης ακαδημαϊκής χρονιάς, οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στον τρέχοντα Οδηγό Σπουδών του Τμήματος.

6. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ως ένα από τα νεότερα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής καταβάλλει από την ίδρυσή του ιδιαίτερες προσπάθειες για την εξεύρεση των πόρων που θα στηρίζουν δυναμικά τη μάθηση και όλη την ερευνητική δραστηριότητα για υψηλό επίπεδο σπουδών. Το βέλτιστο επίπεδο σπουδών περιλαμβάνει υποδομές και υπηρεσίες που υποστηρίζουν ουσιαστικά τους φοιτητές.

6.1 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

6.1.1 Διδακτικό προσωπικό

Το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών περιλάμβανε κατά το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 είκοσι (20) μέλη ΔΕΠ και οι ανάγκες διδασκαλίας ενισχύθηκαν από το διδακτικό προσωπικό των Τμημάτων Φιλολογίας, ΦΠΨ, Ψυχολογίας και Πληροφορικής, από τρία νέα μέλη ΕΕΔΠ, εξωτερικούς συνεργάτες διδάσκοντες, νέους επιστήμονες διδάκτορες και ειδικούς καλεσμένους διδάσκοντες πανεπιστημιακούς και καλλιτέχνες στα μαθήματα. Το ανθρώπινο δυναμικό του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών καλύπτει ένα ιδιαίτερα ευρύ φάσμα διδακτικών αντικειμένων και ερευνητικών πεδίων.

Στα βασικά μαθήματα των Θεατρικών Σπουδών περιλαμβάνονται μαθήματα όπως: Αρχαίο θέατρο, Ιστορία Ευρωπαϊκού Θεάτρου από τον Μεσαίωνα έως τη νεότερη εποχή, Ευρωπαϊκή Δραματολογία, Εισαγωγή στην Ιστορία της Υποκριτικής και της Σκηνοθεσίας, Θεωρία του Θεάτρου και του Δράματος, Φιλοσοφία του Θεάτρου και του Δράματος, Ελληνικό Θέατρο των Νεωτέρων Χρόνων, Εισαγωγή στην Τέχνη του Θεάτρου, Εισαγωγή στη Σκηνογραφία, Θεατρική Αρχιτεκτονική και Ενδυματολογία.

Στα μαθήματα γενικού υποβάθρου περιλαμβάνονται τα μαθήματα: Αρχαία Ελληνικά, Ιστορία και Πολιτισμός της νεότερης Ευρώπης, Ιστορία της Τέχνης, Θεωρία λογοτεχνίας, Ιστορία Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Ιστορία του Κινηματογράφου, Εισαγωγή στα είδη του Μουσικού Θεάτρου, Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Θεατρολογικής Έρευνας. Σε εξειδικευμένα Προγράμματα, όπως της Πιστοποίησης της Διδακτικής και Παιδαγωγικής Επάρκειας τα εξής: Θεατρική Αγωγή, Διδακτική της Θεατρικής Πράξης, Εργαλεία του Θεάτρου στην Εκπαίδευση, ο Θεατρολόγος Εμπνευστής - Διδακτική άσκηση στο σχολείο, και ειδικά μαθήματα Ψυχολογίας και Παιδαγωγικής από το Τμήμα ΦΠΨ.

Ακόμη μια ποικιλία επιλογών επιτρέπει τη διαμόρφωση ενός προσωπικού προγράμματος σπουδών των φοιτητών: Εργαστήριο Θεατρικής Μετάφρασης – Διασκευής, Το θέατρο του Μικρασιατικού Ελληνισμού, Ένας θίασος. Δημιουργούμε ένα θίασο, Σκηνοθεσία, Σκηνογραφία-Ενδυματολογία, Ζητήματα φύλου στον Σαίξπηρ, Εισαγωγή στη Δραματοθεραπεία, Εισαγωγή στη Γλωσσολογία, Εισαγωγή στον ελληνικό Κινηματογράφο, Διαπολιτισμικές θεατρικές πρακτικές – Επίδραση των παραδοσιακών θεατρικών μορφών της Ανατολής στη σύγχρονη σκηνοθεσία, Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία του Βιβλίου, Σύγχρονες σκηνοθετικές προσεγγίσεις, το Θέατρο Σκιών.

Το Σεμινάριο στο τελευταίο έτος σπουδών παρέχει τη δυνατότητα για μια στενή συνεργασία με τον υπεύθυνο διδάσκοντα, ο οποίος εποπτεύει και καθοδηγεί τον φοιτητή στη σύνταξη και συγγραφή της πτυχιακής εργασίας. Ο πλούτος των παραπάνω μαθημάτων προσφέρει την απαραίτητη επιστημονική γνώση αλλά και τις δυνατότητες για την ατομική εξέλιξη των προπτυχιακών φοιτητών σε πεδία που επιθυμούν ιδιαίτερη εξειδίκευση, προωθεί την προσαρμοστικότητα, την καλλιέργεια δεξιοτήτων και ενθαρρύνει την ομαδικότητα, τη διασύνδεση και τη συνεργασία σε ποικίλα επίπεδα.

6.1.2 Ειδικοί συνεργάτες και καλεσμένοι

Στο πλαίσιο των μαθημάτων ειδικοί συνεργάτες και καλεσμένοι σκηνοθέτες, ηθοποιοί, σκηνογράφοι, συγγραφείς, μεταφραστές και άλλοι καλλιτέχνες-performers έρχονται σε επικοινωνία με τους φοιτητές με διαλέξεις, βιωματικά εργαστήρια ή εργαστήρια κατασκευών. Η παρουσία των επισκεπτών στο Τμήμα προσφέρει στους φοιτητές απευθείας πρόσβαση στο καλλιτεχνικό έργο και στη σκέψη των δημιουργών της θεατρικής τέχνης και τη δυνατότητα για κατανόηση της κοινωνικής αξίας των τεχνών, αλλά και για τη μεταμορφωτική δύναμη του θεάτρου στη βελτίωση της προσωπικής ζωής των φοιτητών.

6.1.3 Δράσεις εκτός Τμήματος

Μια σειρά δράσεων εκτός της Φιλοσοφικής Σχολής (επισκέψεις σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, αρχαία, παρακολούθηση παραστάσεων, συνέδρια, εκπαιδευτικές εκδρομές, εθελοντισμός, εργασία σε κοινότητες, κ.λπ.) σκοπεύει στη διεύρυνση του νου, προσφέροντας στους φοιτητές ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο, στο οποίο καλούνται να εστιάσουν σε ένα πλήθος πεδίων, να δοκιμάσουν νέα πράγματα, να συνδυάσουν ιδέες και να εξερευνήσουν άγνωστα ζητήματα μέσα από διαδραστικές εμπειρίες, δημιουργικές σκέψεις, αναστοχασμό και ανατροφοδότηση.

6.1.4 Διοικητικό προσωπικό

Το διοικητικό προσωπικό περιλαμβάνει πέντε υπαλλήλους οι οποίοι στηρίζουν όλο το διοικητικό έργο του Τμήματος και εξυπηρετούν τους φοιτητές σε όλα τα ζητήματα των σπουδών τους. Το διοικητικό προσωπικό επιμορφώνεται σε ειδικές συναντήσεις, συνέδρια και σεμινάρια που οργανώνονται από την κεντρική διοίκηση του Πανεπιστημίου.

6.2. ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών στεγάζεται στο κτήριο της Φιλοσοφικής Σχολής στην Πανεπιστημιούπολη. Η Γραμματεία του Τμήματος στεγάζεται στον 3ο όροφο, η Γραμματεία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών βρίσκεται στον 9ο όροφο (νέα πτέρυγα 916), τα γραφεία των μελών ΔΕΠ διασπείρονται από τον 5ο έως τον 9ο όροφο, το Σπουδαστήριο βρισκόταν –μέχρι την πρόσφατη μεταφορά του στο Κτήριο της Κεντρικής Βιβλιοθήκης της Φιλοσοφικής Σχολής– στον 9ο όροφο και η Aula βρίσκεται στο ισόγειο του κτηρίου της Φιλοσοφικής.

6.2.1 Αίθουσες διδασκαλίας

Οι αίθουσες διδασκαλίας μοιράζονται στον 6ο και τον 9ο όροφο (νέα πτέρυγα 916), το Εργαστήριο Πληροφορικής, η Αίθουσα Πολυμέσων και η Αίθουσα Συνεδριάσεων συγκεντρώνονται στον 9ο όροφο. Ακόμη χρησιμοποιούνται, ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες, αίθουσες και αμφιθέατρα της Φιλοσοφικής Σχολής, ενώ για τα μαθήματα με βιωματικά εργαστήρια αξιοποιείται η Aula που βρίσκεται στο ισόγειο του κτηρίου της Φιλοσοφικής. Οι αίθουσες είναι εξοπλισμένες με τους απαραίτητους προβολείς διαφανειών και ταινιών, καθώς και τα μηχανήματα που επικουρούν τη διδασκαλία.

Συγκεκριμένα:

1. Οι αίθουσες διδασκαλίας 628 και 638 έχουν χωρητικότητα 60-70 θέσεων.
2. Η αίθουσα πολυμέσων 916 έχει χωρητικότητα 50-55 θέσεων, κλιματίζεται, έχει στόρια για τον συσκοτισμό της αίθουσας, διαθέτει πίνακα και επαρκή υποστηρικτικό εξοπλισμό (H/Y, projector, video, δυνατότητα σύνδεσης με το διαδίκτυο), ο οποίος, βέβαια, χρειάζεται συνεχή συντήρηση και εποπτεία για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης λειτουργίας του.
3. Η αίθουσα «Σπύρος Α. Ευαγγελάτος» έχει χωρητικότητα 20-35 θέσεων, κλιματίζεται, έχει στόρια για τον συσκοτισμό, διαθέτει πίνακα και επαρκή εξοπλισμό (H/Y, projector, ηχεία, οθόνη τηλεόρασης, σύνδεση με το διαδίκτυο).
4. Για τη διεξαγωγή των μαθημάτων Διδακτικής Κατεύθυνσης χρησιμοποιείται και η Aula της Φιλοσοφικής Σχολής, με τον εξοπλισμό που η ίδια διαθέτει, καθώς και μικρότερες αίθουσες ή αμφιθέατρα.
5. Για τα μαθήματα πληροφορικής και άλλα ειδικά μαθήματα χρησιμοποιείται το Εργαστήριο πληροφορικής και το Σπουδαστήριο του Τμήματος.

6.2.2 Εργαστήριο Πληροφορικής

Στο Εργαστήριο Πληροφορικής υπάρχουν 13 H/Y, με πρόσβαση στο Διαδίκτυο, projector, ηχεία, όπως επίσης υπάρχει στη διάθεση των φοιτητών σαρωτής (scanner) και εκτυπωτής δικτύου. Το Εργαστήριο Πληροφορικής λειτουργεί με βάση συγκεκριμένο Κανονισμό, που συμπεριλαμβάνεται στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος και ρυθμίζει τη χρήση όλου του εξοπλισμού του Εργαστηρίου (υλικό, λογισμικό, δεδομένα και αναλώσιμα). Αποστολή της αίθουσας είναι:

- Η εξοικείωση και η εκπαίδευση των φοιτητών στη χρήση των υπολογιστών στη θεατρολογική έρευνα.
- Η παροχή πρόσβασης στο διαδίκτυο σε φοιτητές που δεν έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης από την κατοικία τους για εγγραφές στην ηλεκτρονική τάξη, δηλώσεις μαθημάτων και άλλες υπηρεσίες του πανεπιστημίου.
- Η υποστήριξη των εκπαιδευτικών αναγκών του Τμήματος σε μαθήματα που απαιτούν πρόσβαση σε ηλεκτρονικό υπολογιστή.
- Η άμεση σύνδεση με την κεντρική ηλεκτρονική βιβλιοθήκη του ΕΚΠΑ στον Ανοιχτό Δημόσιο Κατάλογο (OPAC) των Βιβλιοθηκών του ΕΚΠΑ για αναζήτηση πληροφοριών και βιβλιογραφίας για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών.

6.2.3 Σπουδαστήριο

Μέρος της υποδομής του Τμήματος μέχρι πρόσφατα (Ιανουάριος 2019) αποτελούσε και το Σπουδαστήριο του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, ένα από τα 15 Σπουδαστήρια της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το Σπουδαστήριο περιλάμβανε περίπου 10.000 βιβλία και 100 σειρές περιοδικού τύπου και είχε τη δυνατότητα να φιλοξενήσει μέχρι και 60 φοιτητές. Το υλικό του Σπουδαστηρίου ήταν δυνατό να αναζητηθεί μέσω ηλεκτρονικής αναζήτησης ή με τη χρήση καταλόγων. Υπήρχε έγκαιρη ενημέρωση και συνεχής εξοπλισμός σε βιβλιακό υλικό, σε περιοδικά ελληνικά, ξενόγλωσσα και ηλεκτρονικά, σε προγράμματα θεατρικών παραστάσεων, ψηφιοποιημένες συλλογές, αποκόμματα Τύπου, οπτικοακουστικό υλικό, βάσει καταλόγων βιβλιογραφίας και άλλου επιστημονικού-εκπαιδευτικού υλικού που πρότεινε και κατέθετε ανά τακτά διαστήματα στις υπαλλήλους της Βιβλιοθήκης ο κάθε διδάσκων. Στο Σπουδαστήριο του ΤΘΣ υπήρχαν τέλος, στη διάθεση των φοιτητών πέντε (5) Η/Υ με πρόσβαση στο Διαδίκτυο, ένας (1) Η/Υ χωρίς σύνδεση με το Διαδίκτυο και ένα φωτοτυπικό μηχάνημα.

Πρόσφατα (20/3/2019) εγκαινιάστηκε η κεντρική Βιβλιοθήκη της Φιλοσοφικής Σχολής στο δικό της χώρο, όπου συγκεντρώθηκε κατόπιν οργανωμένης μεταφοράς όλο το βιβλιογραφικό υλικό των επιμέρους Σπουδαστηρίων των Τμημάτων. Έκτοτε οι φοιτητές και διδάσκοντες του Τμήματος απευθύνονται για τη βιβλιογραφική τους ενημέρωση και έρευνα στον οικείο χώρο της Βιβλιοθήκης.

6.2.4 Γενικές υποδομές

Εστιατόριο

Στο χώρο της Φιλοσοφικής λειτουργεί εστιατόριο που προσφέρει σίτιση στους φοιτητές του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών. Οι φοιτητές που διαθέτουν κάρτα σίτισης έχουν το δικαίωμα να σιτίζονται δωρεάν.

Ιατρείο

Το ιατρείο βρίσκεται στο ισόγειο της Σχολής και παρέχει πρώτες βοήθειες και άλλες υπηρεσίες σε φοιτητές, διδακτικό και διοικητικό προσωπικό. Επιπρόσθετα λειτουργεί και η Υγειονομική Υπηρεσία της Πανεπιστημιακής Λέσχης.

Εργαστήριο Ψυχολογικής Συμβουλευτικής Φοιτητών

Οι φοιτητές που χρειάζονται ειδική στήριξη από ψυχολόγους έχουν τη δυνατότητα παροχής υπηρεσιών συμβουλευτικής από το Εργαστήριο ψυχολογικής συμβουλευτικής της Φιλοσοφικής. Ο κύριος σκοπός του Εργαστηρίου είναι να υποστηρίξει και να βοηθήσει τους φοιτητές να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά όλα αυτά τα προβλήματα που πιθανώς να εμφανιστούν κατά τη διάρκεια της φοιτητικής ζωής.

Φοιτητική Εστία

Στο ΕΚΠΑ λειτουργεί η Φοιτητική Εστία του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΦΕΠΑ) που αποτελείται από 4 κτήρια, τις εστίες Α, Β, Γ και Δ που βρίσκονται στο χώρο της Πανεπιστημιούπολης. Σε όλα τα κτήρια μπορούν να στεγασθούν συνολικά 1.064

φοιτητές.

Πανεπιστημιακή Λέσχη

Οι φοιτητές του Τμήματος έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε δράσεις που σκοπεύουν τόσο στις βιοτικές συνθήκες όσο και στην αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, σε πρωτοβουλίες αυτοδιαχείρισης, συμμετοχής και κοινωνικοποίησης. Στη διάθεσή τους είναι τα φοιτητικά αναγνωστήρια και η Βιβλιοθήκη της Πανεπιστημιακής Λέσχης (<http://www.lesxi.uoa.gr>)

Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο - Κολυμβητήριο

Το πανεπιστημιακό γυμναστήριο βρίσκεται στην Πανεπιστημιούπολη και οργανώνει προγράμματα σωματικής άσκησης και διδασκαλίας της τέχνης των αθλημάτων. Οι δραστηριότητες είναι ποικίλες και αποσκοπούν στην αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου και στην εξασφάλιση σωματικής και ψυχικής υγείας. Οι δραστηριότητες που προσφέρονται είναι: Αεροβική Γυμναστική, Αντισφαίριση, Γυμναστική - Φυσική Κατάσταση, Επιτραπέζια Αντισφαίριση, Καλαθοσφαίριση, Κλασικός Αθλητισμός, Κολύμβηση, Παραδοσιακοί χοροί. Πετοσφαίριση, Πιλάτες, Ποδόσφαιρο, Σκάκι, κ.ά.

6.3 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

6.3.1 Υποστηρικτικές υπηρεσίες

Συγγράμματα

Στους προπτυχιακούς φοιτητές παρέχονται δωρεάν διδακτικά βιβλία ή άλλα βοηθήματα, εφόσον ικανοποιούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις, σύμφωνα με τη νομοθεσία (άρθρο 9 του Ν. 2083/92 και άρθρο 29 του Ν. 1268/82).

Πρακτική Άσκηση

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών συμμετέχει στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης του ΕΚΠΑ. Η δράση αυτή είναι θεσμοθετημένη στο Τμήμα και είναι υποχρεωτική για τη λήψη πτυχίου (βλ. περισσότερα στην ενότητα 4.9 της κύριας μελέτης).

Erasmus

Το Πρόγραμμα Erasmus αποτελεί μέρος του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «Διά Βίου Μάθησης» (Life- long Learning Programme - LLP) και είναι το βασικό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) που αποσκοπεί τόσο στην ενθάρρυνση και υποστήριξη της κινητικότητας φοιτητών/σπουδαστών και διδασκόντων όσο και στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η δράση του Προγράμματος Erasmus «παρέχει τη δυνατότητα σε προπτυχιακούς να φοιτήσουν για ένα διάστημα με υποτροφία σε Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια με τα οποία έχουν συναφθεί διμερείς συμφωνίες Erasmus και να επωφεληθούν εκπαιδευτικά, γλωσσικά και πολιτισμικά από την εμπειρία απόκτησης γνώσεων σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Οι σπουδές στο εξωτερικό κυμαίνονται από τρεις (3) έως δώδεκα (12) μήνες και αναγνωρίζονται πλήρως από το Πανεπιστήμιο προέλευσης. Περισσότερες πληροφορίες στο Παράρτημα 3β και στον ιστότοπο: <http://www.interel.uoa.gr/erasmus.html>

6.3.2 Άλλες υποστηρικτικές υπηρεσίες

Στους φοιτητές του Τμήματος προσφέρονται επιπλέον από το ΕΚΠΑ οι παρακάτω υποστηρικτικές υπηρεσίες: (βλ. https://www.uoa.gr/foitites/paroches_drastiriotites/)

Ακαδημαϊκή ταυτότητα

Παροχή Ακαδημαϊκής ταυτότητας με δικαίωμα μειωμένου εισιτηρίου (https://www.uoa.gr/foitites/paroches_drastiriotites/akadimaiki_taytotita/)

Δωρεάν σίτιση

(<http://www.lesxi.uoa.gr/foithiki-merimna/tmima-sitishs-foithon.html>)

Ευκαιρίες απασχόλησης

(https://www.uoa.gr/foitites/paroches_drastiriotites/eykairies_apascholisis/)

Πολιτιστικός Όμιλος Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πολιτιστικός Όμιλος υποστηρίζει τις καλλιτεχνικές δράσεις των φοιτητών. Περιλαμβάνει τους εξής τομείς: α) Μουσικό, β) Θεατρικό, γ) Χορευτικό, δ) Κινηματογραφικό και ε) Φωτογραφικό. Τα μέλη του Ομίλου συμμετέχουν σε πολιτιστικές εκδηλώσεις και δημόσιες παρουσιάσεις των δημιουργιών των φοιτητών (<http://www.lesxi.uoa.gr/foithiki-merimna/politistikos-omilos-panepisthmioy-a8hnon-p-o-f-p-a.html>)

Πρόγραμμα Διεθνούς Πρακτικής Άσκησης (AIESEC)

Η AIESEC είναι ο μεγαλύτερος παγκόσμιος φοιτητικός οργανισμός, μη κομματικός, ανεξάρτητος, μη κερδοσκοπικός, εθελοντικός αποτελούμενος και διοικούμενος αποκλειστικά από φοιτητές. Τα μέλη της AIESEC ζουν μια ολοκληρωμένη εμπειρία ανάπτυξης, που αποτελείται από συμμετοχή σε ομάδες, ανάληψη ηγετικών θέσεων εντός του οργανισμού, πρακτική άσκηση στο εξωτερικό και διεθνές μαθησιακό περιβάλλον. Ιδρύθηκε το 1948, στην Ελλάδα βρίσκεται από το 1956 και στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών από το 1984 (https://www.uoa.gr/foitites/paroches_drastiriotites/aiesec/)

Συνήγορος Φοιτητή

Οι φοιτητές σε προβλήματα που αντιμετωπίζουν με τις υπηρεσίες (ακαδημαϊκές και διοικητικές) και για να ενημερωθούν για τα δικαιώματά τους μπορούν να προσφύγουν στον Συνήγορο του Φοιτητή (<http://www.lesxi.uoa.gr/foithiki-merimna/synigoros-toy-foithi.html>)

Υγειονομική υπηρεσία

Οι προπτυχιακοί φοιτητές που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, δικαιούνται πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.) με κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) (<http://www.lesxi.uoa.gr/foithiki-merimna/ygeionomiki-yphresia.html>)

Διδασκαλείο ξένων γλωσσών

Το Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών είναι μια ανεξάρτητη και αυτοτελής ακαδημαϊκή μονάδα, η οποία παρέχει ανωτέρου επιπέδου διδασκαλία ξένων γλωσσών.

(<http://www.didaskaleio.uoa.gr/>)

Παιδικός σταθμός

Στο ΕΚΠΑ λειτουργούν δύο παιδικοί σταθμοί στους οποίους έχουν δικαίωμα εγγραφής τα παιδιά των φοιτητών εφόσον υπάρχουν θέσεις (https://www.uoa.gr/prosopiko/paroches_drastiriotites/paidiko_i_stathmoi/).

6.3.3 Υπηρεσίες πληροφορικής και επικοινωνιών

Βιβλιοθήκη και κέντρο πληροφόρησης

Όλες οι ηλεκτρονικές πηγές και συναφείς ηλεκτρονικές υπηρεσίες, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο της Βιβλιοθήκης και του Κέντρου Πληροφόρησης (<http://www.lib.uoa.gr/>) που φιλοξενείται και συντηρείται από το Υπολογιστικό Κέντρο Βιβλιοθηκών (ΥΚΒ) του ΕΚΠΑ.

Αναλυτικότερα, οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες που προσφέρονται είναι:

- Πρόσβαση σε ηλεκτρονικές online πηγές πληροφόρησης
- Ανοικτός Δημόσιος Κατάλογος OPAC (http://opac.seab.gr/search~S6*gre)
- Ηλεκτρονική έκδοση περιοδικών του ΕΚΠΑ (<http://epub.lib.uoa.gr/>)
- Βιβλιογραφικές Βάσεις Δεδομένων
(<http://www.lib.uoa.gr/yphresies/bibliografikes-baseis/>)
- "Πέργαμος": Ενιαία Πλατφόρμα Ιδρυματικού Αποθετηρίου / Ψηφιακής Βιβλιοθήκης (<http://pergamos.lib.uoa.gr>)
- Ειδικές Ψηφιακές Βιβλιοθήκες και Συλλογές
(<http://www.lib.uoa.gr/katoptron/>)
- Θεματικές Πύλες (<http://www.lib.uoa.gr/ypiresies/thematikes-pyles-portals/>)
- Παραγγελία άρθρων
- Διαδανεισμός Βιβλίων
- Υπηρεσία "Ρωτήστε έναν Βιβλιοθηκονόμο"

Ηλεκτρονική Γραμματεία

Η εφαρμογή My-studies παρέχει τη δυνατότητα στους προπτυχιακούς φοιτητές να δουν και να εκτυπώσουν τη βαθμολογία τους, να έχουν πληροφορίες για όλα τα μαθήματα του ΠΠΣ (διδασκτικές μονάδες, βάση, ώρες διδασκαλίας, καθηγητής, συγγράμματα, κ.τ.λ.), να δηλώσουν τα μαθήματα που ενδιαφέρονται να παρακολουθήσουν στο επόμενο εξάμηνο, να συμπληρώσουν αιτήσεις για την έκδοση οποιουδήποτε διαθέσιμου πιστοποιητικού έχει καθορίσει η Γραμματεία (αναλυτικής βαθμολογίας, στρατολογίας, εφορίας, κ.ά.). Αναλυτικότερα, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα:

- να δουν ή/και να εκτυπώσουν τη βαθμολογία τους, σε κάποια εξεταστική περίοδο ή σε όλες τις εξεταστικές περιόδους, σε ένα ή περισσότερα μαθήματα, ή συγκεντρωτικά, με βάση τις επιτυχημένες ή τις αποτυχημένες τους προσπάθειες,

- να έχουν πληροφορίες για οποιοδήποτε μάθημα του ΠΠΣ (διδασκτικές μονάδες, βάση, ώρες διδασκαλίας, καθηγητής, συγγράμματα κ.τ.λ.),
- να δηλώσουν τα μαθήματα που ενδιαφέρονται να παρακολουθήσουν στο επόμενο εξάμηνο, και,
- να συμπληρώσουν αιτήσεις για την έκδοση οποιουδήποτε διαθέσιμου πιστοποιητικού έχει καθορίσει η Γραμματεία (αναλυτικής βαθμολογίας, στρατολογίας, ΔΟΥ κ.ά.).

Ηλεκτρονική δήλωση συγγραμμάτων

Το σύστημα ΕΥΔΟΞΟΣ είναι μία υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων για την άμεση και ολοκληρωμένη παροχή των συγγραμμάτων των φοιτητών. Η διαδικασία είναι πλήρως αυτοματοποιημένη και προσφέρει πλήρη ενημέρωση στους φοιτητές για τα παρεχόμενα συγγράμματα σε κάθε μάθημα και δυνατότητα άμεσης παραλαβής των συγγραμμάτων.

Ηλεκτρονική Τάξη

Η Ηλεκτρονική Τάξη (e-Class) αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικών μαθημάτων και υποστηρίζει την υπηρεσία ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης στο ΕΚΠΑ χωρίς περιορισμούς και δεσμεύσεις. Η πρόσβαση στην υπηρεσία γίνεται με τη χρήση ενός απλού φυλλομετρητή (web browser) χωρίς την απαίτηση εξειδικευμένων τεχνικών γνώσεων. Η ενσωμάτωση των μεθόδων ενισχυτικής τηλεκπαίδευσης στη μαθησιακή διαδικασία του ΕΚΠΑ υποστηρίζει και ενισχύει τη διδασκαλία και την πρόσβαση στη γνώση, παρέχοντας συνδυασμούς νέων μεθόδων για τη συμπλήρωση των παραδοσιακών τρόπων διδασκαλίας. Με τον τρόπο αυτό, οι συμμετέχοντες στην εκπαιδευτική διαδικασία επιλέγουν το δικό τους χρονικό πλαίσιο για επικοινωνία και πρόσβαση στο εκπαιδευτικό περιεχόμενο. Παράλληλα παρέχεται η δυνατότητα ψηφιακής οργάνωσης και διάθεσης του εκπαιδευτικού υλικού των μαθημάτων αλλά και μία πλειάδα μέσων επικοινωνίας μεταξύ του διδάσκοντα και των φοιτητών διευκολύνοντας την ομαλή και απρόσκοπτη διεξαγωγή του μαθήματος. Όλα τα μαθήματα που παρέχονται στο πλαίσιο του ΠΠΣ του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών αναρτώνται στην ηλεκτρονική τάξη μετά την επικαιροποίησή τους από τον εκάστοτε διδάσκοντα. Οι φοιτητές έχουν άμεση πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό και ενημερώνονται άμεσα, με ανακοινώσεις, για την εκπαιδευτική διαδικασία.

Ψηφιακές παροχές

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών παρέχει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές του τις παρακάτω Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες (αναλυτικά περιγράφονται στον ιστότοπο: https://www.uoa.gr/foitites/ilektronikes_ypiresies/psifiakes_paroches/):

- Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο
- Σύνδεση μέσω Ασύρματου Δικτύου (Wi-Fi). Η υπηρεσία ασύρματης πρόσβασης διαδικτύου παρέχει στους χρήστες του ΕΚΠΑ τη δυνατότητα σύνδεσης στο διαδίκτυο χωρίς να απαιτείται η χρήση καλωδίου δικτύου. Ειδικότερα, με τη χρήση του λογαριασμού που έχουν στο Κ.ΛΕΙ.ΔΙ και μέσω των σημείων ασύρματης πρόσβασης (hotspots) που βρίσκονται στους παραπάνω χώρους του ΕΚΠΑ, οι χρήστες μπορούν να απολαμβάνουν ασύρματη ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο

(προϋπόθεση για την υπηρεσία αυτή είναι το laptop, PDA, κινητό κ.τ.λ. να έχει τη δυνατότητα ασύρματης σύνδεσης στο διαδίκτυο).

- Ανάρτηση Προσωπικών Ιστοσελίδων
- Εικονικό Ιδιωτικό Δίκτυο (VPN)
- Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα
- Ακαδημαϊκές Βιντεοδιαλέξεις
- Παρακολούθηση Ζωντανών Μεταδόσεων Διαλέξεων (Webcast)
- Συμπλήρωση Ηλεκτρονικών Ερωτηματολογίων

Δίκτυο Αποφοίτων Alumni

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών λειτούργησε μετά από μελέτη και δημιουργία ειδικού λογισμικού ιστότοπο αποφοίτων με σκοπό τη δημιουργία ενός κοινωνικού δικτύου των πτυχιούχων του Τμήματος. Ο σκοπός του δικτύου ήταν η καταγραφή των αποφοίτων, η προώθηση της μεταξύ τους επικοινωνίας και η διά βίου σύνδεσή τους με το Τμήμα και τις δραστηριότητές του. Στο πλαίσιο αυτό βασική προτεραιότητα ήταν ο σχεδιασμός προγραμμάτων εκπαίδευσης και ενημέρωσης προς τους αποφοίτους, αλλά και η προσφορά δράσεων των αποφοίτων προς το Τμήμα και την ευρύτερη κοινότητα. Παράλληλα, βασικό στόχος ήταν και η δημιουργία μίας βάσεως δεδομένων με βιογραφικά στοιχεία των αποφοίτων ώστε να μπορεί να αναζητήσει ο κάθε ενδιαφερόμενος συνεργάτες θεατρολόγους για επαγγελματική απασχόληση.

Η σχετική σελίδα (<http://alumni.theatre.uoa.gr>) λειτούργησε έως τον Μάρτιο του 2017 και ακολούθως καταργήθηκε εφόσον το ΕΚΠΑ δημιούργησε έναν κεντρικό επίσημο ιστότοπο που απευθύνεται σε όλους τους αποφοίτους (<http://alumni.uoa.gr>).

UNIWAY εφαρμογή για κινητά

Η εφαρμογή Uniway για κινητά Android και Apple, παρέχει τις ακόλουθες πληροφορίες και μικρο-εφαρμογές:

- Φοιτητολόγιο (για την πρόσβαση σε πληροφορίες που αφορούν αναλυτική βαθμολογία, δηλώσεις μαθημάτων, πρόγραμμα σπουδών, διδάσκοντες και στοιχεία επικοινωνίας, ώρες γραφείου κ.λπ.).
- Αξιολόγηση μαθημάτων (εύκολη πρόσβαση στα online ερωτηματολόγια αξιολόγησης μαθημάτων).
- Κοινωνική δικτύωση: Chat, αποστολή αρχείων, εικόνας, video, ομάδες φίλων, πληροφορίες γεωγραφικής θέσης, ομάδες κοινών ενδιαφερόντων).

6.3.4 Συμβουλευτικές υπηρεσίες

Το ΕΚΠΑ παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες στους φοιτητές του για θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού και ψυχοκοινωνικά προβλήματα, μέσω κέντρων ή γραφείων που είναι ενταγμένα σε Τμήματα, Σχολές ή Υπηρεσίες του Ιδρύματος. Ενδεικτικά αναφέρονται το Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής Βύρωνα-Καισαριανής, η Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης και το Συμβουλευτικό Κέντρο Ομηλίκων. Περισσότερες λεπτομέρειες στον ιστότοπο του ΕΚΠΑ: (https://www.uoa.gr/foitites/symboyleytikes_ypiresies/)

6.3.5. Υποστήριξη Φοιτητών με Αναπηρία (ΦμεΑ)

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών σε συνεργασία με τη [Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία \(ΦμεΑ\)](#) έχει ως προτεραιότητα την επίτευξη στην πράξη της ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις. Τα μέσα που επιστρατεύονται είναι οι Προσαρμογές στο Περιβάλλον, οι Υποστηρικτικές Τεχνολογίες Πληροφορικής και οι Υπηρεσίες Πρόσβασης. Στόχος είναι να ικανοποιηθούν βασικές ανάγκες και απαιτήσεις των ΦμεΑ όπως: η διαπροσωπική επικοινωνία με τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, η συγγραφή σημειώσεων και εργασιών, η πρόσβαση στις πανεπιστημιακές κτιριακές εγκαταστάσεις, στο εκπαιδευτικό υλικό, στον πίνακα και τις προβολές της αίθουσας διδασκαλίας, στις εξετάσεις και στο περιεχόμενο του διαδικτύου.

Στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών υπάρχει σύμβουλος καθηγητής φοιτητών με αναπηρία καθώς και υπάλληλος της Γραμματείας ο οποίος υποστηρίζει τη φοίτηση και τους ενδεδειγμένους τρόπους εξέτασης, σύμφωνα με τις ειδικές κατευθυντήριες οδηγίες που έχουν καθοριστεί από το ΕΚΠΑ (https://access.uoa.gr/Unit_Examination/Leaflet_Consult_Examination.pdf)

Στο πλαίσιο αυτό η [Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία \(ΦμεΑ\)](#) παρέχει αξιολόγηση ικανοτήτων ΑμεΑ με επιστημονική μεθοδολογία και ανάλογα με τις ειδικές ανάγκες του/της φοιτητή/τριας προτείνει εξειδικευμένη λύση Υποστηρικτικών Τεχνολογιών. Στη συνέχεια, παρέχει βοήθεια στην προμήθεια του κατάλληλου εξοπλισμού και λογισμικού και τεχνική υποστήριξη στη σύνθεση της εξατομικευμένης τεχνολογικής εφαρμογής.

Ακόμη, παρέχεται τεχνογνωσία, οδηγίες και εργαλεία σχετικά με την Προσβασιμότητα του Διαδικτύου και ελέγχεται η προσβασιμότητα των Ιστοθέσεων του ΕΚΠΑ, ώστε να συμμορφώνονται με τις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές. Επίσης, οι βιβλιοθήκες του ΕΚΠΑ εξοπλίζονται με σταθμούς εργασίας και εξειδικευμένα βοηθήματα για φοιτητές με τυφλότητα, μειωμένη όραση και εκείνους με κινητικές αναπηρίες στα άνω άκρα.

Βασική υπηρεσία της [Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία \(ΦμεΑ\)](#) είναι η καθημερινή μεταφορά των ΦμεΑ από τα σπίτια τους προς τους χώρους φοίτησης και αντίστροφα. Διαθέτει ειδικά διαμορφωμένο όχημα που μπορεί να μεταφέρει ταυτόχρονα πέντε ΦμεΑ από τους οποίους δύο με αναπηρικό κάθισμα ή αμαξίδιο. Η υπηρεσία λειτουργεί συνεχώς τις εργάσιμες μέρες από τις 07:00 ως τις 22:00 με δύο βάρδιες οδηγών.

Στον τομέα των Προσαρμογών στο Περιβάλλον εξασφαλίζονται οι προδιαγραφές προσβασιμότητας στα υπό ανέγερση νέα κτίρια του Πανεπιστημίου Αθηνών και γίνονται τροποποιήσεις στα υφιστάμενα κτίρια ώστε να καταστούν προσβάσιμα (τοποθέτηση ραμπών, ανελκυστήρων, κουπαστών, προσβάσιμων τουαλετών, ειδικής σήμανσης για άτομα με απώλεια όρασης, χαμηλών επιτοιχιών καρτοτηλεφώνων και υδροψυκτών, θέσεων στάθμευσης αυτοκινήτων ΑμεΑ). Τέλος, εγκαθίσταται ηχητική σήμανση στους φωτεινούς σηματοδότες και ειδικοί διάδρομοι πλοήγησης στα πεζοδρόμια γύρω από τα κτίρια του Πανεπιστημίου Αθηνών για τα άτομα με απώλεια όρασης.

Διοργανώνονται δράσεις ενημέρωσης και διάδοσης και έχουν εκδοθεί ενημερωτικά φυλλάδια που είναι διαθέσιμα στη Γραμματεία του Τμήματος.

Για την πρόσβαση στη Φιλοσοφική των φοιτητών με αναπηρία (http://www.theatre.uoa.gr/fileadmin/theatre.uoa.gr/uploads/PDF_Files/Tmima/disability-3.pdf)

6.4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Το ΠΠΣ του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών διαθέτει πόρους για την υποστήριξη της μάθησης και της ακαδημαϊκής δραστηριότητας.

6.4.1 Χρηματοδότηση Τμήματος Θεατρικών Σπουδών

ΕΛΚΕ

Σκοπός του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας είναι η διάθεση και διαχείριση κονδυλίων που προέρχονται από οποιαδήποτε πηγή και προορίζονται για την κάλυψη δαπανών, οποιουδήποτε είδους, που είναι απαραίτητες για τις ανάγκες ερευνητικών, εκπαιδευτικών, επιμορφωτικών, αναπτυξιακών καθώς και έργων συνεχιζόμενης κατάρτισης. Επίσης, στις δραστηριότητές του περιλαμβάνεται η διαχείριση κονδυλίων από την παροχή επιστημονικών, τεχνολογικών και καλλιτεχνικών υπηρεσιών, η εκπόνηση ειδικών μελετών, η εκτέλεση δοκιμών, μετρήσεων, εργαστηριακών εξετάσεων και αναλύσεων, η παροχή γνωμοδοτήσεων, σύνταξη προδιαγραφών για λογαριασμό τρίτων, διαμόρφωση και εκτέλεση επιστημονικών, ερευνητικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών προγραμμάτων ως και άλλων σχετικών υπηρεσιών με πιστώσεις από το αποθεματικό του ΕΛΚΕ προς όφελος του Ιδρύματος, ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Διαχείρισης του ΕΛΚΕ και απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ. Η κατανομή πόρων από τον ΕΛΚΕ για το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών πραγματοποιείται σύμφωνα με ειδικό αλγόριθμο που εφαρμόζει κεντρικά το ΕΚΠΑ, με πρωταρχικό στόχο την ομαλή εκπαιδευτική διαδικασία εξασφαλίζοντας τα απαραίτητα υλικά για τη διενέργεια των εργαστηριακών ασκήσεων αλλά και την υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας.

Τα μέλη Δ.Ε.Π. έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν ατομικά ή ομαδικά ερευνητικές προτάσεις, προς χρηματοδότηση, από εξωπανεπιστημιακούς φορείς, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, ο Δημόσιος και Ιδιωτικός Τομέας, κ.λπ. Περισσότερες λεπτομέρειες στον ιστότοπο του ΕΛΚΕ: <http://www.elke.uoa.gr/prog-exforeis.aspx>

Ταμείο Αρωγής

Το Ταμείο Αρωγής είναι μια υπηρεσία που σκοπεύει σε περίπτωση οικονομικών δυσκολιών και εκτάκτων αναγκών (ασθένειες, απορία, οικογενειακά πλήγματα κ.λπ.) να ενισχύσει σε χρήμα ή σε είδος τους φοιτητές (<http://tafpa.uoa.gr>)

Πρακτική Άσκηση Φοιτητών

Το Πρόγραμμα «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ» συγχρηματοδοτείται από Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά ταμεία και το Υπουργείο Οικονομικών και Ανάπτυξης, και εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ) του ΕΣΠΑ. Κατά το δίμηνο της Πρακτικής Άσκησης οι ασκούμενοι φοιτητές

λαμβάνουν 260 ευρώ το μήνα για πλήρη απασχόληση και είναι ασφαλιστικά καλυμμένοι μέσω των πόρων του Προγράμματος. Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών συμμετέχει ενεργά στο πρόγραμμα με περισσότερους από 30 φοιτητές τα τελευταία ακαδημαϊκά έτη. Παράλληλα, με βάση την με αριθμ. πρωτ. 1718035296 από 10/7/2018 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ προχωρά στην αναδιοργάνωση του Εσωτερικού Κανονισμού της Πρακτικής Άσκησης. Βλ. Παράρτημα 3γ.

Υποτροφίες - Βραβεία

Οι φοιτητές του Τμήματος έχουν τη δυνατότητα να διεκδικήσουν τις υποτροφίες που διαχειρίζεται το ΕΚΠΑ και προέρχονται από διάφορα Κληροδοτήματα ειδικού σκοπού που χορηγούν υποτροφίες και βραβεία. Με ειδικές αναρτήσεις στον κεντρικό ιστότοπο του πανεπιστημίου, αλλά και στην κεντρική ιστοσελίδα του Τμήματος, όπως και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης του Τμήματος ενημερώνονται οι φοιτητές για τις προκηρύξεις και τις προθεσμίες. Από τις υποτροφίες που χορηγούνται για προπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα οι φοιτητές του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών μπορούν να επωφεληθούν με βάση τις προϋποθέσεις που είναι δημοσιοποιημένες στην ιστοσελίδα:

https://www.uoa.gr/foitites/paroches_drastiriotes/ypotrofies_brabeia/

Στεγαστικό Επίδομα

Σε προπτυχιακούς φοιτητές μπορεί να χορηγηθεί ετήσιο στεγαστικό επίδομα ίσο με χίλια (1.000) ευρώ σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει δημοσιευτεί στο Αρ. Φύλλου 2993 της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως. Πληροφορίες στον ιστότοπο:

https://www.uoa.gr/fileadmin/user_upload/PDF-files/anakoinwseis/foititika/2017/StegastikoEpidomaFoititwn2017.pdf

7. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Ένα σημαντικό μέρος της δραστηριότητας του Τμήματος έχει αφιερωθεί στην καταγραφή, διαχείριση και αξιοποίηση δεδομένων που αφορούν τους/τις φοιτητές/τριες του, το διδακτικό προσωπικό, τη δομή και την οργάνωση των μαθημάτων, τη διδασκαλία και παροχής υπηρεσιών προς τους φοιτητές και την ακαδημαϊκή κοινότητα. Ειδικότερα:

A. Φοιτητές/τριες του Τμήματος

Για την καταγραφή και αξιοποίηση των δεδομένων που αφορούν τους φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος χρησιμοποιείται το πληροφοριακό σύστημα του ΕΚΠΑ, στο οποίο καταχωρούνται η βαθμολογία των φοιτητών/τριών στα προπτυχιακά μαθήματα, η πορεία της φοίτησης (ενεργοί, ανενεργοί, διάρκεια φοίτησης), καθώς και το πανεπιστημιακό προφίλ τους (τύπος εξετάσεων με τις οποίες εισήλθαν, προηγούμενες σπουδές, ηλικία, φύλο). Η Γραμματεία του Τμήματος, σε συνεργασία με τη Μηχανογραφική Υπηρεσία του ΕΚΠΑ, δύναται να παρέχει στο Τμήμα συγκεντρωτικές πληροφορίες επί αυτών των θεμάτων. Παράλληλα η ΟΜΕΑ του Τμήματος τροφοδοτεί το πληροφοριακό σύστημα της ΑΔΙΠ με αυτά τα δεδομένα. Οι δείκτες των επιδόσεων και της πορείας της φοίτησης αξιολογούνται από το Τμήμα και λαμβάνονται υπόψη στη διαμόρφωση του ΠΠΣ.

Ενδεικτικά καταγράφονται δεδομένα, τα οποία έχουν προκύψει από την επεξεργασία των στοιχείων των ετήσιων απογραφικών δεδομένων του Τμήματος και αφορούν τις επιδόσεις, το προφίλ, την πορεία φοίτησης κ.ά. Βλ. Παράρτημα 9.3.

B. Διδακτικό προσωπικό του Τμήματος

Πληροφορίες που αφορούν τα μέλη ΔΕΠ, τη διοικητική οργάνωση, τη δομή του ΠΠΣ και τις υπηρεσίες που παρέχει το Τμήμα, συγκεντρώνονται από τα μέλη ΔΕΠ και τη Γραμματεία με τη συνεπικουρία του λοιπού προσωπικού (ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, διοικητικού προσωπικού) και διοχετεύονται σε τακτά χρονικά διαστήματα, συντονισμένα, στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Τα βασικά ατομικά στοιχεία και στοιχεία επικοινωνίας που αφορούν στα μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ και Διοικητικού Προσωπικού του Τμήματος συλλέγονται και αρχειοθετούνται στη Γραμματεία του Τμήματος. Τα στοιχεία αυτά επίσης διατίθενται ηλεκτρονικά και έντυπα στους ετήσιους ‘Τηλεφωνικούς Καταλόγους’ και την ‘Επετηρίδα’ Σχολής και Ιδρύματος. Η Γραμματεία επίσης συμμετέχει στη διεξαγωγή διαδικασιών εξέλιξης των μελών του Τμήματος και έχει πλήρη γνώση του αριθμού των μελών, των βαθμίδων τους, των ημερομηνιών προκήρυξης και κατάληψης βαθμίδων και όλων των σχετικών εγγράφων και πρακτικών.

Επιπλέον στοιχεία που αφορούν στο διδακτικό και επιστημονικό έργο των μελών ΔΕΠ και ΕΔΙΠ συλλέγονται και αρχειοθετούνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος, της Κοσμητείας και του ΕΚΠΑ. Στις πρώτες, η εισαγωγή των στοιχείων γίνεται με ευθύνη των μελών ΔΕΠ και ΕΔΙΠ. Αντίστοιχες πληροφορίες για το ερευνητικό έργο των μελών ΔΕΠ και ΕΔΙΠ συλλέγονται επίσης περιοδικά από την ΟΜΕΑ.

Ένα σημαντικό ποσοστό των μελών ΔΕΠ και ΕΔΙΠ διατηρεί επίσης προσωπική

σελίδα στην εφαρμογή «Google Scholar» ή/και στην «Academia.edu». Από τη Διοίκηση του ΕΚΠΑ έχει δοθεί σύσταση η συγκεκριμένη πράξη να επεκταθεί στο σύνολο του ερευνητικού προσωπικού.

Γ. Μαθησιακοί Πόροι του Τμήματος

Οι μαθησιακοί πόροι (π.χ. βιβλία, τράπεζες δεδομένων) τίθενται στη διάθεση των φοιτητών του Τμήματος στη συγκεντρωτική βιβλιοθήκη της Φιλοσοφικής Σχολής, μετά την πρόσφατη έναρξη λειτουργίας της, με τη βοήθεια των βιβλιοθηκονόμων και του λοιπού υποστηρικτικού προσωπικού. Η πρόσβαση των φοιτητών στα μαθησιακά εργαλεία διευκολύνεται ακόμη μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος και της σελίδας των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών.

Μέσω της Ιστοσελίδας του Τμήματος ενημερώνονται οι φοιτητές επίσης για όλες τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας (υποτροφίες, ιατρική και ψυχολογική υποστήριξη, Γυμναστήριο). Ιδιαίτερη φροντίδα υπάρχει για την ενημέρωση των φοιτητών με αναπηρία σχετικά με την πρόσβαση στο κτήριο και τη λειτουργία τους εντός αυτού.

Δ. Ανατροφοδότηση – Ερωτηματολόγια

Η ικανοποίηση των φοιτητών για τα μαθήματα του ΠΠΣ και για τις υπηρεσίες που παρέχει το Τμήμα εκφράζεται μέσα από την ηλεκτρονική αξιολόγηση των μαθημάτων, που γίνεται σύμφωνα με τις οδηγίες και τα πρότυπα ερωτηματολόγια της ΑΔΙΠ προς το τέλος της διδακτικής περιόδου του εξαμήνου και για την οποία ενημερώνονται επανειλημμένα οι φοιτητές στους χώρους διδασκαλίας αλλά και μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας η-Τάξη. Βλ. Παράρτημα 6.

Με βάση την εμπειρία αξιολογήσεων προηγούμενων ετών, οι διδάσκοντες αξιοποιούν τα δεδομένα για τη βελτίωση των μαθημάτων τους.

Ε. Απόφοιτοι του Τμήματος

Σχετικά με τους αποφοίτους του Τμήματος έχει δημιουργηθεί στην ιστοσελίδα του Τμήματος μια φόρμα εγγραφής των αποφοίτων προκειμένου το Τμήμα να παρακολουθεί την εξέλιξή τους, με σκοπό τη διατήρηση και σύσφιγξη των δεσμών τους με το Τμήμα, την παροχή πληροφοριών σχετικά με την εκπαίδευση και τις δραστηριότητες του και την ενημέρωση για εκδηλώσεις. Δίνεται, έτσι, η δυνατότητα ενίσχυσης της αλληλεγγύης και αλληλοϋποστήριξης μεταξύ των αποφοίτων.

Ας σημειωθεί ότι το Τμήμα διατηρεί γι' αυτό στενές σχέσεις με τον «Πανελλήνιο Επιστημονικό Σύλλογο Θεατρολόγων (Π.Ε.ΣΥ.Θ.)» και επιδιώκει τη συχνή ανταλλαγή απόψεων μεταξύ μελών ΔΕΠ του Τμήματος και φορέων του Συλλόγου προκειμένου να συντονίσουν τις εκατέρωθεν δράσεις για την επαγγελματική απορρόφηση των αποφοίτων του Τμήματος.

Στ. Ανάλυση και αξιοποίηση Πληροφοριών

Οι φοιτητές, τα μέλη ΔΕΠ και το λοιπό προσωπικό του Τμήματος μετέχουν ενεργά στη συλλογή των παραπάνω πληροφοριών, ενώ η αξιολόγηση και επεξεργασία των στοιχείων αυτών συζητούνται στα συλλογικά όργανα του Τμήματος. Το Τμήμα στοχεύει στην ορθή πληροφόρηση και λήψη αποφάσεων, στον εντοπισμό των

στοιχείων που λειτουργούν σωστά και εκείνων που χρήζουν περισσότερης προσοχής. Οι διαδικασίες συλλογής και ανάλυσης πληροφοριών σχετικά με το ΠΠΣ, το προσωπικό, τη δομή και τη λειτουργία του Τμήματος τροφοδοτούν με στοιχεία το εσωτερικό σύστημα διασφάλισης ποιότητας.

8. ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

A. Ιστοσελίδα του Τμήματος

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών διαθέτει μια πολύ καλά οργανωμένη και εύκολα προσβάσιμη ιστοσελίδα όπου προβάλλονται με τρόπο εύληπτο οι κανονισμοί και το περιεχόμενο των προγραμμάτων σπουδών του Τμήματος. Στην ιστοσελίδα αυτή παρουσιάζονται επίσης οι βιβλιοθήκες, οι συλλογές και τα εργαστήρια του Τμήματος, όπως και οι κανονισμοί βάσει των οποίων οι φοιτητές μπορούν να κάνουν χρήση αυτών. Καταγράφονται ακόμη τα πρόσθετα εκπαιδευτικά προγράμματα (Erasmus, Πρακτική Άσκηση) στα οποία μπορούν να συμμετάσχουν οι φοιτητές του Τμήματος.

Στην ιστοσελίδα παρουσιάζονται τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος με βιογραφικά που περιλαμβάνουν την ερευνητική, συγγραφική και ακαδημαϊκή τους δραστηριότητα, όπως επίσης τα μέλη ΕΔΙΠ, άλλοι διδάσκοντες, καθώς και οι Ομότιμοι Καθηγητές. Σε προβεβλημένο σημείο της ιστοσελίδας καταγράφονται οι συμμετοχές των μελών ΔΕΠ σε συνέδρια, ομιλίες και άλλες επιστημονικές δραστηριότητες. Στην ίδια ιστοσελίδα ανακοινώνονται επίσης όλες οι επιστημονικές εκδηλώσεις που οργανώνει το Τμήμα και τα μέλη του, ενίοτε σε συνεργασία με άλλους φορείς (Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα κ.ά.). Στην ιστοσελίδα αναρτώνται, τέλος, οι εκθέσεις εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος.

Πιο συγκεκριμένα στην Ιστοσελίδα παρουσιάζονται στοιχεία που αφορούν το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών, την Οργάνωση και Διοίκηση του Τμήματος, το Ανθρώπινο Δυναμικό, τις Ερευνητικές Δραστηριότητες του Τμήματος, το Πρόγραμμα Erasmus για την Κινητικότητα των Φοιτητών, την Πρακτική Άσκηση Φοιτητών, το Δίκτυο Αποφοίτων, κ.ά. Δίνονται επίσης πληροφορίες για την πρόσβαση ΑΜΕΑ, τις e-υπηρεσίες του Τμήματος, τα e-έγγραφα & τις εκδόσεις του Τμήματος, καθώς και φωτογραφίες και βίντεο από τις εκδηλώσεις του Τμήματος.

Στην ιστοσελίδα αναρτώνται επίσης ανακοινώσεις του Τμήματος που αφορούν τη Γραμματεία του Τμήματος, Συνεδρία, Σεμινάρια και Διαλέξεις, Βραβεία, Υποτροφίες, Επιχορηγήσεις και Διακρίσεις μελών του, καθώς και στοιχεία όπως προκηρύξεις θέσεων, κ.λπ.

B. Αναλυτικό πρόγραμμα Σπουδών - Κανονισμός Σπουδών

Το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών και ο κανονισμός σπουδών είναι ελεύθερα διαθέσιμα στην Ιστοσελίδα του Τμήματος και περιλαμβάνουν τις προϋποθέσεις απόκτησης πτυχίου και τον κατάλογο των υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν μαθημάτων, ενώ για τους νεοεισερχόμενους φοιτητές παρέχεται και σε έντυπη μορφή (ετήσιος Οδηγός Σπουδών).

Επισημαίνεται ότι οι παραπάνω πληροφορίες παρουσιάζονται και στην αγγλική γλώσσα για την εύκολη πρόσβαση και ενημέρωση ενδιαφερόμενων από άλλες χώρες (<http://en.theatre.uoa.gr/>).

Γ. Η-τάξη

Ένας σημαντικός αριθμός των μαθημάτων όλων των επιπέδων υποστηρίζεται από την

ηλεκτρονική πλατφόρμα «η-Τάξη», μέσω της οποίας υπάρχει σταθερή επικοινωνία με τους εγγεγραμμένους χρήστες, γνωστοποίηση της δομής και ροής των μαθημάτων και κοινοποίηση υλικού σχετικού με τα μαθήματα. Μέσω της ηλεκτρονικής τάξης ενημερώνονται επίσης οι φοιτητές για περαιτέρω δραστηριότητες που αφορούν το μάθημα αλλά και ευρύτερα τη φοίτησή τους στο Τμήμα (διαλέξεις, συνέδρια, εκδρομές).

Η ηλεκτρονική σελίδα στην πλατφόρμα η-Τάξη (<https://eclass.uoa.gr/>) ενδεικτικά για κάθε μάθημα περιέχει: Ανακοινώσεις, Έγγραφα, Βαθμολόγιο, Εργασίες, Ημερολόγιο Μαθήματος, Ομάδες Χρηστών, Ερωτηματολόγια, Πολυμέσα

Δ. Facebook

Για την απρόσκοπτη επικοινωνία με τους φοιτητές του το Τμήμα διαθέτει λογαριασμό στα κοινωνικά δίκτυα (Facebook), στον οποίο τακτικά δημοσιεύονται σχετικές ειδήσεις και δραστηριότητες, καθώς και ειδικό κανάλι στο Youtube, όπου αναρτώνται ψηφιακά βιντεοσκοπημένες εκδηλώσεις του Τμήματος.

Ε. Ανοικτά μαθήματα του Τμήματος

Διδάσκοντες του Τμήματος έχουν αναρτήσει κύκλους παραδόσεων τους στα Ανοικτά Ψηφιακά Μαθήματα προσφέροντας σε φοιτητές του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, άλλων Τμημάτων αλλά και σε οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα να εμπεδώσει ή να διευρύνει τις γνώσεις του.

Πιο συγκεκριμένα, στα πλαίσια της υπηρεσίας «Φιλοξενία και Αναζήτηση Πολυμεσικού Περιεχομένου» διατίθενται καταγεγραμμένες διαλέξεις και εισηγήσεις συνεδρίων ελεύθερα προσβάσιμες στους φοιτητές/τριες (<https://delos.uoa.gr/pendelos/search?dp=theatre>).

Στ. Φυλλάδια

Ενημερωτικά φυλλάδια, αφίσες, προσκλήσεις τυπώνονται και διοχετεύονται σε κομβικά σημεία της ζωής του Τμήματος (γραμματείες, σπουδαστήρια, εργαστήρια), προκειμένου να γνωστοποιηθούν και με αυτόν τον τρόπο σε φοιτητές, διδάσκοντες και όλους τους ενδιαφερόμενους συνέδρια, διαλέξεις και άλλες δραστηριότητες του Τμήματος.

Ζ. ΜΜΕ

Οι σημαντικότερες εκδηλώσεις και πρωτοβουλίες του Τμήματος γνωστοποιούνται στο ευρύτερο κοινό μέσω άρθρων και συνεντεύξεων στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (εφημερίδες, τηλεόραση). Παράλληλα, μέσω της συγγραφικής δραστηριότητας μελών ΔΕΠ του Τμήματος στα ΜΜΕ (κριτικογραφία και επιφυλλίδες) προβάλλονται θέσεις της θεατρολογικής κοινότητας και αναπτύσσεται στενή σχέση μεταξύ της πανεπιστημιακής και της καλλιτεχνικής ζωής.

Η. Ανοικτές Εκδηλώσεις

Το Τμήμα διοργανώνει και συμμετέχει σε σημαντικό αριθμό εκδηλώσεων που εντάσσονται σε καλλιτεχνικούς θεσμούς και φεστιβάλ. Έχει κατά καιρούς οργανώσει εκθέσεις μεγάλου ενδιαφέροντος με θέματα που άπτονται των παραστατικών τεχνών,

όπως και ανοικτές συζητήσεις με το κοινό, με αφορμή σημαντικές θεατρικές παραστάσεις. Μέρος της δραστηριότητας του Τμήματος που αφορά τη δημόσια παρουσία του και πληροφόρηση, αφορά ακόμα σειρές εκπομπών στο ραδιόφωνο και στην τηλεόραση, συμμετοχή των μελών του σε εκδηλώσεις καλλιτεχνικού χαρακτήρα, εκπροσώπηση του Τμήματος σε παρουσιάσεις βιβλίων από μέλη ΔΕΠ, επετειακές συνεστιάσεις, κ.λπ.

Θ. Ηλεκτρονική επικοινωνία

Τα μέλη του Τμήματος ενημερώνονται για τις δραστηριότητες του Τμήματος και των μελών του μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων που αποστέλλονται στις επιμέρους ηλεκτρονικές διευθύνσεις τους ή στις διευθύνσεις όπου αποδέκτες είναι όλα τα μέλη του Τμήματος ή των Τομέων.

Ι. Λοιπά στοιχεία δημόσιας πληροφόρησης

Σε περιστάσεις που κρίνεται απαραίτητη η παρουσία του Τμήματος σε επιτροπές και ομάδες εργασίας που λαμβάνουν χώρα εκτός Τμήματος με σκοπό την προβολή των θέσεων του Τμήματος επάνω σε εκπαιδευτικά θέματα, το Τμήμα εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο του Τμήματος ή από μέλος ΔΕΠ που ορίζεται ως υπεύθυνος επικοινωνίας από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Για την ενημέρωση των νέων φοιτητών σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών και όλες τις δυνατότητες που τους παρέχονται στο πλαίσιο της φοίτησής τους οργανώνεται κάθε έτος υποδοχή των νέων φοιτητών πριν από την έναρξη των μαθημάτων της χειμερινής περιόδου.

Οι φοιτητές στο πλαίσιο της φοίτησής τους δύνανται να απευθύνονται στους Συμβούλους Σπουδών, οι οποίοι είναι μέλη ΔΕΠ που ορίζει το Τμήμα ανά Τομέα για απορίες που έχουν και προβλήματα που αντιμετωπίζουν και έχουν σχέση με τις σπουδές τους.

Κ. Επικαιροποίηση των στοιχείων

Με τους παραπάνω τρόπους το Τμήμα παρέχει πληροφόρηση για τις δραστηριότητές του, τα προγράμματα που προσφέρει, τα μαθησιακά αποτελέσματα και τους τίτλους σπουδών στους οποίους οδηγούν τα προγράμματα αυτά, τις εφαρμοζόμενες διδακτικές και μαθησιακές διαδικασίες και τις μαθησιακές ευκαιρίες. Παρέχει επίσης πληροφόρηση για τις διαδικασίες αξιολόγησης στις οποίες υποβάλλονται τα προγράμματα σπουδών και οι υποδομές του Τμήματος σε τακτά χρονικά διαστήματα. Όλες οι πληροφορίες που παρέχονται από το Τμήμα στην ιστοσελίδα του και στους λοιπούς διαύλους επικοινωνίας που καταγράφηκαν παραπάνω υφίστανται διαρκή έλεγχο και επικαιροποίηση.

9. ΣΥΝΕΧΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το Τμήμα συνολικά, με την υποστήριξη της ΟΜΕΑ, παρακολουθεί, καταγράφει και αξιολογεί συστηματικά στο πλαίσιο των Γενικών Συνελεύσεων και άλλων συζητήσεων την οργάνωση, την εξέλιξη και τις προοπτικές του ΠΠΣ, σύμφωνα με κριτήρια «εσωτερικά» (αξιολογήσεις των μαθημάτων από τους φοιτητές, όγκος εργασίας των φοιτητών, πορεία και ολοκλήρωση των φοιτητικών σπουδών, διαθέσιμες υποστηρικτικές παροχές σε επίπεδο τεχνολογικών, υλικών, κτηριακών υποδομών, εκπαιδευτικά-γνωστικά κενά που προκύπτουν με τις περιοδικές συνταξιοδοτήσεις μελών ΔΕΠ ή εκπαιδευτικές-γνωστικές δυνατότητες που προκύπτουν με την υποδοχή νέων μελών ΔΕΠ ή ΕΔΠΙ.) αλλά και σύμφωνα με κριτήρια «εξωτερικά» (μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας, μεταβαλλόμενες επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων του Τμήματος, τρέχουσες εξελίξεις στον επιστημονικό κλάδο των Θεατρικών Σπουδών γενικά και σε κάθε επιμέρους γνωστικό αντικείμενο μεμονωμένα) έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η απρόσκοπτη, βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη, ροή του Προγράμματος αλλά και ο εκσυγχρονισμένος (ακαδημαϊκά, επαγγελματικά και κοινωνικά) χαρακτήρας του.

Στο τέλος κάθε ακαδημαϊκής χρονιάς η ΟΜΕΑ συλλέγει από τους διδάσκοντες δελτία, στα οποία αποτυπώνεται η επιστημονική, ερευνητική και, σε ορισμένες περιπτώσεις, καλλιτεχνική τους δραστηριότητα, η οποία μεταφέρεται στην τελευταία ενότητα του *Οδηγού Σπουδών* του επόμενου ακαδημαϊκού έτους και αποτελεί συγκρίσιμο σημείο αναφοράς σε σχέση με την αντίστοιχη δραστηριότητα προηγούμενων ετών. Με βάση τα ανωτέρω δελτία αλλά και με βάση τα στοιχεία που αφορούν τη συνολική λειτουργία του Τμήματος σε ακαδημαϊκό, διοικητικό και οργανωτικό επίπεδο, η ΟΜΕΑ του Τμήματος ανέκαθεν συνέτασσε συστηματικά ανά έτος την προβλεπόμενη Ετήσια Εσωτερική (Απογραφική) Έκθεση (με αναλυτικούς Πίνακες αποτύπωσης διαφορετικών δεικτών), που κατέθετε ακολούθως στη ΜΟΔΠΙ. Βάσει των εκθέσεων αυτών συντάχθηκε η πρώτη Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης 2003-2011 (βλ. επόμενη ενότητα), ενώ μετά το πέρας της πρώτης Εξωτερικής Αξιολόγησης η ΟΜΕΑ συνέχισε να συντάσσει ανά έτος τις Ετήσιες Εσωτερικές (Απογραφικές) Εκθέσεις, οι οποίες, από το έτος 2015-2016 υποβάλλονταν πλέον μόνο ηλεκτρονικά μέσω της σχετικής ιστοσελίδας της ΜΟΔΠΙ του ΕΚΠΑ και μέσω της σχετικής ιστοσελίδας της ΑΔΠΙ.

Πριν από τη σύνταξη και κατάθεση της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης 2003-2011 και την επακόλουθη Εξωτερική Αξιολόγηση του Τμήματος (βλ. επόμενη ενότητα), η πρώτη, εντατική και εκτατική διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος ήταν η Αναμόρφωση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, με τίτλο «Ελληνικό και Ευρωπαϊκό Θέατρο: Θεωρία και Πράξη» και με επιστημονικό υπεύθυνο την καθηγήτρια Άννα Ταμπάκη, αναμόρφωση που διήρκεσε το διάστημα 2003-2007 και συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ). Το αναμορφωμένο

ΠΠΣ άρχισε να εφαρμόζεται από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2003-2004. Κατά τη διάρκεια Επέκτασης του Προγράμματος Αναμόρφωσης Προπτυχιακών Σπουδών (χρονική διάρκεια: 1 Ιανουαρίου 2007-31 Αυγούστου 2008), δόθηκε η ευκαιρία να επαναληφθούν και να βελτιστοποιηθούν αρκετές από τις προδιαγεγραμμένες δράσεις.

Κατά την υλοποίηση της Αναμόρφωσης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών προβλεπόταν η αξιολόγηση των δράσεων (επιλογή εμπειρογνομόνων και καθορισμός της διαδικασίας αξιολόγησης, ιεράρχηση των δεικτών αξιολόγησης και συσχέτιση με ποιοτικά κριτήρια, καταγραφή των αποτελεσμάτων του Π.Α.Π.Σ. και δημιουργία στατιστικών δεδομένων) και ο δυναμικός μερικός επαναπροσδιορισμός τους ανάλογα με τα πορίσματα. Για τις αξιολογήσεις του ΠΑΠΣ καταρτίστηκαν ερωτηματολόγια, με βάση ανάλογα ερωτηματολόγια που χρησιμοποιούνται σε άλλα ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια (Γερμανία, Ολλανδία, Σουηδία), τα οποία κατάλληλα προσαρμοσμένα είχαν παλαιότερα χρησιμοποιηθεί στο ΤΘΣ τόσο για την αξιολόγηση του μεταπτυχιακού του προγράμματος (ΕΠΕΑΕΚ Ι) όσο και για την αξιολόγηση του προγράμματος θερινών μαθημάτων που πραγματοποιούνται από το «Ευρωπαϊκό Δίκτυο Έρευνας και Τεκμηρίωσης των Παραστάσεων του Αρχαίου Δράματος» στην Επίδαυρο. Τα ερωτηματολόγια των αξιολογήσεων που διανεμήθηκαν στους φοιτητές του προπτυχιακού κύκλου σπουδών προσαρμόστηκαν και διαμορφώθηκαν στις ειδικές του απαιτήσεις από την Επιτροπή Αναμόρφωσης του ΠΑΠΣ.

Στο αρχικό ερωτηματολόγιο, το οποίο διανεμήθηκε με την έναρξη του ΠΑΠΣ σε διάφορα εξάμηνα σπουδών, απάντησαν ενενήντα οκτώ (98) φοιτητές (επί συνόλου εγγεγραμμένων περ. 900), δηλαδή το 10% του συνόλου του ενεργού φοιτητικού πληθυσμού του Τμήματος, αριθμός που κρίθηκε ιδιαίτερος ικανοποιητικός και αντιπροσωπευτικός, δεδομένου ότι τα μαθήματα παρακολουθεί κατά πολύ μικρότερος αριθμός φοιτητών του συνόλου των εγγεγραμμένων (πολλοί εξ αυτών έχουν καταστεί πλέον ανενεργοί ή είναι επί πτυχίω). Στη δεύτερη αξιολόγηση, που έγινε ένα χρόνο πριν από τη ολοκλήρωση του ΠΑΠΣ, λόγω των δυσμενών επιπτώσεων των κινητοποιήσεων στη φοιτητική ζωή, με αποτέλεσμα τον μικρότερο αριθμό σταθερών και ενεργών φοιτητών στα μαθήματα, απάντησαν, παρόλες τις συντονισμένες προσπάθειες της Επιτροπής, λιγότεροι προπτυχιακοί φοιτητές, στους οποίους όμως προστέθηκαν απόφοιτοι του Τμήματος καθώς και μεταπτυχιακοί φοιτητές, σύμφωνα με την υπόδειξη της Επιτροπής αρχικής αξιολόγησης.

Το διευρυμένο-αναμορφωμένο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών ανταποκρίθηκε σε μεγάλο βαθμό στους στόχους του Τμήματος αλλά και στις απαιτήσεις της κοινωνίας, δεδομένου ότι υπηρετήθηκαν αποτελεσματικά οι βραχυπρόθεσμοι και οι μακροπρόθεσμοι προδιαγεγραμμένοι στόχοι της αναμόρφωσης, αλλά και έγιναν ορατά τα προσδοκώμενα αποτελέσματα που είχαν τεθεί. Τα θετικά αποτελέσματα που προέκυψαν από την αναμόρφωση ήταν πολλαπλά, αναγνωρίσιμα και με μακρά διάρκεια μέχρι σήμερα: διδακτικά (αρτιότερη παροχή γνώσεων, συντονισμός και εξειδίκευση των μαθημάτων σε ενότητες, γνωριμία με το επιστημονικό, ερευνητικό και καλλιτεχνικό γίγνεσθαι), ερευνητικά (μελέτη μέσα από εργαστήρια και σεμινάρια, μύηση σε ποικίλες μορφές έρευνας, επισκέψεις σε αρχεία, βιβλιοθήκες, συλλογές, κ.λπ.), εκπαιδευτικά-οικονομικά-

κοινωνικά (προσανατολισμός των φοιτητών σε ποικίλους τομείς δράσης και διευκόλυνση της κοινωνικής ένταξης των νέων πτυχιούχων).

Κατά τη διάρκεια της επέκτασης του Προγράμματος Αναμόρφωσης Προπτυχιακών Σπουδών δόθηκε περαιτέρω η ευκαιρία να επαναληφθούν ορισμένες δράσεις (π.χ. αναπροσαρμογή-αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμός του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, Πιλοτική ολοκληρωμένη δράση: Διεπιστημονικό – Διαπανεπιστημιακό Εργαστήριο «Όταν οι Τέχνες συνεργάζονται»), ενώ δόθηκε η δυνατότητα εμπλουτισμού και με νέες δραστηριότητες: διδακτικές και ερευνητικές, όπως η διοργάνωση ειδικών σεμιναρίων (π.χ. της εκδοτικής κειμένων στο πλαίσιο του μαθήματος μεθοδολογίας της έρευνας), η διαπανεπιστημιακή συνεργασία με αντικείμενο τη θεατρική πράξη (π.χ. Princeton University, Richard Stockton College of New Jersey), η υποστήριξη της συγκρότησης βάσεων δεδομένων και ψηφιοποίησης αρχείων με τη συμμετοχή φοιτητών, κ.ά. Επίσης συνεχίστηκαν οι δράσεις που αφορούσαν στην εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες, στην εισαγωγή μαθημάτων πληροφορικής, στην ανάπτυξη ιστοσελίδας ΤΘΣ, ενώ από το 2007 λειτούργησε το Εργαστήριο Πληροφορικής το οποίο δημιουργήθηκε για να καλύψει τις ανάγκες της ακαδημαϊκής και φοιτητικής κοινότητας του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών.

Μετά το πέρας της Αναμόρφωσης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, συνεχίστηκε η διαδικασία της τακτικής Εσωτερικής Αξιολόγησης –όπως αυτή αποτυπώνεται συστηματικά στις Ετήσιες Εσωτερικές Εκθέσεις αλλά και υλοποιείται στο πλαίσιο των Γενικών Συνελεύσεων και των συζητήσεων της ΟΜΕΑ– η οποία έχει συμβάλει και εξακολουθεί να συμβάλλει στη βελτίωση τόσο των μαθησιακών αποτελεσμάτων του ΠΠΣ όσο και της συνολικής ακαδημαϊκής και επαγγελματικής δυναμικής του Τμήματος Πιο συγκεκριμένα, κατά το διάστημα 2011-2015 σημαντικές ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για την ανανέωση και την πιο αποτελεσματική λειτουργία του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών ήταν οι:

- Εδραίωση του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης με τη διεύρυνσή του σε περισσότερους φορείς και με μεγαλύτερο θεματικό εύρος.
- Ενσωμάτωση στο ΠΠΣ του Πιστοποιητικού Παιδαγωγικού Επάρκειας.
- Διατήρηση του καθεστώτος των εξωτερικών συνεργατών, που ενισχύουν την καλλιτεχνική-πρακτική-εργαστηριακή διάσταση του Προγράμματος.
- Διεύρυνση αυτών των συνεργασιών με νέες ειδικότητες και γνωστικά αντικείμενα.
- Προσπάθεια νέας αναμόρφωσης του Προγράμματος Σπουδών, για την οποία συγκροτήθηκε ειδική Επιτροπή Αναμόρφωσης του ΠΠΣ, η οποία εργάστηκε σε δύο βασικές φάσεις: I.) Στη Φάση I (2012-2013) αποφασίστηκε από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος η αύξηση του αριθμού των μαθημάτων επιλογής από έξι (6) σε ένδεκα (11), απόφαση που επικυρώθηκε και διατηρήθηκε μέχρι σήμερα, ενώ εν τω μεταξύ προστέθηκε ένα (1) ακόμη μάθημα επιλογής στα απαιτούμενα για τη λήψη του πτυχίου, που είναι πλέον δώδεκα (12). II) Στη Φάση II (2014-2015) συνεχίστηκε η συζήτηση για την αναμόρφωση του Προγράμματος και διαμορφώθηκε τελική πρόταση αλλαγής της αναλογίας μεταξύ υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων (37/21). Η πρόταση αυτή για ριζική αλλαγή της αναλογίας δεν έχει μέχρι σήμερα

επικυρωθεί, ωστόσο, κατόπιν των παραπάνω συζητήσεων, η αναλογία υποχρεωτικών/επιλεγόμενων μαθημάτων έχει αλλάξει από 52/6 σε 48/12 και συζητείται η μελλοντική αλλαγή της αναλογίας με σχετική αύξηση των επιλεγόμενων μαθημάτων.

- Συζήτηση της πρότασης δημιουργίας Τομέων (και ανάλογων κατευθύνσεων):
 - i. Θεωρίας και Ιστορίας του Δράματος – ii. Θεωρίας και Πρακτικής των Παραστατικών Τεχνών – iii. Θεάτρου στην Εκπαίδευση. Στο πλαίσιο αυτό, συζητήθηκαν επίσης οι προτάσεις, πρώτον, να αποκτήσει το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών μία πιο ανοιχτή και ευέλικτη μορφή, σύμφωνα με την οποία θα υπάρχει ανακατανομή των υποχρεωτικών μαθημάτων και, σε ορισμένες περιπτώσεις, περιορισμός του αριθμού των εξαμήνων και, δεύτερον, να συνδεθούν τα επιλεγόμενα μαθήματα με την προοπτική της μελλοντικής δημιουργίας άτυπων κατευθύνσεων. [Για τις παραπάνω ενέργειες βλ. «Απολογισμός του ακαδημαϊκού έργου στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών και της θητείας του απερχόμενου Προέδρου, Καθηγητή Πλάτωνα Μαυρομούστακου»]

Στο ίδιο πλαίσιο της προσπάθειας βελτίωσης του ΠΠΣ, με βάση τα δεδομένα των Ετήσιων Εσωτερικών (Απογραφικών) Εκθέσεων, της πρώτης Εσωτερικής Αξιολόγησης και των αποτελεσμάτων της Εξωτερικής αξιολόγησης (βλ. επόμενη ενότητα), αλλά και των εποικοδομητικών συζητήσεων που είχαν γίνει στο πλαίσιο της Επιτροπής Αναμόρφωσης του ΠΠΣ, άλλες σημαντικές ενέργειες που έγιναν προς αυτή την κατεύθυνση κατά το διάστημα 2015-2018, ήταν οι ακόλουθες:

- Μέσω του Προγράμματος ΕΣΠΑ («Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας») προκηρύχθηκαν πέντε (5) θέσεις Νέων Διδασκτόρων για το 2016-2017 συν μία (1) που δόθηκε στο εαρινό εξάμηνο στα ακόλουθα γνωστικά αντικείμενα, τα οποία εμπλούτισαν το ΠΠΣ: i) Μουσική για το θέατρο, ii) Θεατρικές παραδόσεις της Ανατολής, iii) Πρόσληψη του Σκανδιναβικού Θεάτρου, iv) Κοινωνιολογία του θεάτρου – Εφαρμοσμένο θέατρο, v) Σύγχρονες σκηνοθετικές προσεγγίσεις, vi) Θέατρο και εκδοτική πολιτική.

- Για το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017, χάρη στη δυνατότητα ανάθεσης διδασκαλίας με βάση το ΠΔ 407, διδάχτηκε το μάθημα «Εισαγωγή στη μεθοδολογία της θεατρολογικής έρευνας».

- Για το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 (εαρινό εξάμηνο) δόθηκαν τέσσερις (4) + μία (1) θέσεις «Ακαδημαϊκών Υποτρόφων» ΕΣΠΑ (εγκρίθηκε για το εαρινό εξάμηνο), οι οποίες κατανεμήθηκαν στα εξής γνωστικά αντικείμενα: i) Δραματολογία του Σκανδιναβικού Θεάτρου και η πρόσληψή του στην Ελλάδα, ii) Διαπολιτισμικές θεατρικές πρακτικές – επίδραση των παραδοσιακών θεατρικών μορφών της Ανατολής στη σύγχρονη σκηνοθεσία, iii) Κοινωνιολογία του Θεάτρου – εφαρμοσμένο θέατρο, Σύγχρονες σκηνοθετικές προσεγγίσεις και v) Επιτέλεση (Performance): Θεωρία και πρακτική.

- Συνεχίστηκε και επεκτάθηκε η συνεργασία του Τμήματος με γνωστούς θεατρολόγους και θεατρικούς ανθρώπους (συγγραφείς, σκηνοθέτες, ηθοποιούς, κ.λπ.), οι οποίοι είτε προσέφεραν μαθήματα είτε μετείχαν ως καλεσμένοι μελών ΔΕΠ για σεμιναριακές διαλέξεις. Σ' αυτό το πλαίσιο, το 2015-2016 εντάχθηκε στο πρόγραμμα μαθημάτων ΠΠΣ το «Εργαστήριο Δημιουργικής Γραφής», η επιτυχία του οποίου

οδήγησε την επόμενη χρονιά στην πραγματοποίηση «Εργαστηρίου Θεατρικής Μετάφρασης – Διασκευής», το οποίο και επαναλήφθηκε στο ακαδημαϊκό έτος 2017-2018. [Για τις παραπάνω ενέργειες βλ. το αρχείο «Απολογισμός Προεδρίας καθηγήτριας Άννας Ταμπάκη. Νοέμβριος 2015 – Δεκέμβριος 2017» (http://www.theatre.uoa.gr/fileadmin/theatre.uoa.gr/uploads/PDF_Files/Axiologisi/APOLOGISMOS.THITEIAS.TAMPAKI.2015-2017.pdf)]

Σε σχέση με την προοπτική δημιουργίας Τομέων (και ανάλογων Κατευθύνσεων), που ετέθη πιο δυναμικά στις συζητήσεις του Τμήματος κατά το διάστημα 2011-2015 (βλ. παραπάνω), να σημειωθεί ότι ο προβληματισμός για τη δυνατότητα και τη σκοπιμότητα μιας τέτοιου είδους αναδιάρθρωσης επανέρχεται κατά περιόδους στις μεμονωμένες συζητήσεις και στις Γενικές Συνελεύσεις των μελών ΔΕΠ του Τμήματος, έχει μάλιστα αποτυπωθεί στο Πρόγραμμα Αναμόρφωσης των Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος και είναι πολύ πιθανό, όταν το ζήτημα ωριμάσει και οι ευρύτερες και ειδικότερες ανάγκες το απαιτήσουν, να εξεταστεί σε νέα και ριζική βάση.

Θετικά βήματα προς αυτή την κατεύθυνση είναι τα εξής δεδομένα: Καταρχάς, το γεγονός ότι, ύστερα από τη σχετική διάταξη του Υπ. Παιδείας σχετικά με τις μετατάξεις εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, κατόχων διδακτορικού σε θέσεις Ε.ΔΙ.Π., μεταξύ πολλών υποψηφιοτήτων που υποβλήθηκαν στο Τμήμα, προκρίθηκαν και μετατάχθηκαν στο Τμήμα τρία (3) νέα μέλη ΕΔΙΠ.: μία διδάκτωρ φιλολογίας, η οποία ανέλαβε τα μαθήματα Ιστορίας της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και Θεωρίας της Λογοτεχνίας (που το Τμήμα δανειζόταν από το Τμήμα Φιλολογίας, μετά τη συνταξιοδότηση του καθηγητή Νάσου Βαγενά) και δύο διδάκτορες θεατρολογίας, που ανέλαβαν ποικίλα μαθήματα θεατρολογικού και θεατροεκπαιδευτικού περιεχομένου.

Ιδιαίτερα θετικό ήταν επίσης το γεγονός ότι, έπειτα από ένα μεγάλο διάστημα που δεν είχαν προκηρυχθεί νέες θέσεις ΔΕΠ και υπήρξαν αρκετές συνταξιοδοτήσεις, το 2016 δόθηκαν με Υπουργική Απόφαση νέες θέσεις ΔΕΠ στο ΕΚΠΑ, στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή. Εξ αυτών, μία (1) θέση προκηρύχθηκε από το ΤΘΣ το 2016 με γνωστικό αντικείμενο «Θεατρολογία – διδακτική του θεάτρου: θεωρία και πράξη» και η εκλεγείσα καθηγήτρια έχει ήδη διοριστεί και αναλάβει διδασκαλία στο Τμήμα, σε επίπεδο Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών. Το επόμενο ακαδημαϊκό έτος δόθηκε στο Τμήμα μία (1) ακόμη θέση ΔΕΠ στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή, το γνωστικό αντικείμενο της οποίας, κατόπιν συζητήσεων από τα μέλη ΔΕΠ, ορίστηκε ως: «Θεατρολογία – Ιστορία του νεοελληνικού θεάτρου, με έμφαση στη σκηνοθεσία: θεωρία και πράξη». Η εκλογική διαδικασία για την πλήρωση της θέσης έχει ολοκληρωθεί, αλλά λόγω υποβολής διαδοχικών υποψηφίων αρχικά από έναν υποψήφιο και κατόπιν από τον εκλεγέντα υποψήφιο βρίσκεται ακόμη σε εκκρεμότητα η πλήρωση της θέσης.

Σε κάθε περίπτωση, το γεγονός είναι ότι, έπειτα από μια μακρά περίοδο αποψίλωσης του διδακτικού δυναμικού του ΤΘΣ, λόγω των συνεχόμενων αφυπηρετήσεων συναδέλφων, σημειώθηκε σημαντική ανανέωση τόσο στις θέσεις ΔΕΠ όσο και σε θέσεις ΕΔΙΠ. απαραίτητες για την εύρυθμη λειτουργία του. Οι νέες αυτές θέσεις έχουν ήδη εμπλουτίσει και θα συνεχίσουν να εμπλουτίζουν το

Πρόγραμμα Σπουδών, όπως επίσης θα αναπληρώσουν ως έναν βαθμό τα κενά που θα προκύψουν από τις επερχόμενες συνταξιοδοτήσεις παλαιών μελών ΔΕΠ. Ειδικά, η πλήρωση της θέσης με το γνωστικό αντικείμενο «Θεατρολογία – Διδακτική του Θεάτρου: Θεωρία και Πράξη» αφενός ενισχύει και θα συνεχίσει να ενισχύει την εκπαιδευτική-διδακτική διάσταση του ΠΠΣ, που παρέχει εδώ και χρόνια την Πιστοποίηση της Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας και αφετέρου συνέβαλε ήδη στην ίδρυση (από το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019) και θα εξακολουθήσει να συμβάλλει στη λειτουργία του νέου Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, με τίτλο «Ελληνικό και Παγκόσμιο Θέατρο: Δραματουργία, Παράσταση, Εκπαίδευση / Greek and World Theatre: Drama, Performance, Education». Το νέο αυτό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών οδηγεί –για πρώτη φορά στη διάρκεια λειτουργίας του Τμήματος– στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με δύο ειδικεύσεις: α/ Δραματουργία και Παράσταση και β/ Διδακτική του Θεάτρου. Η επιτυχής λειτουργία του ΠΠΣ με τις δύο ειδικεύσεις, για το οποίο υπάρχει μέχρι στιγμής μεγάλη ανταπόκριση, θα αποτελέσει μια πολύ ικανή και στέρεη βάση, ώστε η εφαρμογή των ειδικεύσεων να επιχειρηθεί και στο επίπεδο του ΠΠΣ όπου, βέβαια, οι γνωστικές και διδακτικές απαιτήσεις είναι ευρύτερες και οι ανάγκες σε περισσότερα μέλη ΔΕΠ είναι μεγαλύτερες. Βλ. αναλυτικά: <http://drama-performance-education.theatre.uoa.gr/>

10. ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΠΣ

Η παρούσα διαδικασία, καταρχάς, κατάθεσης Πρότασης Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ και, ακολούθως, Πιστοποίησης του εν λόγω Προγράμματος Σπουδών από επιτροπή εξωτερικών εμπειρογνομόνων –με βάση προκαθορισμένα, διεθνώς αποδεκτά και εκ των προτέρων δημοσιοποιημένα, ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια, εναρμονισμένα με τις Αρχές και Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη Διασφάλιση Ποιότητας στον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης (European Standards Guidelines 2015)– είναι η δεύτερη μακράς πνοής διαδικασία εξωτερικής αξιολόγησης την οποία διέρχεται το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών από την αρχή της ίδρυσης και λειτουργίας του, με ενδιάμεση την εξωτερική αξιολόγηση του ΕΚΠΑ (κατά την οποία κρίθηκε και το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών) που πραγματοποιήθηκε από Διεθνή Επιστημονική Επιτροπή στις 4 Νοεμβρίου 2015 (βλ.). Η αξιολόγηση ήταν θετική.

Η διαδικασία της πρώτης συνολικής (και όχι μόνο του ΠΠΣ) Εξωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος δρομολογήθηκε το 2008, σύμφωνα με τις αντίστοιχες τότε οδηγίες του ΥΠ.Ε.Π.Θ. και της ΑΔΠΙ, και αρχικό στόχο είχε να καλύψει την τετραετία 2002-2003 έως 2006-2007. Εξαιτίας πολλών τυπικών και ουσιαστικών δυσκολιών, που σχετίζονταν τόσο με τον εσωτερικό συντονισμό της όλης εργασίας που έπρεπε να φέρει σε πέρας το Τμήμα σε συνεργασία με την ΑΔΠΙ, όσο και με εξωτερικές παρεμποδίσεις και καθυστερήσεις που τροχοδρομούσαν τη διαδικασία της αξιολόγησης γενικά στο Πανεπιστήμιο, το Τμήμα κατάφερε να ολοκληρώσει και να καταθέσει την Εσωτερική Αξιολόγηση το Καλοκαίρι του 2009. Από τότε και στη συνέχεια, υπήρχε μια συνεχής κατά καιρούς επικοινωνία με την ΑΔΠΙ και, από ένα σημείο και εξής, με τη ΜΟΔΠΙ ΕΚΠΑ, σχετικά με διάφορα ζητήματα που σχετίζονταν με την προώθηση της διαδικασίας της Εξωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος. Κατόπιν της Ενδιάμεσης Εσωτερικής Έκθεσης της ΜΟΔΠΙ ΕΚΠΑ (2009-2010), ετέθη το ζήτημα και το αίτημα της επικαιροποίησης της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης, ώστε να προχωρήσει η διαδικασία της Εξωτερικής Αξιολόγησης. Ως εκ τούτου, το Τμήμα μας επαν-επεξεργάστηκε και επανα-κατέθεσε την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης σε επικαιροποιημένη μορφή, που κάλυπτε πλέον το διάστημα 2002-2003 έως 2009-2010. Κατόπιν νέων καθυστερήσεων στον συντονισμό της διαδικασίας Εξωτερικής Αξιολόγησης και κατόπιν υποδείξεως της ΑΔΠΙ και της ΜΟΔΠΙ ΕΚΠΑ, το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών κατέθεσε «Συμπληρωματικό Υπόμνημα» για το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 (Ετήσια Εσωτερική Έκθεση και Πίνακες 11-1 έως 11-15), προκειμένου αυτό να επισυναφθεί στην ήδη κατατεθείσα «Επικαιροποιημένη Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης». Κατόπιν τούτων, καταρχάς η Εσωτερική Αξιολόγηση του Τμήματος και, κατόπιν, η Εξωτερική Αξιολόγηση του Τμήματος αφορούσαν και αποτύπωσαν καταρχήν τελικά την πολύ μακρά περίοδο ακαδημαϊκής λειτουργίας του Τμήματος από το 2002-2003 έως το 2010-2011. [Βλ. το κείμενο «Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης», αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήματος: <http://www.theatre.uoa.gr/to-tmima/a3iologhsh-toy-tmimatos.html>]

Όπως και στην παρούσα φάση, έτσι και τότε η ΟΜΕΑ συνεργάστηκε σε τακτική βάση με την ΑΔΠΙ, με τα μέλη ΔΕΠ, τους επί συμβάσει διδάσκοντες και

τους εξωτερικούς συνεργάτες του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, με μέλη ΔΕΠ άλλων πανεπιστημιακών Τμημάτων, με το διοικητικό προσωπικό, με φοιτητές. Η συνεργασία περιλάμβανε διά ζώσης, γραπτή και ηλεκτρονική επικοινωνία (ανταλλαγή μηνυμάτων, επιστολών και αρχείων, τακτικές συναντήσεις και συζητήσεις στους χώρους του ΤΘΣ, αποστολή στοιχείων, επανέλεγχος και αναθεώρησή τους) ώστε να συγκεντρωθούν τα απαραίτητα στοιχεία και να συντεθούν σε μια ολοκληρωμένη Έκθεση, η οποία, ανταποκρινόμενη στις προδιαγραφές της ΑΔΙΠ, να καλύπτει –όσο το δυνατόν πιο σφαιρικά, ουσιαστικά και κοινώς αποδεκτά– την επιστημονική, ερευνητική, εκπαιδευτική, διοικητική διάρθρωση και δυναμική του Τμήματος. Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης στηρίχτηκε στη συγκέντρωση των σχετικών πληροφοριών και στοιχείων από τις διοικητικές υπηρεσίες του ΤΘΣ, στα στοιχεία που συγκεντρώνονται στους ετήσιους Οδηγούς Σπουδών του ΤΘΣ, στις προηγηθείσες «Αξιολογήσεις» του Προγράμματος Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών, στις συζητήσεις με μέλη ΔΕΠ του ΤΘΣ και άλλων πανεπιστημιακών Τμημάτων, στη συμπλήρωση ερωτηματολογίων και απογραφικών δελτίων από τα μέλη ΔΕΠ του ΤΘΣ, στα γραπτά δελτία αξιολόγησης από μέρους των φοιτητών και σε συζητήσεις μαζί τους, σε συζητήσεις με τους βάσει του Π.Δ. 407 διδάσκοντες και τους διοικητικούς υπαλλήλους της Γραμματείας και του Σπουδαστηρίου του ΤΘΣ. Διαφορετικά από την παρούσα φάση, που η Έκθεση Πιστοποίησης στηρίχτηκε επίσης στη συνεργασία και τα στοιχεία των νέων μελών ΕΔΙΠ, τότε δεν υπήρξε η αντίστοιχη παρουσία και συμμετοχή.

Η κατάθεση του τελικού κειμένου (με τα συμπληρωματικά Υπομνήματα) της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο του 2012 και η Εξωτερική Αξιολόγηση του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών από επιτροπή εξωτερικών εμπειρογνομόνων-κριτών πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 2014, σε μια πολύ ενδιαφέρουσα διαδικασία αυτή καθαυτή, στην οποία συμμετείχαν όλα τα μέλη ΔΕΠ, φοιτητές, απόφοιτοι αλλά και συνεργαζόμενοι με το ΤΘΣ τόσο από το εσωτερικό όσο και από το εξωτερικό, ενώ όλες οι παρουσιάσεις ήταν καλά προετοιμασμένες και κράτησαν το ενδιαφέρον της επιτροπής. Το τελικό κείμενο που κατατέθηκε από την Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης τοποθέτησε πολλά ζητήματα σε μια βάση που παρακίνησε και παρακινεί σε γόνιμο διάλογο, και ήδη πολλές από τις προτάσεις της Επιτροπής έχουν υιοθετηθεί και έχουν γίνει αρκετές αναπροσαρμογές ώστε το Τμήμα να ακολουθήσει τις βασικές κατευθύνσεις που τέθηκαν από την τελική εισήγηση των εξωτερικών αξιολογητών. [Βλ. το κείμενο «External Evaluation Report», αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήματος: http://www.theatre.uoa.gr/fileadmin/theatre.uoa.gr/uploads/PDF_Files/Axiologisi/Ekt_hesi_Exoterikis_Axiologisis_External_Evaluation_Report_2014.pdf].

Συνοπτικά παρακάτω παρατίθενται οι θετικές κρίσεις και προτάσεις για την ακόμη καλύτερη λειτουργία του ΤΘΣ, όπως αυτές αποτυπώθηκαν στον «Απολογισμό του ακαδημαϊκού έργου στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών και της θητείας του απερχόμενου Προέδρου, Καθηγητή Πλάτωνα Μαυρομούστακου», υπό την προεδρία του οποίου πραγματοποιήθηκε η Εξωτερική Αξιολόγηση του Τμήματος (http://www.theatre.uoa.gr/fileadmin/theatre.uoa.gr/uploads/PDF_Files/Axiologisi/TMHMA_THEATRİKON_SPOYDON-2011-

[2015.APOLOGISMOS.PL.MAYROMOUSTAKOY.pdf](#)).

A. Θετικές Κρίσεις της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης

- i. Υψηλή εκπαιδευτική και επιστημονική ποιότητα του παρεχόμενου έργου, παρά τις εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες κάτω από τις οποίες τα μέλη ΔΕΠ και οι φοιτητές του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών καλούνται να φέρουν σε πέρας τις υποχρεώσεις τους.
- ii. Πολύ αποτελεσματική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών τόσο στις εκπαιδευτικές δομές (ευρεία χρήση της ηλεκτρονικής τάξης και διαφορετικών μεθόδων ασύγχρονης εκπαίδευσης) όσο και στις οργανωτικές διοικητικές δομές (εγγραφές φοιτητών, βαθμολογία φοιτητών, δήλωση συγγραμμάτων, αναβαθμισμένη και διαρκώς εμπλουτιζόμενη ιστοσελίδα του Τμήματος, Facebook του Τμήματος).
- iii. Μεγάλη «κοινωνική εξωστρέφεια» και ευρεία διασύνδεση του έργου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος, των φοιτητών και των αποφοίτων του ΠΠΣ και ΠΜΣ του Τμήματος με διαφορετικούς τομείς της ελληνικής κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής.
- iv. Μεγάλη συμβολή της «Πρακτικής Άσκησης» των φοιτητών ΠΠΣ στην επαγγελματική απορρόφηση των αποφοίτων του Τμήματος.
- v. Ύπαρξη ενός ακαδημαϊκά στιβαρού και αποτελεσματικού (εκπαιδευτικά και επαγγελματικά) Προγράμματος Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών, το οποίο συνέβαλε στην εδραίωση της επιστήμης της θεατρολογίας στην Ελλάδα και με βάση το οποίο το Τμήμα μπορεί στο εξής να αναπροσανατολίσει τον στρατηγικό σχεδιασμό του.
- vi. Ερευνητικό και εκδοτικό έργο υψηλής επιστημονικής ποιότητας, ακαδημαϊκής αναγνωρισιμότητας και υψηλών, ευρωπαϊκών και διεθνών προδιαγραφών από μέρους των μελών ΔΕΠ.
- vii. Πολλές διακρίσεις πολλών μελών ΔΕΠ σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, είτε για το ακαδημαϊκό-επιστημονικό έργο τους είτε για την καλλιτεχνική (θεατρική, μουσική, κινηματογραφική, λογοτεχνική, συγγραφική) συμβολή τους.
- viii. Σταθερή ετήσια έκδοση Επιστημονικού Περιοδικού (*Παράβασις/Parabasis*), με διεθνή επιστημονική-ακαδημαϊκή εμβέλεια και σημαντικότερη συμβολή στον τομέα της ιστορίας και θεωρίας του ελληνικού και παγκόσμιου θεάτρου (<http://www.theatre.uoa.gr/ereyna/ekdoseis/parabasis.html>).
- ix. Σημαντικά ερευνητικά προγράμματα! (πρόγραμμα Ακαδημαϊκής και Επιστημονικής Αριστείας «Θαλής», «Δίκτυο Έρευνας και Τεκμηρίωσης των Παραστάσεων του Αρχαίου Ελληνικού Δράματος», τρία ερευνητικά προγράμματα «Πυθαγόρας», που ολοκληρώθηκαν αλλά συνεχίζουν να εμπλουτίζονται, πρόγραμμα «Πέργαμος», πολλά ατομικά ερευνητικά προγράμματα Καποδίστριας κ.ά.).
- x. Σημαντικός αριθμός από σταθερές και μακράς διάρκειας διμερείς συμφωνίες στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus, που θα αναπτυχθούν περαιτέρω στο πλαίσιο του Erasmus plus.
- xi. Σημαντικές, εθνικές και διεθνείς, συνεργασίες με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, από τον χώρο των Θεατρικών Σπουδών, της θεατρικής πρακτικής, της εκπαίδευσης, της πολιτιστικής διαχείρισης, των Τεχνών.
- xii. Παραδειγματική λειτουργία του «Θερινού Σχολείου Αρχαίου Δράματος»

(από το 2002 και μέχρι το 2016), που επιτρέπει την τακτική διεπιστημονική συνάντηση μελών ΔΕΠ και μεταπτυχιακών φοιτητών από πολλές χώρες του εξωτερικού.

B. Προτάσεις της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης που έχουν γίνει αποδεκτές και έχουν ήδη υλοποιηθεί ή έχει δρομολογηθεί η υλοποίησή τους, όπως επίσης απασχολούν το Τμήμα στη μελλοντική του εξέλιξη

- i. Επανεξέταση της ισχύουσας αναλογίας μεταξύ υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων τόσο σε επίπεδο ΠΠΣ όσο και σε επίπεδο ΠΜΣ, καθώς και πρόταση ενίσχυσης των μαθημάτων «πρακτικού» χαρακτήρα σε επίπεδο ΠΠΣ.
- ii. Να διατηρηθεί ο γόνιμος προβληματισμός μεταξύ των μελών ΔΕΠ του Τμήματος σχετικά με τον ακαδημαϊκό και επαγγελματικό αναπροσανατολισμό του Τμήματος, την αναθεώρηση της αναλογίας μεταξύ υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων, την εισαγωγή περισσότερων πρακτικών μαθημάτων, την εισαγωγή «κατευθύνσεων» ή «τομέων», με στόχο την παρακολούθηση των εξελίξεων στον χώρο της θεατρικής πράξης και των Θεατρικών Σπουδών στον 21ο αιώνα.
- iii. Εμπλουτισμός του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών με περισσότερα μαθήματα επικεντρωμένα στο σύγχρονο θέατρο και τις παραστατικές τέχνες, αλλά και με περισσότερα μαθήματα όπου προσεγγίζονται και μελετώνται πρακτικές εκφάνσεις του θεατρικού φαινομένου.
- iv. Κατάργηση του καθεστώτος των τελικών γραπτών εξετάσεων, μετά την ολοκλήρωση του ΠΜΣ, ως προϋπόθεσης για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος.
- v. Μεγαλύτερη θεματική και μεθοδολογική εξειδίκευση του ισχύοντος Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.
- vi. Ανάγκη περαιτέρω διεύρυνσης των ακαδημαϊκών ανταλλαγών (φοιτητών και διδασκόντων) και των διαπανεπιστημιακών συνεργασιών με φορείς του εξωτερικού.
- vii. Ανάγκη αναβάθμισης και συντήρησης της υλικοτεχνικής υποδομής του Τμήματος.
- viii. Ανάγκη εξασφάλισης ενός ειδικά διαμορφωμένου χώρου άσκησης των φοιτητών σε θεατρικές και θέατρο-εκπαιδευτικές δραστηριότητες.
- ix. Ανάγκη να επαυξηθεί η διεθνής προσβασιμότητα του υψηλών προδιαγραφών επιστημονικού-ερευνητικού έργου των μελών ΔΕΠ, μέσα από περισσότερες δημοσιεύσεις σε ξένα περιοδικά, συμμετοχές σε διεθνή συνέδρια, συνεργασίες με ξένα πανεπιστήμια και ξένους θεατρικούς φορείς.
- x. Παράλληλα με την αδιαμφισβήτητη δέσμευση των μελών ΔΕΠ στην υψηλή ποιότητα του παραγόμενου θεωρητικού/ιστορικού έργου, ανάγκη διερεύνησης νέων προσεγγίσεων και μεθόδων ώστε να συνδυαστούν ακόμη περισσότερο ο «πρακτικός» και ο «θεωρητικός» χαρακτήρας των Θεατρικών Σπουδών.
- xi. Σε αυτή την κατεύθυνση, ανάγκη διερεύνησης των υπάρχουσών δυνατοτήτων για την ανάπτυξη περισσότερων διεπιστημονικών συνεργασιών με άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής και της Σχολής Καλών Τεχνών.

Το Τμήμα, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψιν τις διαπιστώσεις και προτάσεις της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης, κατέβαλε και καταβάλλει στο εξής κάθε δυνατή

προσπάθεια ώστε αφενός να διατηρήσει τα «δυνατά» σημεία του και αφετέρου να δρομολογήσει προτεινόμενες αλλαγές που θα βελτιστοποιήσουν τη λειτουργία του και την παραγωγή επιστημονικού, ερευνητικού και διδακτικού έργου υψηλού επιπέδου. Σ' αυτή την προοπτική, όλες οι προτάσεις της Εξωτερικής Έκθεσης i-ix έχουν ήδη δρομολογηθεί, όπως φαίνεται και από την προηγούμενη ενότητα, με τα βήματα που έχει γίνει, μεταξύ άλλων, προς τις προτεινόμενες κατευθύνσεις:

- Αύξηση του αριθμού των επιλεγόμενων μαθημάτων κατά 50% (από 6 έγιναν 12)
- Μείωση της αναλογίας μεταξύ υποχρεωτικών/επιλεγόμενων μαθημάτων (46/12 έναντι 52/58).
- Συζήτηση για περαιτέρω αύξηση των επιλεγόμενων μαθημάτων και μείωση της αναλογίας υποχρεωτικών/επιλεγόμενων.
- Ενίσχυση των μαθημάτων (Ανάπτυξης Δεξιοτήτων και Εργαστηριακών), που επικεντρώνονται στο σύγχρονο θέατρο και τις παραστατικές τέχνες ή/και στο πλαίσιο των οποίων προσεγγίζονται και μελετώνται πρακτικές εκφάνσεις του θεατρικού φαινομένου, είτε μέσω εξωτερικών συνεργασιών είτε μέσω των θέσεων ΕΣΠΑ για την «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας» και, αργότερα, «Ακαδημαϊκών Υποτρόφων».
- Μετάταξη τριών (3) διδασκόντων από τη Β'θμια εκπαίδευση σε θέσεις ΕΔΠ, που ενισχύουν το διδακτικό έργο (και) σε μαθήματα πρακτικά και θεατρο-εκπαιδευτικά.
- Προκήρυξη δύο (νέων) θέσεων ΔΕΠ στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή, με γνωστικά αντικείμενα, που καλύπτουν σύγχρονες ανάγκες των Θεατρικών Σπουδών και συνδυάζουν τον «θεωρητικό-ακαδημαϊκό» και τον «πρακτικό-εφαρμοσμένο» χαρακτήρα της επιστήμης («Θεατρολογία – διδακτική του θεάτρου: θεωρία και πράξη» και «Θεατρολογία – Ιστορία του νεοελληνικού θεάτρου, με έμφαση στη σκηνοθεσία: θεωρία και πράξη».
- Συνεχής προσπάθεια διεύρυνσης των ακαδημαϊκών ανταλλαγών (φοιτητών και διδασκόντων) και των διαπανεπιστημιακών συνεργασιών με φορείς του εξωτερικού.
- Αναβάθμιση και συντήρηση της υλικοτεχνικής υποδομής του Τμήματος και συνεχής προσπάθεια διερεύνησης των υλικοτεχνικών προϋποθέσεων για την εξασφάλιση ενός ειδικά διαμορφωμένου χώρου άσκησης των φοιτητών σε θεατρικές και θέατρο-εκπαιδευτικές δραστηριότητες.
- Εισαγωγή δύο «ειδικεύσεων» και εμπλουτισμός των γνωστικών αντικειμένων στο νέο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (με κατάργηση των τελικών γραπτών εξετάσεων) και συνεχής συζήτηση σχετικά με τις δυνατότητες αντίστοιχης εισαγωγής «ειδικεύσεων», «κατευθύνσεων» ή «τομέων» και στο ΠΠΣ.

Μετά την παραπάνω Εσωτερική και Εξωτερική Αξιολόγηση του Τμήματος, και την εξωτερική αξιολόγηση του ΕΚΠΑ (κατά την οποία κρίθηκε και το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών) που πραγματοποιήθηκε από Διεθνή Επιστημονική Επιτροπή στις 4 Νοεμβρίου 2015, η επόμενη εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση συμπίπτει με την παρούσα Πρόταση Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης του ΠΠΣ του Τμήματος και την ακόλουθη και ευκταία Πιστοποίηση του ΠΠΣ. Όπως και στην πρώτη Εσωτερική

και Εξωτερική Αξιολόγηση, το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών εργάστηκε και συνεργάστηκε και στην παρούσα φάση με την πεποίθηση ότι η διαδικασία της Πιστοποίησης αφενός παρέχει τη δυνατότητα στο Τμήμα να εξακριβώσει τη συμμόρφωση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του με τις απαιτήσεις του προτύπου, και αφετέρου λειτουργεί ως καταλύτης για τη διαρκή βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών του Τμήματος.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΗΜΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

1. Πολιτική ΠΠΣ για τη Διασφάλιση Ποιότητας
2. Οδηγός Σπουδών / Τμήμα Θεατρικών Σπουδών - ΕΚΠΑ / 2018-2019
3. Κανονισμοί :
 - α) Εσωτερικός Κανονισμός ΠΠΣ
 - β) Κανονισμός Πρακτικής Άσκησης
 - γ) Οδηγός Προγράμματος Erasmus
4. Περιγράμματα Μαθημάτων
5. Στοχοθεσία και προγραμματισμός δράσεων
6. Υποδείγματα ερωτηματολογίων φοιτητών και αποτελέσματα επεξεργασίας τους
7. Αποτελέσματα εσωτερικής αξιολόγησης του ΠΠΣ από την ΜΟΔΠΠ
8. Απαιτούμενα Δεδομένα Ποιότητας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Εθνικού Συστήματος Ποιότητας (ΟΠΕΣΠ) για τα ακαδημαϊκά έτη 2015-2016, 2016-2017 / Ημερολογιακά έτη 2016, 2017 (εκτύπωση από το ΟΠΕΣΠ)
9. Λοιπό υλικό τεκμηρίωσης:
 - 9.1 Μελέτη Επαγγελματικής Απορρόφησης Αποφοίτων του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ης Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ
 - 9.2 Ερωτηματολόγια:
 - α. Ερωτηματολόγιο Έρευνας για την Επαγγελματική Απασχόληση των Αποφοίτων του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ (1994-2018)
 - β. Ερωτηματολόγιο Αξιολόγησης της Πρακτικής Άσκησης από τον Συνεργαζόμενο φορέα - Εργοδότη
 - 9.3 Πίνακες: Επιδόσεις Φοιτητών Τμήματος Θεατρικών Σπουδών – ΕΚΠΑ (2015-2018)
 - 9.4 Πίνακας: Ερευνητικό, συγγραφικό και καλλιτεχνικό Έργο Μελών ΔΕΠ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών – ΕΚΠΑ (2003-2019)
 - 9.5 Επιστημονικές Δραστηριότητες Τμήματος Θεατρικών Σπουδών – ΕΚΠΑ (2014-2018)
 - 9.6 Καλλιτεχνικές Εκδηλώσεις και Επιμορφωτικές Δραστηριότητες Τμήματος Θεατρικών Σπουδών – ΕΚΠΑ (2014-2018)